NICOLAE ŞTEFĂNESCU

ENIGMA DIN ARHIVĂ

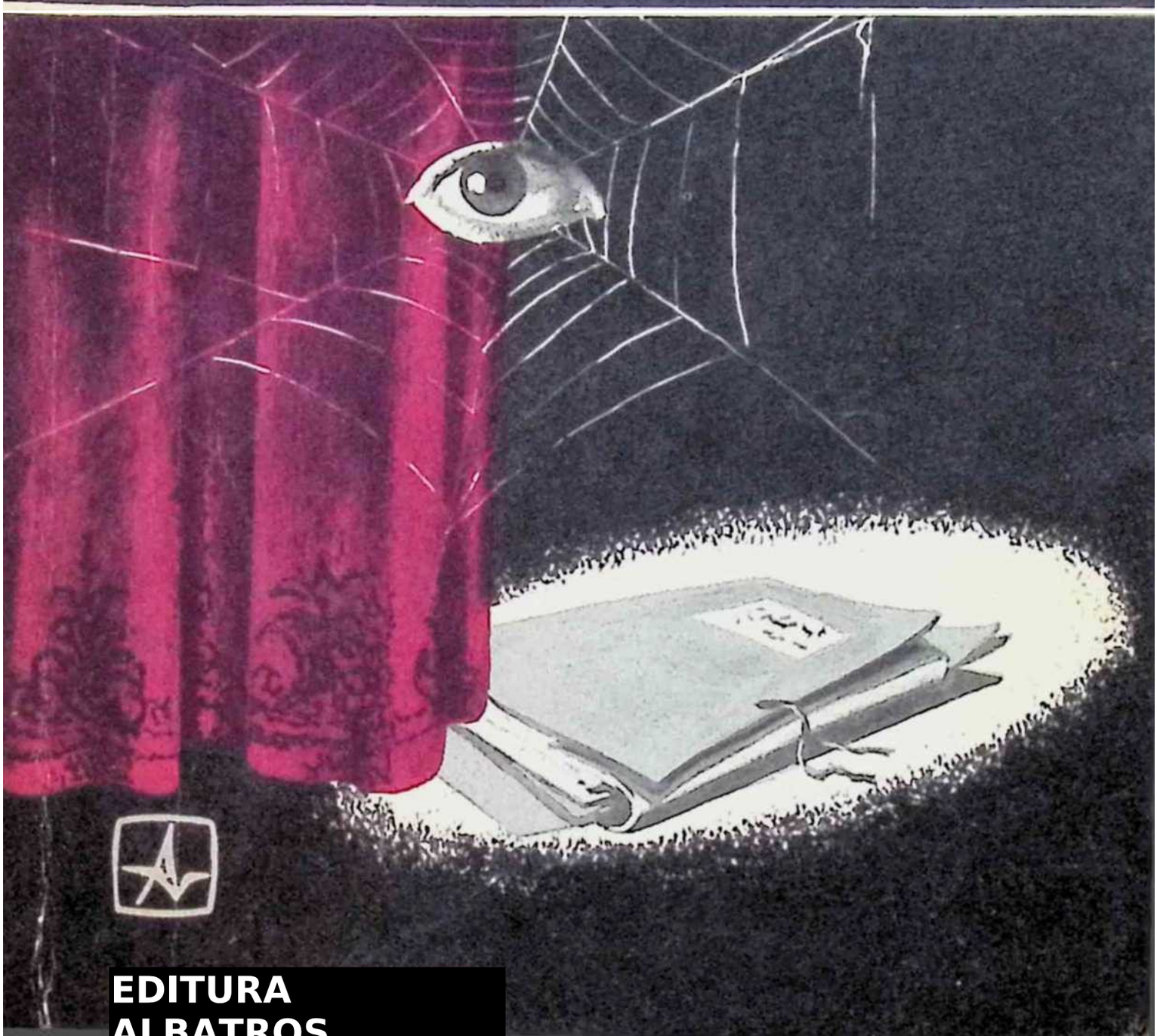

EDITURA ALBATROS

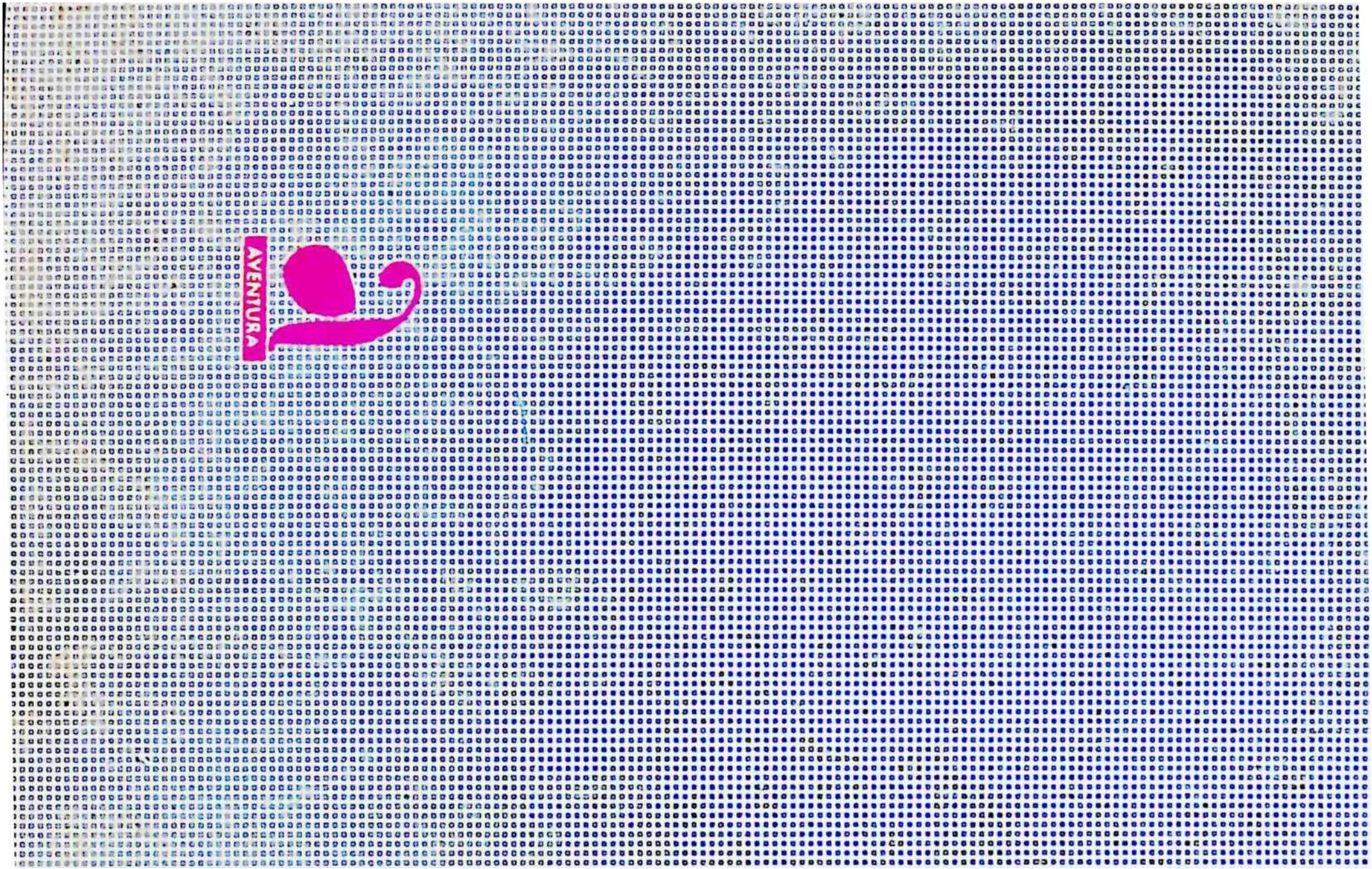
AVENTURA

Ilustraţia copertei de PETRE VULCĂNESCU

COLECŢIA AVENTURA ,

Nicolae Ştefănescu

ENIGMA DIN ARHIVĂ

Ediţia a II-a

EDITURA ALBATROS • 1978

Mctto : *Slntem oameni şi deci purtarea noastră irelniic să fie umană.*

TREBUIE DESCOPERIT UN ASASIN

— Deci, trebuie să descoperim un asasin care a săvirşit o crimă acum douăzeci de ani, zîmbi căpitanul Emil Bunca, potrivindu-şi ochelarii cu lentile groase.

— Nimic mai uşor ! mormăi Ana Voinea, colaboratoarea lui. Sper că mai găsim ceva... amprente la locul faptici

— Mai mult ca sigur ! Numai să nu fi plouat între timp şi să se fi şters urmele, întări Emil gluma Anei. Apoi cu acelaşi ton : Atenţie deosebită la straturile de flori din curte, poate mai păstrează urme de paşi.

— Deci casa arc şi o curte.

— Şi ferestre. Asasinul a intrat pe fereastră şi tot pe fereastră a ieşit, deşi i-ar fi fost mai la îndcmînă uşa, explică Emil.

— înseamnă că asasinul era superstiţios ! exclamă Ana cu aerul unei descoperiri, care va duce cu siguranţă la demascarea ucigaşului.

— Iată o idee formidabilă ! se prefăcu entuziasmat Emil.

— Să un uităm să luăm lupa ca să cercetăm cu atenţie pervazul ferestrei... Dacă mai există fereastra, dacă mai există casa, dacă mai există strada aceea... părăsi Ana tonul glumeţ.

— Dacă mai există oamenii care au fost implicaţi în această dramă... Dacă...

întîmplarea avusese loc cu douăzeci clc ani în urmă. Ana Voinea, o tînără de douăzeci şi cinci de ani, proaspătă absolventă a Facultăţii do drept, îşi aruncă maşinal privirea pe calendarul de pe biroul lui Bunea, a cărui filă indica data de 3 iunie 1963.

— Trebuie să ne grăbim, spuse Emil, urmărindu-i privirea. Peste cîteva zile se împlinesc douăzeci de ani de la comiterea crimei, după care aceasta se prescrie.

— Peste zece zile, calculă Ana.

— Peste nouă ! precizează Emil, rupînd fila din calendar. ■— Iar ai uitat să rupi fila din calendar, îl certă Ana.

— E chiar atît de grav ? întrebă Emil pocăit.

— De data asta nu-i chiar atît de grav, avînd în vedere că altă dată ai rămas în urmă cu săptămîni de zile.

— Deci, peste nouă zile, asasinul sau asasinii pol dormi liniştiţi.

— Cred că într-un fel asasinul şi-a primit pedeapsa ! reflectă Ana. Să stai timp de douăzeci de ani cu sufletul la gură, să tresari la fiecare bătaie în uşă, să te uiţi tot timpul în urmă să vezi dacă nu eşti urmărit, să-ţi controlezi orice vorbă pentru a nu spune ceva care ar putea să te trădeze ! Un coşmar. Poate că asasinul sau asasinii, oricine ar fi el, sau ei, ar fi preferat să execute cîţiva ani de închisoare, decît să trăiască în această nesiguranţă prelungită.

— Ca juristă, ştii tot aşa de bine ca şi mine cîi tocmai acesta este motivul de ordin umanitar, pentru care legea, după un anumit număr de ani, dacă infractorul sau infractorii nu sînt prinşi, prescrie fapta. Se consideră că vinovatul, sau vinovăţii au avut destul de suferit, conchise doct Emil.

— Ca să nu mai vorbim de lupta cu propria-i conştiinţă ! continuă Ana, mai mult ca pentru sine.

— Dacă, desigur, asasinul dispunea de ea, răspunse Emil cu tonul cel mai serios posibil.

Apoi, deschise un dulap fixat pe perete într-o firidă, cu uşi de fier, pe marginea cărora se vedeau nenumărate pete de ceară roşie cu care se sigila după terminarea serviciului. încăperea era mobilată simplu, cu strictul necesar : o masă de birou, două fotolii şi dulapul cu uşi de fier, în care se păstra arhiva secţiei S.C.D.E., cum o rezumase în glumă Ana. z\dică, *secţia clasare dosare Emil.* Tn dulap existau dosare clasate sau în curs de clasare. Multe din acestea erau găzduite în acest dulap de ani şi ani de zile, avînd nenumărate straturi de praf aşternute pe ele. în filele unor astfel de dosare era ţesut destinul unei lumi de împricinaţi, dintre care mulţi îşi primiseră pedeapsa dreaptă a legii, alţii, din diferite motive, se sustră-seseríî pedepsei, iar în cazuri izolate cîte un „vinovat", victimă a unei erori judiciare, aştepta să fie reabilitat. De toată această arhivă se ocupa secţia formată din căpitanul Emi] Bunea şi angajata civilă Ana Voinea.

Colaborarea celor doi începuse cu cîteva luni în urmă, cînd Ana Voinea intrase pentru prima dată în biroul lui Emil Bunea, cerînd redeschiderea dosarului în cure era cuprins cazul de la vila „Cerbul", caz în care fusese implicat tatăl său. Pe atunci, Ana abia absolvise Facultatea de drept şi nu voise să-şi înceapă cariera de juristă pînă nu avea să dovedească nevinovăţia tatălui ei, nevinovăţie de care era convinsă. Emil, neîncrezător la început, reanchetase cazul, derulînd evenimentele şi prin deducţii logice făcute pe baza descoperirii unor noi dovezi, reuşise împreună cu colaboratoarea sa improvizată să stabilească adevărul şi să reabiliteze pe tatăl acesteia, Petre Voinea, implicat într-o crimă de care nu era vinovat. Reabilitarea, deşi tardivă – tatăl Anei între timp murise – a avut totuşi o însemnătate de ordin etic.

După clarificarea „Afacerii Cerbul“, Emil o sfătuise pe Ana să se angajeze în miliţie, ca juristă, şi să lucreze împreuna în această secţie de „dezgropat marţii“, eum îi. plăcea lui să glumească.

La început Anii refuzase.

— Nu m-am pregătit timp de cinci ani în facultate ca să descopăr asasini prăfuiţi din arhive*, îi răspunsese Ana., jumătate în glumă, jumătate în serios.

— 2\, da 1 Te-ai pregătit să stai închisă înlr-un birou al întreprinderii X şi să rezolvi litigiile acesteia cu cooperativa „Amicii Orbilor“ de pildă, încercă să-i plătească Emil ironia.

— De ce nu ? înălţă Ana din umeri. De ce să diminuăm rolul binefăcător pentru oameni al acestei cooperative ? zise Ana fără nici o intenţie rea.

Emil, înţclegînd răspunsul ca o aluzie răutăcioasă, se roşise şi sub povara complexelor sale îşi scosese brusc ochelarii, cărora începuse să le şteargă înciudat lentilele cu un gest reflex, ca să iasă din încurcătura în care intraseră amîndoi. Ana îl bătuse prieteneşte pe umăr, apoi cu un ton glumeţ :

— Maestre, am să mii mai gîndesc.

După cîteva zile se întîlniseră din nou, pentru că Emil avusese să-i comunice ,.ceva foarte important“. Şi de fapt acest „ceva foarte important“' nu fusese dccît un pretext pentru a o vedea din nou pe Ana. Voise pur şi simplu s-o vadă şi să încerce din nou s-o convingă să lucreze cu el. Pentru aceasta Emil elaborase un punctaj prin caro scotea în evidenţă importanţa pe plan moral a secţiei pe care o conducea, cu scopul de a mări interesul Anei faţă de această muncă. Conform acestui punctaj, problemele de ordin etic care se relevau în munca lor şi care trebuiau să constituie un factor determinant pentru Ana erau următoarele :

1. Din cauza unei erori judiciare un nevinovat s-

ar putea să sufcrc o pedeapsă ncmeritată.

2. O victimă aşteaptă să fie răzbunată de justiţia umană.

3. Un adevăr este încălcat în picioare din reaua înlenţie, neglijenţa sau nepriceperea unor oameni.

4. Un vinovat se plimbă liber pe străzile oraşului printre oamenii cinstiţi.

Ana îl privise tăcută, gînditoarc.

— Ce mai ? glumise Emil. Trebuie să recunoşti ca amîndoi am scos-o bine la capăt la prima noastră anchetă.

— Atunci a fost altceva. Era vorba de tatăl meu, răspunse Ana, parcă nesigură de argument.

Gîndeştc-tc, continuă Emil cu înflăcărare, că un om sau nişte oameni aşteaptă reabilitarea.

Pe loc Ana refuzase categoric, şi poate mai mult din spirit de contrazicere, pentru că a doua zi se prezentase la Inspectoratul General al Miliţiei unde ceruse oficial încadrarea în secţia căpitanului Emil Bunca.

Deci, „cazul Boia Cony“ ora cel dc-al doilea caz de caro se ocupau împreună.

Emil, cu gesturi calculate, de parcă oficia un aci sacru, scoase din dulap un dosar voluminos, îl aşează uşor pe birou, apoi bătu cu palma peste el spunînd în glumă :

— Aceasta este enigmei ce va fi dezlegată de cei doi celebri anchetatori.

Un noruleţ de praf se ridică încet şi în acelaşi timp începu să se risipească. Era ca o solie de demult, a două • decenii, care parcă voia sil atragă atenţia că nu o bine să ne atingem de enigmele vechi, sau, dimpotrivă, ne amintea că o de datoria noastră să risipim praful care s-a depus o dată cu trecerea anilor pe dosarele în caro sînt închise cazuri nerezolvate, legate de destine umane.

Anii citi cu coada ochiului : „Cazul Bela Cony’\

-— Unguroaică ? întrebă ca.

-— Nu. Românсă. O dansatoare. Bela Cony era pseudonimul ei artistic. Era un fel de dansatoare do cabaret. Puţin cîntcc, puţin dans, mai multă expunere a formelor şi mai puţin talent, o informă Emil, dîndu-şi aere de cunoscător.

— La Bucureşti ?

— Da. La barul „Alhambra“. Era un cabaret de lux, în care nu se putea pătrunde decît cu bani mulţi şi la recomandarea unui client mai vechi.

— Probabil că se organizau acolo şi jocuri de noroc, îşi dădu cu părerea Ana.

— Un tripou în toată regula, cu escroci de tot soiul, în plus, mai existau şi „separeuri“. De altfel, în urma anchetei prilejuită de moartea dansatoarei, tripoul a fost închis.

— Se vede că există unele informaţii, aprecie Ana.

— Nimic mai mult decît... „unele“, replică Emil.

— Pe scurt : în nouă zile trebuie să punem mîna pe asasin, atrase atenţia Ana.

— Pe scurt : da ! zîmbi Emil.

îşi scoase ochelarii şi le şterse lentilele. Fără ochelari nu vedea aproape de loc. Toate în jurul său păreau nişte umbre care se mişcau. De altfel, din cauza acestei miopii nu era folosit decît foarte rar în activităţi operative. însă şefii lui apreciindu-i calităţile excepţionale în descifrarea amănuntului, dar în acelaşi timp şi puterea deductivă şi de sinteză, îl ţinuseră în direcţie şi-l antrenaseră în migăloasa muncă de restudiere a unor cazuri vechi ncrezolvate încă, din diferite împrejurări. Şeful său, colonelul Oroveanu, îl asigurase că această activitate este o muncă de cercetător, un fel de arheolog al timpului. Fără prea multă convingere, Emil se apucase de treabă. După rezolvarea cu succes a „cazului Cerbul“ şi după descoperirea adevăratului vinovat, autoritatea lui Emil crescuse. însuşi Emil îşi punea mari speranţe în secţia nou înfiinţată special pentru rezolvarea unor

asemenea cazuri,' secţie în care el era şi şef şi subordonat. Acum situaţia se schimbase. Emil avea şi el o subordonată, un fel de *Watson* al său.

Căpitanul îşi puse ochelarii şi obiectele căpătară din nou forma lor reală.

Ana deschise dosarul cu vîrful degetelor, ca să nu se murdărească de praf, întrebînd în acelaşi timp :

— Dumneata l-ai citit, îi cunoşti cuprinsul ?

— Da ! răspunse Emil. Cunosc dosarul, însă povestea o cunosc mai de mult. Cînd îmi pregăteam lucrarea de diplomă, am răsfoit gazetele vremii. Este un caz destul de ciudat, care s-a bucurat de o deosebită atenţie din partea presei la vremea lui.

— Dina Coman, citi Ana.

— Acesta este numele ei adevărat, lămuri Emil, care îşi ocupă din nou scaunul său.

— Aceasta e victima ? întrebă Ana şi scoase din dosar o fotografie pe care o privi cu atenţie.

Dina Coman era o femeie frumoasă, chiar foarte frumoasă. Cu părul bogat şi blond ca de aur, cu un corp din acelea care primesc uşor calificativul de ..superb“, şi cu ochii mari, catifelaţi de umbre negre, cucerea imediat publicul. în dosar existau mai multe fotografii care o reprezentau pe dansatoare în diferite ipostaze : în rochii sumare cu paiete, care lăsau în vîrtejul dansului corpul aproape gol, să arunce în voie sclipiri marmorccne. în rochii cu poale bogate de sub care abia se zărea vîrful argintat al pantofului, sau în costume s'trînse pe talie, pentru a-i scoate în evidenţă formele cînd ajungea în braţele partenerului, la dans. Apoi urmau cîteva fotografii de lucru : Dina Coman, alias Bela Cony, întinsă pe jos, în apartamentul ei, moartă. O a doua fotografic la morgă şi o a treia – corpul dansatoarei acoperit îh întregime cu un cearşaf alb. De sub cearşaf nu se mai vedea nimic din frumuseţea corpului pe care puteai să-l confunzi foarte bine cu al unei femei urî te sau bat rine, fapt ce te putea predispune la reflecţii facile despre viaţă şi moarte. De altfel, ceea ce sporea chemarea către asemenea reflecţii era şi zîmbetul acela enigmatic al dansatoarei pe care îl imortalizase

fotograful profesionist şi pe care îl surprinsese, se pare, şi fotograful criminalist, pe chipul împietrit de moarte.

O altă fotografie reprezenta locuinţa dansatoarei : o casă „boierească“ cu curte împrejmuită de un gard de fier. Apoi camera în care fusese găsit corpul şi detalii din această încăpere, dintre care se distingea o măsuţă pe care se aflau două ceşti de cafea. Faptul că fotograful criminalist insistase asupra acestei mese, imortalizînd-o, însemna că cele două ceşti aveau să joace un rol important în descoperirea enigmei din această dramă.

fn dosar se mai găseau fotografii cu amprente, fotografii ale unor obiecte ce aparţinuseră victimei şi în fin«' fotografia obiectului cu care se pusese capăt vieţii victimei, un revolver „Colt 32“. Urmau : proccse-verbalc, raportul medicului legist, declaraţii ale martorilor, raportul anchetatorului, schiţe etc.

— Frumoasă femeie ! spuse Ana, închizînd dosarul. Apoi îşi scoase din poşetă o batistă mică, albă, cu care îşi şterse cu deosebită atenţie degetele lungi şi fine.

— Da... frumoasă... mormăi Emil, surprins, cu gîndul ’în altă parte.

— Şi cînd începem ? întrebă Ana.

— Păi... am impresia că am şi început. Praful care se depusese pe acest dosar a şi început să se risipească, rosti Emil, părînd mîndru de figura lui de stil. Şi pentru că Ana continua să privească dosarul, tuşi sec, jenat că ea nu-i gustase spiritul. De aceea reluă mai serios : Am şi început. Dosarul a fost deschis, fotografiile au fost seoase la lumină, primele întrebări au fost puse...

— Crimă sau sinucidere ? Iată o întrebare foarte nouă, reflectă Ana.

— O, nu ! Această întrebare este depăşită. Se pare

că s-a stabilit cu certitudine că e vorba de crimă.

— Povesteşte-mi tot ce ştii ! îl invită Ana.

Emil rămase ci Leva clipe ginditor. îşi împinse cu un gest reflex ochelarii spre rădăcina nasului, apoi se aplecă către Ana, ca pentru a-i face o destăinuire :

— N-am să-ţi povestesc nimic, deocamdată. în stadiul actual am cîteva idei preconcepute, ca să zic aşa, cu care nu vreau să te influenţez.

— Nu mă las influenţată, se lăudti ea.

— Totuşi, te sfătuiesc să începi treaba cu o plimbare prin biblioteca Academici. Acolo vei găsit toate ziarele vremii care s-au ocupat de acest caz. Este foarte important acest lucru, deoarece în coloanele acelor ziare cazul este prezentat în fe] şi chip. însă pe lîngă deducţii sforăitoare şi dramatizări de duzină, vei găsi şi amănunte care au scăpat anchetei.

— Deci citesc toate ziarele care au relatat cazul Dinei Coman, apoi discutăm.

— Exact ! confirmă scurt Emil.

— Am înţeles, să trăiţi ! improviza Ana un salut militărcsc.

— Nu ! Nu este un ordin, se bîlbîi Emil.

~ Pentru mine, dorinţele şi sfaturile ..dumneavoastră“ sînt ordine, spuse Ana făcînd o reverenţă cochetă.

— Dacă n-ai nimic împotrivă, poţi începe chiar azi.

— Poate că aş avea ceva împotrivă, însă cele nouă zile pe care le avem la dispoziţie nu-mi dau dreptul nici la cea mai micii obiecţie, zîmbi Ana ştrengăreşte.

— Eu între timp studiez dosarul. Şi adăugă cu oarecare jenă : trec la prînz să te iau pentru a afla -primele impresii.

— De acord, încuviinţă Ana şi se ridică. Apoi cnnsultîndu-şi ceasul : Ne vedem la trei.

— Acum este 10. Cred că o să am destul timp să mă documentez.

Ana ieşi din birou, prilej pentru Emil să-şi repro-

şeze că nu e deloc curajos cu femeile. Astfel în loc să-i fi spus de la început că trece s-o ia pentru a lua masa împreună, se oprise la jumătatea propunerii. îşi scoase nervos ochelarii şi se îndreptă către oglinda instalată în rama cuierului. Se privi, dar nu-şi desluşi clar trăsăturile. Putea să fie el, Emil, după cum putea foarte bine să fie un automobil. îşi puse din nou ochelarii. Acum îsi distingea bine chipul pe care îl contemplă, găsindu-i chiar unele calităţi. Apoi îşi ameninţă imaginea cu degetul :

— Eşti cam timid, domnule Sherlock Holmes.

Deodată, privirea îi alunecă pe costumul său ; avea un costum de modă veche. Haina la două rînduri, iar pantalonul cam larg. Ana făcuse odată aluzie la „clasicismul“ costumului său. Hotărît lucru : trebuie să-şi pună la punct garderoba. Apoi puţin revoltat : „Ah, şi femeile , astea !“ Pentru rezultatele studiilor sau pentru publicaţiile făcute în diverse reviste de specialitate nu l-a putut asemăna cu un „savant“. Pentru ţinuta vestimentară însă i-a găsit imediat termen de comparaţie...

Cu aceste reflecţii în legătură cu moda masculină raportată la propria sa persoană, Emil se aşează fără prea mare tragere de inimă la lucru. începu studiul dosarului.

Dina Coman... Pseudonim artistic Bela Cony... Vîrsta... împuşcată în regiunea inimii... „Colt 32“...

O TÎNĂRÂ SE INTERESEAZĂ DE „CAZUL BELA CONY“

în Biblioteca Academiei, surpriză. Ziarele de care avea nevoie Ana (cele care se ocupau de „cazul Bela Cony“) erau date. De altfel, după cit se vedea, Ana nu era singura care consulta ziarele vechi. Persoane de toate vîrstele, bărbaţi şi femei, aşezate în faţa pupitrelor din sala de lectură, studiau cu atenţie colecţii voluminoase formate din ziare vechi. Studenţi, cercetători, cronicari, sau simpli cetăţeni care voiau pur şi simplu să se informeze asupra unor probleme peste care trecuse timpul, ori voiau să-şi aducă aminte de ceva.

Şefa sălii de lectură, la întrebarea Anei, îi arătase cu capul către o tînără fată aşezată la un pupitru din capătul sălii, cufundată în citit.

— O să le ţină mult ? întrebă Ana în şoaptă ca să nu deranjeze cititorii.

Responsabila dădu din umeri, semn că nu ştie.

Ana se hotărî s-o întrebe pe fata aceea tînără cu părul blond şi ochii negri. Se apropie de ca în vîrful picioarelor.

— Nu vă supuraţi, domnişoară...

Dai' se opri la mijlocul frazei. Observă pe pupitrul tinerei fete că toate ziarele pe care le avea în faţă erau deschise la paginile care relatau „cazul Bela Cony“. Coincidenţa o miră pe Ana.

Tînăra o privi zîmbind, aşteptînd ca aceasta să-şi continue fraza.

-— Am voit să vă întreb dacă ţineţi mai mult colecţia, continuă Ana, arătînd spre ziare.

— O, nu ! se grăbi fata s-o asigure. Cel mult o jumătate de oră, apoi trebuie să plec la facultate.

— Sînteţi studentă]a medicină ? o întrebă Ana.

— Da ! răspunse fata, oarecum mirată de perspicacitatea interlocutoarei sale.

Ana luă hotărîrea să aştepte. N-avea unde să se ducă într-o jumătate de oră. I se păru totuşi ciudat că tînăra studia tocmai ziarele în care se vorbea de cazul Dinei Comun. Zîmbi, gîndindu-se că o pusese în încurcătură pe tînăra studentă ghicind facultatea pe care aceasta o urma, în sprijin îi venise însă şi informaţia lui Emil, cum că şi el studiase această colecţie cînd îşi pregătise lucrarea ele diplomă la medicină legală.

Se aşează în faţa unui pupitru şi aşteptă, apoi văzînd tinerele-şi elegantele studente care mişunau prin bibliotecii îşi aduse aminte că. înainte de a veni aici, avusese aceleaşi preocupări ca şi Emil : neliniştea în legătură cu îmbrăcămintea ei, fapt care o obligase să treacă pc la „Arta Modei“, unde îşi probase un taior comandat cu o lună în urmă. Cu această ocazie Ana observase că începuse să prindă gust de eleganţă, mai ales de cînd Emil, cu o naivitate copilărească şi de o sinceritate dumnezeiască în acelaşi timp, îi admirase o bluză pe care şi-o pusese pentru prima dată.

Tînăra cu colecţia veni spre ea, întrerupîndu-i gîn- durilc :

— Am terminat de citit, vreţi să vă aduc colecţia ?

— Nu, nu vă deranjaţi ! spuse Ana ridieîndu-se. Le citesc la pupitrul dumneavoastră, e un loc mai retras.

— Lectură plăcută ! îi ură studenta, pleeînd.

Ana intenţiona să meargă la responsabila sălii şi

să se informeze de numele fetei care trebuia să fie notat pe fişă. în cele din unnă renunţă, îi era jenă. „Dacă ar fi lest Emil în locul meu, ar fi dezlegat repede acest mister, îşi reproşa Ana. Dar, în definitiv, ce mister poate să existe în această coincidenţa ?“

— Aveţi toate colecţiile ? o întrebă bibliotecara, o femeie trecută de prima tinereţe, dar care arăta destul de bine.

— Da, mulţumesc ! răspunse Ana şi din nou voi s-o întrebe de numele fetei.

Renunţă din nou enervată şi de faptul că această fată începuse s-o obsedeze. „Ce curiozitate nelalocul ei“, gîndi Ana.

Mas:i do lectură la care se aşează Ana era plină de volumele mai multor colecţii : „Universul“, „Dimineaţa“» „Momentul“ şi alte ziare ale vremii. Privind maldărul de ziare, Ana se îngrozi. Ca să le răsfoiască pe toate i-ar fi trebuit zile întregi. Se hotărî să înceapă metodic : cu ziarele cele mai importante. Să înceapă fără grabă, că doar n-au intrat „zilelc-n sac“. „Ba au intrat ! se corectă Ana în gînd. Avem la dispoziţie doar nouă zile.“

Începu- cu „Universul“. La 14 iunie ziarul anunţa în prima pagină moartea prin sinucidere a cunoscutei dansatoare de cabaret Bela Cony. Informaţiile erau însoţite de mai multe fotografii. Una o reprezenta pe dansatoare într-unu 1 din cunoscutele sale numere de dans. Urma o fotografic care reda o măsuţă cu două ceşti de cafea, din camera victimei. Poate ultima ei cafea, dar în compania cui ? în altă fotografie era imortalizat patul dansatoarei pe care era aruncată o rochie, poate rochia cu care venise dc la ultimul ei spectacol. Şi aşa mai departe. Ziarele relatau cu nostalgic moartea tragică a dansatoarei, subliniind, cu un romantism îngroşat episoade din viaţa celei care făcuse un timp deliciul publicului din cabaretul

„Alhambra.“

O fotografie care reprezenta un ceas deşteptător, căzut pe podea, spart şi oprit la orele două după miezul nopţii, era însoţită de un anunţ cu litere de-o şchioapă :

„La această oră a încetat o piruetă !“ Această fotografie constituia lovitura senzaţională a repoilerului respectiv.

În articol se povestea cu lux de amănunte momentul descoperirii cadavrului :

.....Domnişoara Irina Dobrescu, camerista artistei şi în acelaşi timp doica fetiţei ei Doina în vîrstă de doi ani, avusese o noapte agitată. Micuţa Doina nu se simţise bine, de altfel era cam bolnăvicioasă. Dimineaţa, doica, constatând că fetiţa are temperatură mare, s-a hotărî t s-o înştiinţeze pe mamă. Bătu uşor în uşa dormitorului artistei. Nici un răspuns. Mai bătu o dată. Aceeaşi tăcere neliniştitoare. în sfîrşit, cu sfială, deschise uşa dormitorului. Bela Cony, întinsă pe covor, părea că doarme.

> Doamnă !» o strigă în şoaptă camerista de frică să n-o trezească brusc, deoarece artista se supăra rău cînd era trezită astfel. însă din nou nici un răspuns. Irina Dobrescu se apropie în vîrful picioarelor de artistă, pă- rîndu-i nefirească tăcerea ei. Un strigăt de groază. O pată de sînge colora cămaşa de noapte albă, imaculată a artistei în dreptul pieptului. Iar mîna ei îndoită fără vlagă în direcţia inimii mai ţinea încă între degetele crispate un revolver «Colt 32». Camerista nu mai avu putere să dea al doilea ţipăt de groază. Rămăsese ca paralizată. Nu-i venea să creadă şi nici nu voia să conceapă că stă- pîna sa, pe care o adora, despre care credea că va rămîne veşnic tînără, era moartă.

în cele din urmă, se împăca cu realitatea şi primul ei gînd fu chemarea în ajutor a doctorului casei, Matei Eălănescu, un bătrînel simpatic, care o cunoştea pe dansatoare de cînd era copil. Acesta sosise foarte repede, locuind în apropiere. însă în curînd se convinse că orice ajutor din partea lui este de prisos, aşa că anunţă comisariatul de poliţie“.

Apoi articolul continua :

„Astfel a încetat să mai bată o inimă plină de fre-

nezie, s-au oprit brusc piruetele îneîntătoare care nc-au îă

delectat de atîtea ori şi ne-au făcut să privim în urmă cu nostalgie sau să privim cu mai mult curaj în faţă răbojul anilor, ori pur şi simplu să uităm pentru cîteva clipe grijile cotidiene !...“

În continuare, în aceeaşi notă romantică raportul făcea un fel de necrolog închinat „sinucigaşei[4]*. Da, sinucigaşei, pentru că la început opinia generală înclină către sinucidere. De altfel, în prima zi nici un ziar nu pusese obişnuitul semn de întrebare : „Sinucidere sau crimă ?“

Reporterul unui alt cotidian, de fapt o reporteră, încercând să analizeze motivul care o determinase pe Bela Cony să-şi pună capăt zilelor, scria :

„Să nu uităm că dansatoarea avea 38 de ani şi la un moment dat este greu să urci pe scena unui cabaret cu acest... bagaj. Zîmbetul adresat spectatorilor înconjurat de cîteva riduri îşi mai pierde din farmec, mişcarea şoldurilor nu mai are unda felină fără care o dansatoare e moartă pentru scenă, 38 de ani este un război disperant pentru o femeie obişnuită să fie adorată, aclamată şi urmărită pas cu pas de bărbaţii aşa-zişi adoratori, robi ai capriciilor dansatoarei.

Steaua Belei Cony se apropia de asfinţit. Aşa că ea n-a făcut decît să-i întrerupă căderea cînd încă mai strălucea.

A avut nevoie de curaj şi l-a găsit. Deci, în anumite împrejurări, sinuciderea este şi un act de curaj şi nu numai de laşitate. Bravo ei !“

Ana se opri cîteva clipe spre a reflecta asupra acestui articol în care o oarecare doză de răutate feminină se împletea cu un solid crîmpei de adevăr în ce priveşte psihologia victimei şi cu o nereuşită încercare de a justifica gestul dansatoarei.

Un al treilea ziar publica în patru rînduri ştirea ca pe un accident oarecare.

Şi în fine, un al patrulea ziar punea întrebarea :

„...Pentru ce s-a sinucis Bela Cony'? O dragoste neîmpărtăşită ? Sau poate o dragoste împărtăşită, clar întreruptă din alte cauze care sînt greu de adus în dezbaterea opiniei publice. Doar sini cunoscute relaţiile pe care le întreţinea dansatoarea cu vreo doilrei din fiii de familie bună, şi chiar cu unii taţi cu... familii bune. în orice caz, dansatoarei nu i-a «ars să glumească», să simuleze... o sinucidere. Altfel, i-ar fi fost de ajuns să înghită cîtcva aspirine, aşa cum fac multe »sinucigaşe- sentimentale. Glonţul nu iartă !...“

Ana zîmbi amuzată, gîndindu-se la aceste „Julicte“ care la cea mai mică încurcătură sentimentală apelează la aspirine pentru a deveni ..celebre“. în tot cazul, reporterul avea dreptate în ce priveşte* afirmaţia că glonţul nu iartă.

Ana avea toate colecţiile în faţa ci. Parcurgea pagi- întorcea cu răbdare, oprindu-sc asupra fiecărei notări din care i se părea că ar putea să deducă amănunte interesante.

Din prima lectură reieşea clar că prima reacţie fusese aceea a acceptării versiunii care pleda pentru sinucidere. Deci, nici un semn de întrebare. Totuşi, un cotidian de seara, în prima pagină punea sub semnul întrebării aceasta versiune. Reporterul rubricii poliţiste; un ziarist versat, în vîrstă, cu marc experienţă în materie şi cai e ele multe ori fusese o adevărată „mînă dreaptă“ a poliţiei reproducea punctele principale din raportul medicului legist care fusese chemat sîi constate moartea, raport care între timp parvenise şi ziarelor. Intenţia reporterului de a scoate în evidenţă unele observaţii ..alai-' mante era vădită prin faptul că datele din raport erau scrise cu litere mari şi numerotate.

Ana le urmări cu atenţia încordată. Ordinea datelor era astfel :

1. Victima se împuşcasc ţinînd revolverul în mina

dreaptă. * »

2. Ţeava revolverului, în clipa tund victima a apăsat pe trăgaci, se alia la o distanţă de cinci centimetri de pieptul victimei.

3. Glonţul extras aparţine unui revolver „Colt 32“.

4. După poziţia orificiului făcut de glonţ în corpul victimei se poate calcula că traiectoria glonţului de]a / gura ţevii şi pînă la pieptul victimei a fost dreaptă.

5. Nici o urmă de violenţă în afară de o mică echimoză pe antebraţul drept.

6. Poziţia corpului victimei pe covor este puţin anormală. Aceasta poate şi din cauza zvîrcolirilor.

în continuare, reporterul ataca concluziile raportului făcînd unele presupuneri :

„...De obicei, traiectoriile gloanţelor care produc rănile sinucigaşilor nu pot forma *linie dreaptă* între revolver şi corp. Ele trebuie să fie puţin *oblice...*

...Este *imposibil* ca »sinucigaşa» să fi ţinut revolverul îndepărtat de corp cu *cinci centimetri!* De obicei, ţeava revolverului este *apăsată* pe trup.

...Vă rog, stimaţi cititori, luaţi un obiect oarecare şi încercaţi să înlocuiţi cu ol un revolver. Insinuaţi apoi o încercare de sinucidere. O să observaţi că este *imposibil* să >«vă împuşcaţi» drept în inimă, ţinînd »revolverul» cu *cinci centimetri departe de corp.* Şi o să mai observaţi că este absolut *imposibil ca ţeava revolverului să formeze linie dreaptă* cu ţinta : inima. Ar însemna ca mîna dumneavoastră care ţine «revolverul» să se *îndoaie* aproape în unghi drept, poziţie prea puţin comodă pentru o... sinucidere !“

Ana, maşinal, încercă gestul propus de reporter, şi, într-adevăr, închietura nu asculta bine comanda.

A doini zi, mai multe ziare rcluau întrebările reporterului respectiv, aducînd noi date. Somnul întrebării fusese pus la marginea cuvîhtului SINUCIDERE. Unele ziare mai insistau .în versiunea oficială, aducînd argu-

mentele procesului-verbal încheiat de comisarul însărcinat cu anchetarea cauzei mor ţii dansatoarei.

„...în camera victimei nu s-a găsit nici o urmă care să conducă la concluzia unui asasinat.“

„...Amprentele victimei, destul de apăsate, se disting pe minerul revolverului un »Colt 32»...“

„...Se pare că în ultimul timp victima avea unele stări de depresiune provocate de cauze încă necunoscute.“

Din partea comisarului Paul Mihăileanu, care conducea ancheta, nici o declaraţie. Din ziare reieşea ca a treia zi, o explozie de zvonuri începuseră să circule ca urmare a unei anchete întreprinse de către trimisul special al unui ziar şi care pledau pentru versiunea cotidianului de seară : CRIMĂ ! '

Se vorbea de cele două ceşti de cafea aflate pe măsuţa victimei, de ceasul spart, poate „în urma unei lupte“ ; de un martor întîmplător, care, trecînd cam pe la ora cînd s-a comis crima pe strada în care se afla casa artistei, a văzut un individ sărind pe fereastră. Se mai vorbea de o oarecare bîlbîială a cameristei Irina Dobrescu în faţa anchetei. Pînă la urmă, unii ziarişti- afirmau că ar fi existat urme în curte sub fereastra dormitorului victimei.

în zilele care au urmat începuse să se desfăşoare un dialog fulminant între reporterii rubricilor poliţiste a diferitelor ziare ; unii puneau întrebări, alţii răspundeau, aşa că aveau loc adevărate dueluri, care produceau mai marc confuzie.

„Daţi crezare unui beţivan, ataca un reporter,’ care pretinde că a văzut asasinul sărind pe fereastra victimei ? În mod normal, la ora aceea trebuia să vadă doi *asasini”.*

Un altul răspundea : „Apreciem spiritul confratelui, însă degeaba încearcă să transforme o mărturie dezinteresată într-un efect al stării de

ebrietate.“

„Necunoscutul există, sublinia un alt ziar. Dovadă cele două ceşti de cafea şi cele două pahare. Unul dintre ele

poarta amprentele nefericitei dansatoare. Pe celălalt «NU S-A GĂSIT NICI O AMPRENTA !»

Cineva a şters amprentele ! Şi... acest «cineva» nu poate să fie decît asasinul!

Deci, necunoscutul există ! Şi acest misterios, necunoscut de poliţie, era cunoscut de victimă, cu care a băut o cafea, un pahar cu apă, a omorît-o, a şters amprentele sale şi a dispărut. Cine este necunoscutul ? S-ar putea să fie o persoană foarte cunoscută. De altfel, relaţiile şi prieteniile dansatoarei erau de notorietate publică. Cunoaştem chiar un fost deputat al partidului liberal care era în ultimul timp văzut mereu în anturajul victimei. A fost, ca să zicem aşa, ultima ei cucerire.“

Un alt cotidian de scandal intra şi el în luptă :

„Nu cumva, confratele vorbeşte de fostul deputat Gelu lonescu ?“

Apoi articolul continua cu multe semne de întrebare şi cu referiri la unele cronici ale vieţii mondene apărute nu de mult timp în urmă şi care se ocupau de cuceririle Belei Cony. Tot articolul era plin de jocuri de cuvinte şi aluzii. Nimic clar, nimic concret, şi aceasta numai din cauză că fostul deputat era încă un tip influent care inspira teamă.

Un alt ziar din a cărui conducere administrativă făcea parte şi fostul deputat, pentru a abate atenţia opiniei de la persoana acestuia, aducea în centrul presupunerilor alte patru nume de bărbaţi cunoscuţi în lumea barurilor şi cabaretelor de noapte. Acestea erau : actorul Stelian Sîrbu, directorul restaurantului „Aro“, domnul Filip Cosma, căpitanul de cavalerie în rezervă, Sergiu Ornaru şi industriaşul Oreste Papadat, care locuia chiar în apropierea casei dansatoarei.

Cei cinci bărbaţi erau în fruntea listei favoriţilor artistei şi deci, după cum susţineau anumite

publicaţii, trebuiau puşi şi în fruntea listei bănuiţilor.
.

Făcînd bilanţul acestor „descoperiri senzaţionale*’ un ziar mai serios îşi batea joc de acei reporteri zeloşi, după care ar fi trebuit să fie arestaţi cel puţin jumătate din locuitorii Bucurcştiului, de sex masculin.

„De ce numai sex masculin ? se întreba cu tonul cel m<ii grav posibil un reporter. După părerea noastră există destule neveste în stare să-şi apere căminul prin orice *mijloc !*'

Poliţia tăcea. Abia în a cincea zi, apăru fotografia comisarului Paul Mihăilcanu, caro dădea un interviu :

,.— Sîntom pe o oarecare pistă, dar din păcate nu putem să dăm amănunte.

— Dacă nu mă înşel, la început aţi susţinut versiunea sinuciderii...

— Dacă poliţia ar da publicităţii fiecare gînd sau acţiune a ci; închisorile ar fi goale, iar infractorii s-ar plimba liniştiţi printre noi ! a răspuns comisarul.

— Dacă am înţeles bine, opiniile dumneavoastră în legătură cu sinuciderea avuseseră drept scop să-l deruteze pe făptaş ? întreba reporterul.

— Aţi înţeles bine.

— Se pare însă că asta n-a ajutat la descoperirea asasinului ! remarcii ironic reporterul.

— Pentru că există ziarişti care se cred mai poliţişti dccît poliţiştii, şi care, în lipsa unui scandal oarecare, se ocupă de afaceri ce nu-i privesc. Fac „anchete**, se încurcă în picioarele noastre, publică informaţii pe care le sustrag cu mijloace nu prea onorabile, iar rezultatul acestui zel îl pune în gardă pe vinovat şi-l avertizeazîi că este bănuit!

— Susţineţi, deci, că presa v-a încurcat !

— Da, asta susţin ! declara comisarul cu tărie. Presa,* în vînătoarea ei după ştiri senzaţionale, nu trebuie să ne încurce, ci să ne ajute. Reporterii rubricii poliţiste ar trebui să nu publice dccît informaţiile pe care le furnizează poliţia !“

2-1

Interviul lui Paul Mihăilcanu a iscat un val do proteste printre reporterii cu veleităţi ele cunoscători ai problemelor criminalistice.

„Comisarul insulta presa

„în Ioc să punii mina pe asasin, comisarul Paul JVii— hăileanu -«studiază-... un proiect de lege pentru presă !“

„Dacii vom aştepta pînă cînd poliţia o să ne furnizeze informaţii, vom avea precis bărbi de patriarhi.[ic]

Spre începutul lunii iulie, interesul pentru moartea ..cunoscutei artiste“ s-a răcit. S-a ivit o altă crimă „pasională“, apoi alte evenimente au captat atenţia opiniei publice şi ncastîmpărului gazetarilor.

Lista suspecţilor s-a închis cu cei cinci principali fa- voriţi. Indicii, presupuneri, dar nici o probă.

„Deci, cine dintre cei cinci ?“ se întreba un ziar.

„Sau, poate, un al şaselea ?“ scria altul.

Iar un al treilea glumea :

„S-a găsit asasinul. Acum este căutat comisarul care să-l aresteze.“

Iar comisarul, incapabil să ducă la bun sfir.şit ancheta, fusese nevoit să demisioneze.

Unul din reporterii serioşi reuşise să-i ia un interviu destul de laconic de altfel :

— Pentru ce aţi demisionat ?

•— Este o nereuşită care trebuie plătită ’

Aveţi ceva în plus de spus în afara celor publicate ?

— Nu.

— Care dintre cei cinci suspecţi vi se pare mai... suspect ?

— Nici unul.

•— Un al şaselea ?

Un al şaselea, poate... [t]

— Aveţi vreo bănuială ?

— Un comisar de poliţie nu este un reporter, ca să-şi permită să dea publicităţii gîndurile sale.

' Larma în jurul „cazului Bel a Cony“ se stinse încet, topită într-un mare semn de întrebare. Ultima pîlpîire a mai fost demisia comisarului Paul Mihăileanu, care condusese ancheta. în legătură cu aceasta un cotidian amintea că destoinicul comisar, care în alte cazuri mai complicate a dovedit talent şi „rasă de poliţist“, fusese poate silit să demisioneze numai pentru faptul că nu voise să-l demaşte pe asasin, care ar putea să fie „o persoană de familie“, o persoană din acelea care aruncă fără nici un scrupul grămezi de bani pe tăvile de argint ale chelnerilor de la „Alhambra“. Apoi dosarul a luat drumul arhivei, căpătînd un număr de ordine peste care s-a aşternut praful multor ani, iar opinia a uitat drama „Boia Cony“ şi pe însăşi Bela Cony, peste care s-a aşternut uitarea şi pămîntul.

Numai încrederea unui procuror în intuiţia înnăscută a prietenului său, căpitanul Emil Bunea, .şi dorinţa acestuia din urmă de a continua colaborarea cu Ana Voinea au scos din praf această poveste de acum douăzeci de ani.

UN „IMPLICAT”
CARE SIMPATIZEAZĂ LITERAŢII

în capul Anei se îngrămădiseră toate informaţiile din lume. Acum, după ce terminase de răsfoit toate ziarele care se ocupaseră de „cazul Bêla Cony“, nu mai ştia nimic, în mintea ei datele se ciocneau într-o dezordine chinuitoare. Ci Leva ore trăise în altă lume. Dar nu ajunsese ¿a nici o concluzie. în cap nu-i rămăseseră decît semnele de întrebare' ridicate de diferitele ziare, semne cărora era mult mai greu să le dai răspuns, după douăzeci de ani... Sinucidere ? ! Asasinat ? !

Cînd Emil intră în sala de lectură a Bibliotecii Academiei, Ana nici nu-l obseryă, deşi se uita la ea. Era ameţită, sleită de puteri ; era bîntuită de pasiunea meseriei, cum spunea adesea Emil.

Au plecat împreună.

— L-ai descoperit pe asasin ? glumi Emil.

— Da ! Este unul dintre cei cinci, sau pur şi simplu, un al şaselea ! răspunse ea.

— Care este impresia dumitale ? se interesă EmiL

— Nu mă întreba nimic ! Nici nu ştiu unde mi-e capul !

— Bun. Atunci, hai să introducem în organismul nostru niţel fosfor necesar creierului ! Te invit la masă !

— Unde ? N-am nici un chef de restaurant, de gă-lăgie...

— Acolo unde o să te duc, va fi linişte ! Fără orchestră care cîntă „Cavaleria” sau „Carmen“, în

timp ce se aude clinchetul tacîmurilor şi vociferările ospătarilor, iar la

masa alăturată miroase a usturoi de la o saramură de peşte.

— Emil-! exclamă Ana prcfăcîndu-sc speriată. Ai reuşit să scoţi o frază atît de lungă, nelcgată de o... anchetă ! Extraordinar' ! Nu te doare capul ?

— Tocmai do aceea, acceptă gluma Emil, ţi-am spus că am nevoie de fosfor. Mi-am consumat cea din urmă resursă !

Emil rezervase o masă la un „mandatar“, pe Ştefan cel Marc. Era un mic restaurant, cu cîteva mese, sus, la parter, şi vreo patru mese la subsol. Specialitatea restaurantului – pescărie. Peştele era adus proaspăt de trei ori pe săptămînă.

— Va să zică, domnule Emil, sprijini mandatarii ? glumi Ana.

— Cel de aici este un mandatar care... se respectă ! protestă Emil. Face parte din puţinii care servesc bine clientela şi aduce peşte proaspăt. Majoritatea mandatarilor, ştiind că publicul s-a obişnuit să fie prost servit, continuă tradiţia... bufetelor de gară !

— Şi apoi, avem nevoie de fosfor ! risc Ana, pentru că tocmai în clipa aceea, chelnerul aducea un platou cu o cegă fiartă cu cartofi întregi şi aromată cu foi de dafin.

O sticlă din vinul „casei“, rece-gheaţă, ceapă verde, salată de roşii şi castraveţi – trufandale.

— Păcat că n-are duzico ! regretă Emil.

— Asta ce... peşte mai c ? ! se miră Ana.

— Nu cunoşti literatura noastră clasică ! îi reproşa Emil, abordînd un aer foarte serios. în primul rînd nu este un peşte, ci o băutură. Jcan Bart în romanul său „Euro- polis“ notează că cega merge foarte bine cu duzico ! în al doilea rînd, nici eu nu ştiu ce gust are această bunătate. Se pare că este o băutură bulgărească... Sau grecească.

— Se pare că da, îşi aminti Ana. Este o băutură

grecească, un fel de rachiu do anason, completă ea, de data asta cu un aer de* expert.

— Să-l întrebam pe Cosma, iu.de părcrc Emil.

Şi profitînd dc faptul că acesta intrase în clipa aceea în mica sală din subsol, ca să se convingă despre felul cum sînt serviţi clicnţii .şi dacă aceştia sînt mulţumiţi, îl chemă :

— Domnule Cosma !

Mandatarul se apropie imediat cu o ţinută politicoasă.

— Da, domnule ! Aveţi vreo dorinţă, vreo nemulţumire ?

— Nu, dimpotrivă ! Cega a fost minunată, îl asigură Emil. Vroiam numai să vă întreb dacă cunoaşteţi o băutură numită duzico !

— Duzico ? Desigur. Este un rachiu de anason, specialitate grecească, pe numele ei matern „uzo“. în magazinul cu autoservire „Unic“ veţi găsi două sortimente din această băutură. „Uzo Metaxa“ şi „Uzo Tona Rival“. Dar dacă vreţi o documentare mai amplă în această privinţă, vedeţi la masa aceea izolată din colţ (mandatarul indică discret cu privirea locul), se află binecunoscutul poet S. A. cu un prieten al lui, cu care scrie scenarii de filme, bineînţeles, cînd face pauză în poezie.' El este o adeviărată enciclopedie în materie.

— Mulţumesc ! îi răspunse Emil. îmi ajunge documen- . taţia dumneavoastră. Făcusem un mic pariu cu prietena mea, care a cîştigat. Mă scuzaţi că v-am deranjat.

— Nu face nimic, răspunse la rîndul său Cosma, cu o plecăciune amabilă, îndreptîndu-se către masa poetului.

Ana se pregătea să-şi înceapă desertul, tort glase, cînd deodată se opri şi-l privi pe Emil bănuitoare.

— Dar dc unde îi cunoşti numele ?

— Păi... am auzit cînd l-au chemat la masa alăturată şi i l-am reţinut, răspunse Emil cu un zîmbet nevinovat.

Ana se uită la el cu ochii mari, întrebători, apoi brusc se aplecă peste masă întrebîndu-l încet:

— Cosma şi... mai cum ?

— Mi se pare că Filip. Da, Filip Cosma, păru că-şi aminteşte Emil şi ochii lui sclipiră şiret sub lentile.

— Filip Cosma ?

— Da.

— Aşa ! se miră Ana, părînd supărată. Deci unul dintre cei „cinci“.

— Aşa se pare...

— Bravo ! Dacă nu este o simplă coincidenţă, lucru prea puţin probabil, înseamnă că bunul meu prieten şi şef m-a invitat, chipurile, astăzi la o c£gă, dar în realitate scopul invitaţiei a fost de a lua legătură cu unul dintre...

— Nu, nu este o coincidenţă ! recunoscu Emil, cu oarecare jenă.

— Va să zică, eu nu am dreptul la o invitaţie amicală ? M-ai invitat în interes de serviciu.

— Nu avem timp, se justifică Emil. Avem numai nouă zile la dispoziţie. Şi apoi, ardeam de nerăbdare să văd măcar unul dintre personajele principale ale dramei „Bela Cony.“

— Nu te mai scuza, te-am iertat, îl linişti Ana, după care privi cu coada ochiului în direcţia fostului director al barului „Alhambra“. Acum, cînd ştia că acesta este unul dintre foştii suspecţi, curiozitatea profesională de a-l studia cît mai amănunţit puse stăpînire pe ea. încercă să surprindă asemănări între trăsăturile acestuia şi cele ale omului de acum douăzeci de ani, pe care îl cunoscuse în fotografii.

Filip Cosma, în ciuda celor şaizeci de ani, era un

bărbat încă bine, înalt, cu părul' argintiu, âvînd în toată ţinuta lui o notă de distincţie. Acum Cosma discuta politicos cu clienţii de la o masă vecină, prezentînd cu vocea lui de- bariton specialităţile casei.

Cînd vorbea, fostul director, afişa un aer cînd visător, cînd puţin vesel, iar Ana, care avea oroare de costumele negre, -trebui să recunoască că pe Filip Cosma îl prindea

bine, fără a-i da eticheta de ospătar sau antreprenor de pompe funebre.

— Cum o fi arătînd oare un om cate timp de douăzeci de ani trăieşte purtînd asupra lui asemenea taină ? întrebă Ana pe şoptite.

— Poaie aşa... şopti la rîndul său Emil, arătînd cu capul în direcţia mandatarului.

Ana se străduia să observe ceva „anormal“ în atitudinea lui Cosma : o nelinişte, o îngrijorare. „E drept, au trecut douăzeci de ani, se gîndi Ana, de la moartea dansatoarei şi poate că asasinul a reuşit să scape dc povara morală a cri-' mei, totuşi faptul că acum îl mai despart doar cîteva zile de termenul de prescripţie, cînd justiţia nu va mai avea nici o putere asupra fărădelegilor sale, ar trebui să-i creeze stări de neliniştе. Nu ! Cu siguranţă că acest om, Cosma, nu seamănă cu unul pe care doar cîteva zile îl mai despart de un eveniment de cm*e depinde întreaga lui viaţă. Şi totuşi, mai ştii ?“

în orice caz, prezenţa lui Filip Cosma, cunoaşterea lui treziseră mai mult în Ana curiozitatea şi dorinţa de a dezlega alături de colaboratorul ei această enigmă.

— Dacă m-ai adus aici, pentru a mă lega mai mult de acest caz misterios, sil ştii că ai reuşit, recunoscu Ana, după ce Emil făcu plata şi porniră spre ieşire.

— N-am făcut-o intenţionat, se apără Emil, dar dacă s-a nimerit să fio aşa, eu nu pot dccît să mă bucur.

Deodată Ana îşi aduse aminte de întîlnirea din Biblioteca Academiei.

— Emil, azi am făcut o greşeală.

— Tu ?! se miră Emil.

— Da. Cînd am fost la bibliotecă, am întîlnit acolo o altă persoană, care se interesa de „cazul Bela Cony“.

— Cum adică ? întrebă Emil.

Şi Ana îi explică cele întâmplate.

— Poate că ţi s-a părut că fata aceea se interesa de acelaşi caz.

— Nu, nu. sini sigură că studia.. .»cazul Bela Cony“, susţinu Ana.

— Şi care este greşeala ta ? zîmbi Emil.

-—- N-am reuşit, adică nici n-am încercat să-i aflu numele, mărturisi ca.

— Nu c nimic grav... Oricînd putem să-i aflăm numele din fişele bibliotecii.

— Da. ai dreptate, răsuflă uşurată Ana.

Ieşiră amîndoi în stradă. Cît au stat în restaurant nici nu-şi dăduseră seama că afară plouase. Ploaie de vară trecătoare. Acum soarele apăruse din nou după un colţ do nor. Frigea puternic asfaltul ud din care se ridicau coloane mici de abur. Pe burlanele streşinilor încă se mai scurgea apa. „cîntînd“ monoton, parcă îmbiindu-te la somn. Şoseaua Ştefan cel Mare era plină de trecători grăbiţi.

Tramvaiele şi autobuzele erau arhipline. O aglomeraţie obişnuită pentru ora patru după-amiază, cînd oamenii ieşeau de ¡a serviciu. Emil opri un taxi.

— Te las acasă, îi spuse el. E cazul să te odihneşti puţin. Peste două orc no întîlnim la serviciu. Poate că în astă-seară vom avea prima confruntare.

— Te-ai interesat, mai trăiesc foştii bănui ţi de acum douăzeci de ani ? î] întrebă Ana.

— încă nu ştiu. Am o listă cu numele lor. Peste cîteva oro am să ştiu şi acest lucru.

Maşina ajunse în faţa casei unde locuia Ana.

— Deci, la şase,]a corvoadă, glumi ca, coborînd din maşină.

Emil îşi continuă drumul cu maşina, blestemînd în gînd timpul ăsta nemilos care se scurge prea repede cînd nu trebuie.

APAll MAI MULTI **SUSPEC'JT**

... aceleiaşi zile, Emil abia apucai s inli.e în biroul sau, cind ofiţerul de serviciu il anun «• ᵇţ căutat de maiorul Nicolau de la arhivele p.^7} l^ase vorbă sâ dea un telefon cun> ajungeUa s .Ş! amint. ea-l rugase pe Nicolau sa-i cau* ₐ acelora caro uisescra implicaţi m „cazuljsci douăzeci de ani. „totdeauna prompt ᵐᵃⁱᴼ¹ \ .¡ₐ Telefonul Emil, formind numărul de telefon al ᵃᶜ./\ₐ legătura cu sună ocupat. Timp de zece minute nu reuşi ®ᵃ. ᵢₜₐₜ; n-avea Nicolau. Ca de obicei, maiorul era supraso „pe ani de timp nici să respire, cum se plîngea el acie! • ₐ tuturor

zile, ac tivînd în aceeaşi muncă, ora nuna a ᶜᵃʳᵉ ⁿᵘ celor ce căutau să se documenteze în ca^i memorie existau nici în amintirea oamenilor. ᴬJᵁjᵃ_f niai ales de o excepţională, de o practică îndelungată, dai jₑ arhivă pasiune rar iniihiită, minorul ajunsese uⁿ mobilă. • făcea aceasta

Gata întotdeauna să-şi ajute colegii ₐ ₛă procure nu-cu mare plăcere —.Nicolau nu se mulţum ₒ serie de mai date seci. .El făcea pe marginea matei i^^ ironia* Aceste notări în care îmbina spiritul de observaţie ₁:ₒtuşi. acQ$fc observaţii erau de mare ajutor solicitanţi’⁰¹’ niciodată extraordinar maior avea un mic cusur ’J^^-bari, că n-au să bombăne că „trag“ toţi de el ca nişte ^ₒₐte bătăile de milă de ol ete. Era o mic-l

3:
j

revanşă pent[l]’[u]. nrliiv^ euni cap pe rare i le procurau are<î‘> iM-ra’-itintoi

■i Sî»;'*rn.î j

3:
j

le spunea Nicolau. cînd era supărat, sau acestor „arheologi“, cum îi poreclea cînd glumea.

Văzînd că nu poate să vorbească cu el prin telefon. Emil se hotărî să coboare în subteranele pline de dosare ale maiorului. ceea ce şi făcu

— Ei. na I Dumneata mai lipseai ! mormăi Nicolau cînd îi văzu.

— Mi s-a comunicat că m-aţi chemat, căută să sc justifice Emil.

— Ce să-ţi spun... mi-era dor de dumneata. Poate voiam să-ţi mulţumesc că mi-ai dat beleaua asta pe cap. Auzi oumneata ? Să caut. fişele unor indivizi care acum două decenii se ţineau de chefuri prin cabarete. Frumos, nu ? Unde să-i găsesc ? Sau crezi că tc-au aşteptat pe dumneata două sute patruzeci de luni, adică şapte mii trei sute do zi ie ca să faci lumină, să descoperi asasinul într-o suptă – mînă ? Ia vesă: tinere, să nu te înfumurezi. Ai devenit o celebritate de cînd cu „cazul Cerbul“. Emil aşteptă cu resemnare să treacă „furtuna“, ceea ce se şi întîmplă. Apoi .maiorul schimbă brusc tonul :

— Tot cu colaboratoarea aceea drăguţă, lucrezi ?

— Tot cu ea. răspunse Emil, roşind puţin.

– A. ce rnă rugaseşi ? Date despre ..cazul L-hla Con} “ ?... Da. îmi amintesc de acest eveniment care a făcut vîlvă pe vremuri. Eu tot aici lucram. Mulţi suspecti, multe discuţii şi nici un rezultat. Dacă s-ar fi continuat ancheta, ar fi ieşit ceva la iveală. însă evenimentul a intrat în viitoarea altor evenimente. Alegerile, votaţi soarele, poliţia era .şi ea în preschimbare... Şi uitarea s-a aşternut peste zarva făcută în jurul mbrţii dansatoarei, iar dosarul a ajuns la mine. Dar ce-ţi spun eu de-alde astea ? Dumneata poate că nici nu le născuseşi pe atunci, stimate colega.

Apoi Nicolau îşi întrerpuse brusc peroraţia. •

— Care este părerea’dumneavoastră în acest caz ? folosi Emil pauza

în Inspectoratul General al Miliţiei se spune că aceste „pauze“, chipurile întîmplătoare, erau calculate de Nicolau pentru a vedea cum reacţionează interlocutorul său.

— Despre care caz ? întrebă Nicolau, de parcă abia atunci picase din cer.

Emil îi cunoştea „jocul“, aşa că-i aminti cu seninătate :

— De Bela Cony.

— O, da, „cazul Bela Cony“. Mult timp de-atunci, mult praf pe dosare. N-am nici o părere... Ce sînt eu ? O să ajungeţi să-mi cereţi părerea în toate cazurile de crime care s-au petrecut în ultimii două sute de ani ?

— Credeţi totuşi că a fost o crimă ? insistă Emil.

— Ba nu ! I se făcuse subit poftă de moarte lui Bela Cony... Ce-mi ceruseşi ? A, da, fişele... Hm... iată... am un dosar aici. Vezi dacă îţi va folosi la ceva... continuă Nicolau, înmînîndu-i lui Emil un dosar învechit. Cu cazul „Cerbul“ ai scos-o bine la capăt Să vedem acum... Numai’ să nu-mi ceri să-ţi ridic amprentele de pe ceaşca cu cafea din care a băut asasinul acum douăzeci de ani, glumi Nicolau.

Emil se gîndi imediat să se folosească de împrejurare şi să-l „exploateze“ mai mult pe Nicolau în legătură cu această poveste. Faptul că pomenise de ceaşca de cafea, dovedea că el îşi aminteşte încă de unele .amănunte legate de moartea dansatoarei.

— Deci... nu vă mai aduceţi aminte de acest caz ? se prefăcu Emil că îl întreabă într-o doară.

Era şi asta o metodă folosită de colaboratorii maiorului Nicolau. Se prefăceau că înţeleg şi participă la micile lui supărări, tăceau cu smerenie în faţa observaţiilor sale, apoi începeau să-i pună întrebări pe ocolite, la care, după o mică rezistenţă, Nicolau răspundea procurînd multe date preţioase pentru anchetatori.

Era o satisfacţie minoră pe care i-o dădea faţă de imensele servicii oferite apoi de dînsul. De fapt, Nicolau cu-

no.ştea ..terenul“ şi se lăsa „prins“ cu plăcere. Deci, continuă încruntat :

— Nu-mi aduc aminte de. ni mic !

— Păcat... păru că se resemnează Emil. Aş fi avut de pus unele întrebări.

— De ce nu m-ai întrebat acum douăzeci de ani ? izbucni Nicolau. Apoi ironic : A, uitasem... abia te născuseşi. . Şi, mă rog. de ce te ocupi acum de acest caz ? De ce naiba nu laşi morţii în pace ? Cîteva zile mai are asasinul ca să se liniştească în sfîrşit ! Probabil... zece, cincisprezece zile... şi dumneata vrei să-i iei această unică şansă, continuă maiorul jumătate în glumă, jumătate în serios. Apoi trecu brusc la întrebarea lui Emil, după cum îi era obiceiul : Ce părere am ? Ziarele lansaseră ipoteza că asasinul ar fi fost unul din cei cinci favoriţi la patul dansatoarei. Scuzaţi-mi expresia vulgară, într-adevăr, dar asta e... în fond, de ce n-ar fi fost imul din cei şase sau şapte, nu ?

— Ce ştiţi despre anchetator ?

— Cum îl chema... Stai să mi-l amintesc. Paul Mihăileanu... Ce să ştiu... mai nimic... Un anchetator foarte bun ; excelent. Era socotit ca unul din cei mai buni comisari. Avea mult fler, multă fantezie şi capacitate de deducţie... în acest caz a dat insă chix ! Sau, cine ştie, a fost silit să abandoneze cazul cînd şi-a dat seama că vinovatul este o persoană sus-pusă. De altfel, a demisionat după aceea... Nu mai ştiu ce face. Mi-l amintesc bine. Da, da, era un poliţist capabil. Pe vremea aceea am lucrat şi eu cîteva luni cu el... îşi făcuse oarecare celebritate ; presa vorbea adesea de descoperirile sale. Se specializase îndeosebi în crime. Mi se pare că de cînd a plecat din poliţie a făcut mai multe meserii ; cînd am auzit ultima oară de el, era un fel de jurisconsult la distileria de la Brazi... Şi-acum, ajunge ! Nu mă mai ţine de vorbă, CÎI nu te am numai pe dumneata pe cap... îl conccdie Nicolau.

— Am plecat... şi mii de mulţumiri 1...

7“ Vezi că unul din bănuiţi a murit. Poate a fost chiar asasinul ! îi mai strigă NicoJau cînd Emil ajunse la uşă.

„Asta ar fi culmea ! gîndi Emil urcînd scările care duceau spre biroul său. Apoi se admonestă : Nu, zău... Chiar mi-a intrat în cap că am să pun mîna pe vinovat acum, după douăzeci de ani, cînd el poate s-a şi obişnuit cu ideea că a scăpat. După douăzeci de ani... Ca în Dumas...“

Pînă la urmă însă Emil descoperi că asta şi dorea de fapt: să-l prindă pe vinovat, dacă mai trăieşte bineînţeles. Apoi pe firul aceluiaşi gînd mai descoperi că i-ar fi părut rău ca asasinul să fi murit şi să fi scăpat în felul-acesta de pedeapsa legilor. „în orice caz, trebuie făcută dreptate”, căuta Emil să-şi justifice interesul pentru acest caz. Ajuns în birou său, se aşează la masa de lucru, îşi desfăcu puţin cravata cu care nu se prea împăca, şi pînă la venirea Anei se hotărî să răsfoiască materialul luat de la Nicolau.

Dintre cei cinci suspecţi do acum douăzeci de ani, mai erau în viaţă patru.

1. Filip Cosma ; 62 de ani. Văduv. Are o fată măritată cu un doctor. După 1943, a lucrat în sectorul socialist de alimentaţie publică ; la început ca simplu ospătar, iar apoi, datorită muncii şi priceperii sale, a ajuns director, calitate în care a funcţionat la restaurantele „Grădiniţa“, „Cina“ şi, în sfîrşit, la „Lido“. Fusese pensionat în urmă cu doi ani. De cîteva luni de zile luase ca mandatar micul restaurant „Ghiocelul“ de pe strada Ştefan cel Mare, în a cărui transformare în bine se cunoaşte mîna de gospodar a lui Cosma. De altfel, cu firea lui de pretins „aristocrat“ al breslei, cu serviciul său ireproşabil şi slăbiciunea pe care o manifesta pentru oamenii de artă, a atras în acest modest local cîteva din figurile boemei bucureştene binecunoscute. Portdrapelul micului grup este Gheorghe Neghină, regizor de filme care domină localul cu înfăţişarea lui masivă şi mustaţă de haiduc ; secretar este

prozatorul Stelian Croatul, zis Vul- paşin. Aici este la modă deviza : „Ura şi la gară“, căci după închiderea localului, portdrapelul urmat de „bandă“ se

mută în restaurantul gării, deschis pinu la ziua. în mijlocul acestor consumatori, care adesea amina p ata pentru vrc- ™»-i mai bune“ lui Cosma ii place sa stea la taclale povestind despre Bucureştiul de altădată. O calitate demnă de relînut a mandatarului este aceea ca lot timpul ci a fost gestionar la stat a avut o purtare ireproşabila. Pe iişa lui Nicolau făcuse următoarea observaţie : „Se pare ca a lost lovit de moartea .artistei O iubea ? Sau este altceva la rnijl°CL<Orul George Sîrbu. Vîrsta, 58 de ani. Divorţat de trei ori Fără copii. Locuieşte pe strada Brezoianu. Din 1948 Lacn la Teatrul Municipal, fiind considerat unul din cei mai buni actori ai teatrului. Este şi profesor la Institutul de Te'-tru unde conduce o clasă. Bun profesor, bun actor, a nrecătit o serie de tineri foarte talentaţâ. Excelent recitator de poezie,, de altfel el însuşi poet, este folosit adesea la televiziune. Cîştiga bine.

Observaţiile lui Nicolau ~

Se spun multe pe seama Im. De pilda, ca o afemeia (cili nu sînt !...) Afişează o mină de om de pe altă lume, să scape de tracasările ce-l plictisesc. A se citi carton «În culise -. Atenţie totuşi o un om ciudat. Altceva, nimic

3 Servili Ornaru. Fost căpitan de cavalerie, vîrsta 65 ani Căsătorit, pensionar. locuieşte într-o căsuţă din satul Snagov Prin 1948 mai era încă în cadrele active ale aînna- tei Participase la insurecţie şi făcuse toată campania împotriva hitlerismului, 1944—1945. Ulterior a avut neplăceri. A fost dat afară din armată, iar după trei ani reintegrat cu toate drepturile. Acum se ocupă cu pescuitul: mai’c amator Are doi fii • doctor la Piteşti; altul inginer la Braşov.

Observaţiile lui Nicolau :

,.0m cinstit. I-au plăcut femeile, vinul şi poezia Camarazii de regiment îi spuneau «călăreţul liric-.. Apoi, subliniat : A fost de o gelozie feroce şi atît de

liric... îneît putea s-o omoare pe Bela Cony...“

4. Fostul deputat Gelu lonescu, 58 de ani : căsătorit, o fiică măritată, actriţă la un teatru din provincie. A fost arestat cîţiva ani pentru deţinere ilegală de aur. în prezent, avocat la un colegiu din Bucureşti.

Observaţiile lui Nicolau :

„Bun avocat, însă nu tot aşa de cinstit. Nu cred că ar fi avut curajul să comită o crimă... Sau, mai ştii ?“

5. Cel care „scăpase“, vorba lui Nicolau, era Oreste Pa- padat, care decedase cu cîţiva ani în urmă, fost mare bogătaş, proprietar de terenuri şi de case. Pe marginea fişei sale Nicolau preciza : „Soţia lui Papadat trăieşte şi poate fi găsită în Piaţa Rosetti, în clădirea fostului hotel «Titanic», acum cămin studenţesc. Această clădire fusese proprietatea lui Papadat, iar după naţionalizare i se lăsaseră două camere în care locuia el şi soţia. Ave& doi fii care plecaseră în Grecia în toamna anului 1948“.

Printre fişe Emil găsi o mică notiţă scrisă cu creion roşu : „Atenţie, femeile ! Nu uita : sînt răzbunătoare !“

Această indicaţie avu darul să-l deruteze. Nicolau a voit să glumească cu el, sau notaţia avea o anume semnificaţie ? De fapt, nu era de loc imposibil ca una din nevestele prietenilor Belei Cony să fi... „Vai ! Dar în acest caz numărul suspecţilor se dublează dintr-o dată 1 încurcată treabă...“ oftă Emil. Şi deodată, îl cuprinse dorinţa să lase totul baltă şi să doarmă pînă în ziua prescripţiei, după care a doua zi să facă raportul de clasare.

în continuare, Nicolau mai nota cîteva informaţii despre principalii martori.

1. Irina Dobrescu, după căsătorie Neagu, avea 25 de ani la data cînd a murit dansatoarea. Era camerista acesteia. în prezent, locuieşte pe strada Zece *mese,* aproape de *Foişorul de foc.* Are trei copii. Pînă în 1955 a lucrat la o fabrică de textile. Apoi s-a pensionat pe caz de boală. Soţul ei, maistru de lumini la Teatrul Giuleşti, cîştigă destul de bine.

Observaţiile lui Nicolau :

„Declaraiiile fostei cameriste, cam dubioase...

Atenţie...“

2. Elena Farcaş : 38 de ani la moartea dansatoarei, fosta cabinieră la teatrul „Alhambra“, actualmente peruchicra la Teatrul Naţional. Căsătorită, cu patru copii. Cel mai martin vîrstă de peste 30 de ani locuieşte pe strada Glinca, în cartierul Florească. Confecţionează în particular, ajutată de fiica sa, peruci şi cîştigă foarte bine. Atenţie ! Elena Farcaş o ura pe Boia Cony.

3. Vasile Neagu, soţul Irinei Dobrescu. Fost electrician la teatrul „Alhambra“. Acuzat de furt în perioada aceea, fusese în cele din urmă scos din cauză. Dansatoarei îi dispă ruseră din cabină bijuterii. Printre alţii, Bela Cony îl bănuise şi pe Neagu, fapt ce-i atrăsese acestuia neplăceri.

Observaţiile lui Nicolau :

Vasile Neagu -ţ- Irina Dobrescu (camerista care-i va deveni soţie) 4~ dispariţia bijuteriilor = de văzut...

în sfîrşit, pe o notiţă separată erau trecute cîteva informaţii despre fiica dansatoarei, Doina Coman, care de la moartea mamei sale locuia cu o femeie pe care o considera ca şi mama ei. De altfel, Doina în ziua dramei abia împlinise doi ani. Numele femeii care o crescuse pe Doina era notat de Nicolau cu majuscule : FLORICA AIOANEI. „De ce oare ! Ce semnificaţie avea acest nume scris astfel ?“ Emil se uita la notiţă ca la un document cifrat, ştiind cilii bătaie de cap dădeau solicitanţilor însemnările lui Nicolau pe marginea unor materiale, cu toate că la o primă vedere păreau întîmplătoare sau simple capricii.

Imediat dădu telefon la bufet şi comandă două cafele ‘„tari“. Era şi timpul, pentru că n-apucă să pună receptorul în furcă cînd în birou intră Ana.

— Te-ai odihnit ? o întrebă Emil.

— Nu prea. N-am timp, caut asasinul, răspunse Ana, aşezîndu-se.

— Şi l-ai găsit ?

— Da ! Este unul din cei cinci, spuse Alia, cu un aer de expertă.

— Sau din cei zece, glăsui Emil.

•— De unde au aparul încă cinci ? se miră ea.

— Nevestele răzbunătoare iile celor cinci, rîse Emil, aducîndu-şi aminte do notiţa lui Nicolau.

— Da ! Ai dreptate, la asta nu m-am gîndit ! oftă Ana.

— î nchi pu ieş le-ţi că ai' fi putut să existe o soţie, care, obscrvînd că relaţiile soţului său cu dansatoarea duceau la. distrugerea căsniciei sale, s-a hotărîts-o asasineze.

Femeile de obicei folosesc otrava ! E un procedeu mai puţin brutal.

— Cînd nu ştii să tragi cu arma, i-o întoarse Emil. Între timp veniră cafelele.

— Deci, ne apucăm de lucru, propuse Ana. Şi să începem prin a face o lectură metodică a dosarului.

— Am o altă propunere, interveni Emil. înainte de a citi dosarul, să luăm mai întîi legătura cu principalele personaje, legate într-un fel sau altul de eveniment. Cu alte cuvinte, să reluăm ancheta în funcţie de datele noi obţinute, pe care le vom confrunta cu cele din dosar şi vom trage concluzii.

— Mai mult ca sigur că ni se va închide uşa în nas de către coi în cauză, considerîndu-ne că umblăm după fantasme. în fond, cine să-şi mai aducă aminte de amănunte după două decenii ?

Dimpotrivă, sînt convins că în capul eroilor noştri, în legătură cu drama, după atîţia ani, nu a rămas decît esenţialul. în afară de asta, după atîta amar de timp nimeni nu va mai avea re ţineri şi nici interes să mai ascundă ceva.

— Nimeni, în afară de asasin.

— Desigur, fu de acord Emil. Totuşi, cei care ştiau cîte ceva, din discreţie şi nevoind să amestece numele lor în acea învălmăşeală de discuţii care a urmat morţii dansatoarei, au tăcut. Acum, cînd cazul a fost dat uitării, amintirile sînt mai limpezi, iar intenţiilor lor de a se destăinui mai puţin îngrădite de considerente ca cele arătate.

— S-ar putea să ai dreptate... Cum începem ?

— în ordinea în care a început-o şi primul anchetator. Adică, cu declaraţia Irinei Neagu, născută Dobrescu. Locuieşte pe lingă *Foişorul de joc.*

— De ce n-o începem cu anchetatorul ? întrebă Ana.’

— Părerile lui de acum douăzeci de ani le cunosc din dosar, iar cele de acum i le voi cere la urmă, pentru a nu mă influenţa.

— Bem cafeaua, sau pornim ?

— Bem cafeaua, acceptă cu mărinimie Emil. între timp,’ uită-te la fotografia cameristei, adăugă el, scoţînd din dosar poza Irinei Dobrescu, care înfăţişa o fată tânără, cu trăsături fine.

Ana îşi sorbea încet cafeaua contemplînd fotografia. De fapt, ea mai văzuse fotografia fostei cameriste publicată în ziarele pe care le cercetase la Academie. Şi din ziare şi din fotografia pe care o avea în faţă se putea observa clar că Irinei îi plăcea să pozeze şi la propriu şi la figurat. Obişnuită cu lumea în care trăia şi lucra, juca şi ea teatru cu destul succes.

Ana îşi aminti că un cotidian al timpului reproducea chiar trei poze ale Irinei Dobrescu în trei atitudini diferite, bine „jucate“. Una o reprezenta pe cameristă reconstituind descoperirea cadavrului, o a doua o imortalizase plîngîndu-şi cu desperare stăpîna, iar ultima, zîmbind reporterului.-

— Nicolau îmi atrage atenţia să fim atenţi cu ea, spuse Emil.

— Pentru ce ? 1 se miră Ana.

— Nu ştiu... Un furt, sau aşa ceva, în care era amestecat şi actualul ei soţ.

— Bun ! O să vedem la faţa locului, hotărî Ana şi se ridică.

Ieşiră din birou şi cu un taxi ajunseră la destinaţie.

UN SCHIMB DF LOCUINŢA

Informaţiile lui Nicolau erau exacte : Irina Dobrescu; Neagu, după căsătorie, locuia pe strada *Zece mese,* într-o casă cu un singur etaj şi cu o curte. Cînd Ana şi Emil ajunseră la ea, o găsiră singură, în grădină, aplecată peste un rond cu flori pe care îl plivea de buruieni. Ana fu izbită de diferenţa dintre Irina Dobrescu pe care o cunoştea din fotografie şi Irina Dobrescu devenită Neagu, pe care o avea în faţă şi care întruchipa femeia năpădită de bătrîneţe înainte de vreme, grasă şi ridată, dar care n-a uitat că a fost cînd va tînără şi pe deasupra şi frumoasă. Rămaşi (a de cochetărie acum n-o mai prindea : fardul exagerat, părul oxigenai şi capodul cu culori tinereşti.

— Doamna Neagu ? întrebă Emil.

— Da, eu...

— Născută Dobrescu ?

— Da, răspunse femeia, mirată de astă dată.’

— Sîntem de la miliţie, se legitimă Emil.

— Doamne, dar ce s-a întîmplat ? Se sperie doamna Neagu. Un accident ?

— Nu, nu... se grăbi s-o asigure Emil... Am vrea să vă întrebăm ceva... Ceva despre o poveste veche... dacii ne daţi voie, bineînţeles.

— Da, da, cum să nu... răsuflă uşurată gazda. Dar poftiţi... intraţi în casă... Doamne, m-am speriat... Dar. vă rog, poftiţi, intraţi înăuntru, domnişoară, insistă doamna Neagu care-şi regăsise stăpînirea de sine. d

Au intrat întîi într-un hol mare, apoi într-o sufragerie în care garnitura de mobijă „Dunărea“ nou-nouţă mirosea încă a pădure. Un televizor „Dacia“ aşezat pe colţ îi privea pe musafiri prin ecranul lui mare, iar mica bibliotecă, în care figura o mare parte din colecţia „Femei celebre“, destăinuia preferinţele literare ale gazdei.

Peste tot însă domnea o Curăţenie exemplară. Se părea că gazda stă tot timpul cu cîrpa de şters praful în mînă.

— Să vă fac o cafea ? întrebă doamna Neagu amabilă.

— Nu, vă mulţumim, abia le-am terminat, o asigură Aha, care ardea de nerăbdare ca gazda să înceapă să deşiri? firul înfăşurat de aproape două decenii.

•— O dulceaţă ! mai încercă gazda.

•— Nu vă deranjaţi ! refuză Emil la rîndul său.

— Dar nu mă deranjez de Joc, se împotrivi femeia. Cum adică, veniţi în casa mea şi să nu vă tratez cu nimica ?

Şi fără să mai aştepte răspunsul, de frica unui nou refuz, se îndreptă repede către un dulăpior, de unde scoase un borcan cu dulceaţă.

— Este de smochine, spuse ea mîndră. Am pregătit-o eu cu mina mea din smochinul acela din curte, dacă l-aţi văzut.

Emil ridică din umeri încurcat. Ce o drept,.nu prea-l • văzuse.

— Da... l-am văzut, răspunse Ana repede, ca să-i facă plăcere gazdei.

— Se numără printre puţinii smochini care se găsesc în Bucureşti, continuă gazda, la fel de mîndră.

— Ce faceţi cu el iarna ? se simţi obligat să întrebe Emil.

— Să nu mă.întrebaţi cît îmi dă de lucru. îi fac un mu- şuroi mare de pămînt la rădăcină, apoi îi înfăşor toată tulpina într-un strat de paie, peste care pun o

pînză de sac. Cu toate astea, iarna, cînd sînt. geruri mari, tremur de frică să nu îngheţe.

între timp, termină cu aranjatul farfuriuţelor cu dulceagă pe o tavă de argint pe care o aşează în faţa musafirilor. Şi după ce umplu paharele cu apă rece din frigider, în sfîrşit, se aşează şi ca la masă, privindu-i pe cei doi tineri Întrebător. Acum, cînd datoria ei de gazdă fusese îndeplinită, doamna Neagu îşi aduse aminte că are de-a face cu două persoane do la miliţie.

— Venim la dumneavoastră în legătură cu o poveste veciie. aşa cum v-am spus de la început, căuta Emil s-o pregătească. O poveste veche care interesează totuşi miliţia. Aşa că să nu vă mire întrebările pe care vi le vom pune.

— N-au să mă mire, îi asiguri! gazda, mirată încă de pe acum.

— Vă aduceţi aminte de dansatoarea Bela Cony ?

—# Doamne ! exclamă femeia. Cum să nu-mi aduc aminte ? Auzi vorbă ! Doamna Dina, săraca... Dar cum de v-âţi mai adus aminte de dînsa ?

— Ţineaţi la ea ? întrebă Emil, ocolind răspunsul.

Emil şi Ana o ţineau sub priviri.- Irina Neagu ezită să răspundă, lăsînd privirile în jos, pfiviri în care lui Emil i se păru că desluşeşte o undă de răutate. Poate că amintirea timpului cînd era obligată s-o servească pe dansatoare şi să-i satisfacă toate capriciile nu-i făcea plăcere.

— Da, răspunse ea cu întîrziere. Ţineam la doamna Dina... Era bună cu mine.

„De ce a ezitat să răspundă ? se întrebă Ana. în fond, putea să «joace» acest răspuns, aşa cum a mai făcut şi altă, dată“.

— Dulceaţa a fost excelentă, interveni Emil, aşezînd farfurioara pe tavă.

Dar gazda nu mai avea poftă să aducă din nou vorba despre unul dintre puţinii smochini din Bucureşti. Gîndul ei se întoarse cu ani de zile în urmă, la timpurile cînd era camerista dimsatoarei,

cînd o admira şi o invidia pentru

succesele şi viaţa de lux pe care o ducea, sau cînd o ura pentru capriciile ei de femeie răsfăţată.

— Săraca doamna Dina[1]! mormăi, ca pentru sine, Irina Neagu.

— Dumneavoastră aţi găsit-o... Emil se întrerupse. Vrusese s-o întrebe dacă eâ a găsit-o moartă, dar se răzgîn- dise. îl stînjenea întrebarea. Intenţiona s-o întrebe pe ocolite. însă Irina Dobrescu înţelesese.

— Da, eu am găsit-o.

— La ce oră ? întrebă Emil.

— Dimineaţa, la ora cinci. Păru că ezită pentru un moment, apoi continuă : Da, îmi aduc aminte. Fetiţa era bolnavă... avea temperatură. Mă speriasem şi am voit s-o trezesc pe doamna. Am bătut în uşă şi n-am primit nici un răspuns. La început m-am mirat. Ştiam că doarme foarte uşor. Am bătut din nou în uşă, apoi am deschis-o încet. Am văzut-o pe doamna întinsă pe covor. Am strigat-o, înfricoşată. M-am apropiat de ea şi i-am văzut pieptul plin de sînge. Doamne, nu pot să uit acest tablou. Nu ştiu de cîte ori n-am visat-o aşa cu pieptul acoperit de o pată roşie, mare...

Şi cu ochii înlăcrimaţi, Irina Dobrescu îşi făcu semnul crucii.

— Aţi anunţat poliţia {

— *Da...* Am telefonat la poliţie.

— Imediat ?

— Nu ! răspunse ea după o scurtă pauză. La început am telefonat domnului... Ah, nu-mi aduc aminte cum îl chema... Era un prieten al doamnei, un ofiţer...

— Domnul Sergiu Ornaru ? încercă să-i aducă aminte Emil.

— Da, da ! exclamă Irina satisfăcută. Dumnealui. îmi era teamă să nu-mi răspundă soţia dînsului. Dar pînă la urmă n-a răspuns nimeni la telefon.

De ce l-aţi anunţat tocmai pe el ? tatona Emil.

— Acum nici nu-mi aduc aminte...

— Desigur, au trecut prea mulţi ani, îi dădu dreptate Emil. Şi în continuare aţi anunţat poliţia ?

— Da ! Circumscripţia din care făceam parte.

— în noaptea aceea n-aţi auzit nici un zgomot în camera doamnei, n-aţi auzit împuşcătura ?

Pe chipul Irinei Neagu trecu o umbră de durere sau de teamă. Ezită din nou, apoi răspunse :

— Nu... n-am auzit nimic...

— Camera dumneavoastră era aproape de dormitorul doamnei ?

— Nu... nu prea aproape... recunoscu doamna Neagu. Dar n-am auzit nimic. Eu dormeam în aceeaşi cameră cu fetiţa. Aveam grijă do dînsa. Eram şi obosită.

— N-aţi observat ceva deosebit în purtarea dansatoarei în ajunul morlii sale ?

— După cite îmi aduc aminte, nimic. Doamna venea de obicei la ora unu după miezul nopţii. Uneori mă chema s-o ajut să se dezbrace, alteori nu. în noapteei aceea ştia că sini obosită, deoarece în nopţile din urmă nu dormisem din cauza fetiţei. Aşa că nu m-a trezit. Apoi... dar cum să-mi mai aduc aminte după atiţia ani ?

— Da, desigur... fu de acord Emil.

— Atunci, am spus totul... Am semnat şi o declaraţie Da, da, am spus Lot ce ştiam... Apoi brusc : Dar cum de v-ali adus aminte de această nenorocire după atîtia ani ?

— Domnişoara, care e funcţionară la noi în miliţie, încearcă Emil o justificare, susţine un examen la Facultatea de drept şi printre alte dosare se ocupă şi de studierea ,,cazul ui Bela Cony“.

— Da, da, confirmă Ana, care nu încetase s-o observe pe Irina Neagu, cu o curiozitate abia stăpînită.

— Doamne, sper că nu o să publicaţi vreun articol pc la vreo gazetă ! se sperie Trina. Ştiţi, acum sini alte vremuri, am copii mari. Şi-apoi, gazetarii... Dumnezeule, ce-am mai pătimii cu ei după moartea doamnei. Se încaieră u nu alta, care să mă descoase mai întîi.

— Fiţi fără grijă. Nu e vorba de aşa ceva, o asigură Emil. Întîmplările astea au murit de mult. Noi am făcut o simplă informare pentru un studiu.

— Aveţi copii ? se interesă Ana.

— Desigur... am doi băieţi şi-o fată ’

— Merg la şcoală ?

— Băiatul are optsprezece ani şi lucrează ca electrician la cooperativa „Ascensorul“. Fata urmează o şcoală de infirmiere.

— Sînt copii buni, vă ascultă ? se interesă Ana.

— Mulţumesc lui Dumnezeu... Am copii buni. Al mai mic, care este în clasa a patra, este foarte deştept. Cîntă şi la pian, se lăudă fosta cameristă.

— Şi soţul dumneavoastră ? continuă Ana întrebările de ordin familial.

— Este maistru de lumini la Teatrul Giuleşti. Cînd ne-am cunoscut, lucra tot ca electrician, la „Alhambra“. Irina se opri pentru cîteva clipe, apoi se grăbi’ să-i asigure. Ne-am cunoscut cu ocazia anchetei... Adică la moartea doamnei, Dumnezeu s-o ierte...

Emil tresări. Această grabă a Irinei Neagu de a-i preciza timpul şi împrejurarea în care îl cunoscuse pe soţul ei i se păru ciudată. Avea senzaţia că a găsit „ceva“. Acel ceva, răsărit aşa... dintr-un cuvînt, sau dintr-o frază fără prea mare importanţă.

Irina, nemulţumită probabil şi ca de această mărturisire, continuă :

— Ne chemase atunci domnul anchetator. O cunoştea pe doamna.

— Cine, Paul Mihăileanu ? se miră Emil.

•— Da, dumnealui... Şi din nou Irina Neagu se opri, suspicioasă. Oare iar făcuse o gafă ? Se simţi totuşi”obligată să continue : A cunoscut-o pe doamna cu ocazia unei anchete.

— Ce anchetă ? se prefăcu Emil că nu ştia despre ce e vorba.

. Din cabina doamnei dispăruse o brăţară, continuă îrina, fără prea mare tragere de inimă. S-a reclamat cazul la poliţie şi domnul comisar Mihăileanu făcuse ancheta.

•— Era o bijuterie de valoare ?

— Nu ştiu, răspunse repede Irina, după care urmă o nouă pauză.

Emil se uita ţintă la ea. Era mai mult ca sigur că fosta cameristă îşi făcea reproşuri că se grăbise cu răspunsul. Adică cum să nu ştie ea valoarea bijuteriei, cînd cunoştea obiectele dansatoarei ca pe propriile ei lucruri ? Rezultatul acestei bănuieli se văzu repede.

— Adică, staţi să-mi aduc aminte... Da, da... Era o brăţară de aur cu diamante. Foarte scumpă. I-o făcuse cadou un grec bogat. Nu-mi aduc aminte numele lui. De altfel, şi dumnealui a fost bănuit că ar fi omorî t-o pe doamna...

Emil, văzînd că Irina Neagu încerca să schimbe vorba, reluă povestea cu brăţara :

— Cînd s-a întîmplat furtul ?

— De fapt, nici nu era sigură că i s-a furat. Poate că o pierduse, aşa cum mai pierduse cu cîteva luni înainte o cruciuliţă de aur.

— Şi cam cînd a pierdut brăţara ? insistă Emil, schim- bînd formularea întrebării.

— Păi... să fi fost cu cîteva luni înainte de moartea ei. Cinci, şase luni... aşa ceva...

— Pe cine a învinuit Bcla Cony de furt ?

— La început pe cabinicră, o moldoveancă rea de gură foc. Se zice că ar fi amenin ţat-o pe doamna. La teatru se zvonea că moldoveanca ar fi omorît-o din răzbunare că o făcuse hoaţă. Apoi şi pe Neagu l-a bănuit, continuă fără nici o tragere de inimă Irina, căutînd să pară că nu se sinchiseşte do această bănuială care a planat asupra soţului său.

Pe care Neagu ? ţinu Emil să-i precizeze Irina.

— Pe soţul meu. Adică atunci nu’ eram căsătoriţi.

Emil schimbă o privire cu Ana.

— Doamna Bela Couy..; avea mulţi prieteni ? mai riscă Emil o întrebare.

Irina Neaga începu să rida.

— Ştiu ce vreţi să spuneţi... Să nu credeţi că doamna era din acelea care... Nu. doamne fereşte ! Era artistă şi mai era şi frumoasă. Bărbaţii mureau după ea. Este drept CEI fiind cam sentimentală, se îndrăgostea repede. în perioada aceea îl iubea pe domnul Filip Cosma. De el mi-aduc aminte bine. Venea la doamna cu braţul plin de flori. Şi ce flori scumpe... După moartea doamnei l-am mai întîlnit de cîteva ori. Chiar acum şase luni a fost aici la mine. Trecea întîmplător pe stradă, nc-am întîlnit şi m-a recunoscut. L-am invitat în casă şi a venit. Foarte drăguţ om şi manierat...

O nouă privire între Ana şi Emil fixă în memorie această ,.întîlnirc întâmplătoare“.

— Şi desigur v-aţi adus aminte de cele petrecute atunci ? ta tonă Emil,, iar Ana aştepta cu nerăbdare răspunsul.

— Da... Desigur... Am vorbit de una, do alta... Ne-am adus aminte şi de moartea doamnei*. Bietul domn Filip chiar m-a întrebat dacă s-a mai interesat cineva de această poveste tristă.

— Aşa va să zică ! şopti mai mult ca pentru sine Emil.

— Da, şi am rîs. că doar după atâţia ani. cine să se mai intereseze... Şi iată că veniräţi dumneavoastră astăzi să mă întrebaţi. Ca să vedeţi...

— Adică ce v-a întrebat domnul Filip ? se interesă aşa, într-o doară, Emil.

Irina îl privi bănuitoare.

— Ce să mă întrebe ? Da. îmi. amintesc precis. Mi-a zis : „îţi mai aduci aminte, coniţă Irina – că aşa mi-a spus dumnealui întotdeauna – do biata Bela... Am uitat-o toţi... Sau-poatc pe dumneata te-a mai întrebat cineva de dînsa ?“ Asta a fost*tot. precizii Irina, privindu-i din nou bănuitoare pe vizitatori pentru a vedea reacţia.

Ceva nedeterminat plutea în aer, un fel de

neîncredere, de bănuială amestecată cu senzaţia că ei, nu mai discută un caz vechi, ci o întîmplare petrecută cu cîteva zile înainte. Emil era convins că gazda nu va mai vorbi. Se va închide în ea. Va încerca să ascundă lucrurile despre care nu i-a convenit nici cu douzeci de ani în urmă să vorbească. Amintirea dramei dansatoarei îi revenise clară şi o dată cu aceasta îi renăscuse şi instinctul de apărare. Şi într-adevăr, Irina Dobrescu tăcea, gîndindu-se probabil la întrebările ce urmau să i se pună şi la răspunsurile pe care va trebui să le dea.

— De fiica doamnei Cony ştiţi ceva ? întrebă Ana cu speranţa că va mai putea scoate ceva de la Irina. *

— De Doina, nu. —

— N-aţi mai văzut-o de atunci ?

— Nu ! răspunse Irina cu gîndul în altă parte.

— Am auzit că stă împreună cu o rudă, mai încercă Ana.

— Cu o rudă ?

Irina începu să strîngă farfurioarele de dulceaţă cti sa cîştige timp spre a cîntări dacă riscă ceva răspunzînd. Apoi se hotărî :

— Nu, nu cred să-i fie rudă femeia la care stă. E o croitoreasă, sau aşa ceva. Se .spune că-i este rudă, dar nu cred... Doamna Dina nu avea nici o rudă aşa de apropiată.

— Dumneavoastră aţi plecat imediat din casa , dansatoarei ?

— Da. Nu mai puteam să stau în casa aceea. O vedeam mereu pe doamna întinsă pe covor moartă... îmi amintesc că a rămas în casă, pentru puţin timp, o pretinsă rudă din provincie. Părerea mea este că venise să ciupească ceva : mobilă, haine. Ştiţi, aşa se cam întîmplă în astfel de cazuri. Făcu o mică pauză, apoi adăugă cu tărie : Eu am plecat numai cu lucrurile mele. N-am luat nici rochiile pe care mi le dăruise doamna. N-am vrut să se spună nimic rău de mine, să fiu bănuită

de furt. Şi aşa îmi era frică de comisarul acela care ancheta cazul.

— Mihăileanu ?... îi aminti Emil.

— Da, domnul comisar Mihăileanu, care de fapt a •idiLs-o pe’ruda aceea din provincie în casa doamnei. Dînsul a spus că tot ce se găseşte în casă aparţine fetiţei, adică Doinei Aşa că n-a lăsat sa se ia un ac din casa.

— Şi tatăl Doinei ? întrebă Ana.

— Oh tatăl fetiţei ! Nici nu l-am văzut vreodată. Doamna divorţase de el înainte de a o naşte pe Doina. Soţul doamnei era, mi se pare, marinai’, căpitan de vas, sau aşa ceva. Era plecat mereu, aşa că nu prea a fost văzut cu doamna. . .

— Şi cjnc o întreţine pe fata ? Are bani femeia aceea ?

— Dumnezeu ştie... Să vă spun drept, nici nu m-am interesat. Mi-am închipuit că are cu ce... dacă şi-a luat asupra ei grija creşterii fetiţei. Doar n-a obligat-o nimeni.

Emil era stăpînit de senzaţia că femeia ar vrea să spună lucruri mai importante în legătură cu fata dansatoarei, dar ezită. Hotărî să nu forţeze lucrurile ; să n-o asedieze cu întrebări care ar fi speriat-o şi n-ar mai fi scos un cuvînt.

— V-am pus această întrebare, deoarece mi-am închipuit că aţi iubit-o pe Doina, care chiar cînd trăia mamă-sa, mai mult cu dumneavoastră stătea.

Emil încerca o altă strategie şi se pare că nu greşea.

Gazda începuse să dea semne de nelinişte. O tulburare puternică pe care n-o mai putea ascunde începuse să pună stăpînire pe ea. Deodată, în curte se auzi zgomotul unei motociclete.

— Bărbatul meu .’ îi anunţă Irina, sărind la fereastră.

Afară se înnoptase. Abia acum îşi dădură seama cît de repede trecuse.timpul şi că stăteau aproape pe întuneric.

— Vă rog să nu-i spuneţi, pentru ce aţi venit... spuse repede gazda şi adăugă : Nu o bine să dezgropăm

morţii.

în încăpere intră soţul Irinei, un bărbat înalt, de vreo cincizeci şi cinci de ani. Se opri puţin nedumerit în uşă, apoi, adueîndu-şi aminte că este totuşi un om politicos, spuse „bună seara'* făcînd o uşoară reverenţă. Era îmbrăcat într-o scurtă de piele şi pantaloni de catifea strînşi pe pulpe, probabil aduşi din străinătate cu ocazia vreunui turneu. Scoţîndu-şi mănuşile de muşchetar cu care conducea motocicleta, îi privi pe oaspeţi, întrebător, cu ochii lui negri, mici şi neliniştiţi.

Emil şi Ana se ridicară în acelaşi timp, apoi Emil se adresă gazdei :

— Vă rog să ne iertaţi. Am fost informaţi greşit în legătură cu schimbul de locuinţă.

Ieşirii apoi repede, fiind convinşi că Irina Neagu. născută Dobrcscu, va continua cu succes minciuna lansată de ci.

Gazda îi conduse pînă la poartă, aşa că Emil avu prilejul să-i spună :

— Dacă vă aduceţi, între timp, aminte de ceva important în legătură cu cele discutate, vă rog să mă căutaţi la Inspectoratul General al Miliţiei de pe strada Ştefan cel Marc. întrebaţi la informaţii de căpitanul Emil Bunca.

— Ce să-mi aduc aminte ? şopti speriată Irina. uitîndu-se în urmă pentru a se convinge că nu o urmăreită de soţul său. V-am spus tot ce ştiam... nu mai am nimic de spus.

— Mă rog... acceptă Emil. Cum credeţi... Totuşi, noi vă rugăm încă o dată să ne iertaţi pentru deranj...

— Nu face nimic, spuse gazda repede, închizînd poarta în urma lor.

Ziua fusese căldură mare în oraş. Acum pale de vînt năvăleau pe străzi. Se răcorise brusc. Emil şi Ana mergeau unul-lînglă altul fără să observe schimbarea timpului. Anii era impresionată de schimbările pe care le operase trecerea timpului în trăsăturile acestei femei, pe care o transformase într-o fostă femeie

frumoasă. Pe de altă

pa[r]te. Emii se gîndea că poate greşise în formularea între-

Trebuia să citească mai atent declaraţiile anterioare ale cameristei, să-şi formuleze întrebări suplimentare, prin care să fi putut confrunta afirmaţiile ci din prima anchetă cu cele făcute în prezent.

La prima intersecţie se despărţiră. Ana intenţiona să ia un autobuz pentru a fi la timp la o întîlnire cu mama ei. Mergeau la teatru.

__L$_a$ ce teatru aveţi bilete ? o întrebă Emil.

__ La ..Municipal“. Se joacă „Moartea unui comis-voiaior“.

_ Şi... intîmplător joacă George Sîrbu ?

_intîmplător ! Nu cred. După cîtc ştiu este în dis-tribuţie de la punerea spectacolului în scenă. De altfel, cochetă Ana. îmi permiteţi să vă raportez, tovarăşe şef, că Sîrbu este slăbiciunea mea... Vreau să văd cu ce ochi îl voi urmări acum cînd îl ştiu implicat în acest caz .misterios“ în a cărui dezlegare vom rivaliza cu ..Război- nătorii“. Ce ziceţi, domnule Steed ?

_în. această situaţie, doamnă Pecl. de rnîine îmi voi cumpără umbrelă, ii Întoarse Emil gluma.

DECLARAŢIA BĂNUITULUI CARE MURISE ÎNTRE TIMP

Rămas singur, căpitanul Bunea nu avea unde să se ducă. Atras de acest caz că de un magnet se îndreptă către serviciu. Simţea nevoia să revadă dosarul, să recitească declaraţiile Irinei Neagu, născută Dobrescu, să le compare cu cele relatate de dînsa în discuţia pe care o avuseseră. Mergea gînditor, absorbit de presupuneri şi deducţii.

Traversînd o intersecţie, se trezi în faţa unui automobil care era gata să-l prindă sub roate şi cu toată săritura sa acrobatică, în lături, fu şters de maşina care se depărta în viteză, aşa că nici n-avu timp să audă înjurătura şoferului.

— Era să mă omori, ticălosule, şi adjuncta mea te-ar fi trecut în rîndul suspecţilor din „cazul Bela Cony“, încercă Emil să glumească pe socoteala sa.

Ajuns la birou, scoase din dulap dosarul „Bela Cony[4] şi-l deschise. Foiţele subţiri, bătute la maşină la un rînd, i se părură acum mai puţin îngălbenite. Suflă peste ele maşinal, le netezi cu palma, apoi se aşeză în fotoliu şi se cufundă în lectură.

Declaraţiile luate Irinei Dobrescu chiar în dimineaţa în care fusese descoperit cadavrul dansatoarei corespundeau în linii generale cu informaţiile pe care aceasta le dăduse cu ocazia vizitei făcute. Desigur, cele de acum douăzeci de ani erau date cu lux de amănunte şi înfloriturі.

Cele dinţii întrebări ale anchetatorului încercau să sta-' bilească împrejurările în care fosta cameristă o găsise pe dansatoare moartă în camera ei. Declaraţiile de atunci ale Irinei Dobrescu corespundeau cu afirmaţiile făcute în acea zi în faţa Anei şi a lui Emil. Senzaţiile cameristei; ora, relatarea despre boala fetiţei erau identice cu amintirile Irinei Dobrescu-Neagu, relatate după douăzeci de ani.

Din interogatoriul luat atunci cameristei, atrăgea atenţia în mod special următorul dialog :

„— A căutat-o ieri cineva pe doamna ?

— La noi toată ziua sună telefonul...

— Totuşi, în timp ce dînsa era la teatru, n-a căutat-o nimeni ? I .

prietenii dînşii ştiau unde s-o găsească...

— Se întorsese singură acasă ?

— Nu ştiu... n-am auzit-o intrînd...'

— De obicei se întorcea singură ?

— Niciodată... Totdeauna o conducea cineva, o cunoş-tinţă, un prieten, care o aştepta la teatru pînă după spectacol. I

— Cînd era la teatru n-o mai căuta nimeni acasă. Toţi

— în camera doamnei s-au găsit două ceşti în care erau resturi de cafea. Aceasta denotă că numai cu cîteva ore înainte de moarte a fost vizitata.de cineva.

*!

— N-am văzut pe nimeni.

— Cine a pregătit cafeaua ?

— De obicei, cînd avea musafiri, eu pregăteam cafe-lele. Nu-i plăcea să intre în bucătărie, de eare avea oroare. In seara aceea însă nu ştiu dacă a făcut cafelele.

— Totuşi, în seara mor ţii doamnei, în dormitorul ei s-au băut două cafele'. [

— Nu ştiu dacă s-au băut cafele şi cine le-a pregătit.

:— Poate vreun prieten de-al doamnei ?

— ...Da... S-ar putea, însă, într-un singur caz. Domnul J Oreste Papadat nu era niciodată mulţumit de cafeaua care i se făcea. „Pregătirea cafelei are tainele ei";

spunea el
adesea. Tocmai de aceea .şi-o prepara singur.

Şi totuşi anchetatorul nu mai insistase pe această pistă. Brusc şi ciudat el o părăsise, trecînd la altă întrebare.

— Unde se află camera dumneavoastră faţă de dormitorul doamnei Dina ?

— Adică, cum unde se află ?

Emil se opri din studiu : camerista n-a înţeles întrebarea, sau şi-a luat un răgaz ca să-şi pregătească răspunsul, truc folosit adesea de cei anchetaţi.

— Adică, prcciză comisarul, se află aproape sau mai departe de dormitorul stăpînei dumneavoastră ?

— Camera mea ora despărţită de dormitorul doamnei de sufragerie şi un mic antreu.

— Şi n-aţi auzit nici un zgomot ?

— Nu.

— În mod normal ar fi trebuit să auziţi împuşcătura...

— N-am auzit nimic...

— Şi n-aţi văzut pe nimeni intrînd sau ieşind din casă ?

— La ora unu noaptea, trebuia să stau la fereastră ca să văd cine intră şi cine iese din casă...

Era desigur un răspuns obraznic, la care anchetatorul nu reacţionase. Poate că acesta mai spera să scoată ceva de la cameristă şi nu voia s-o sperie. Totuşi, el reveni asupra întrebării :

— Deci, n-aţi văzut pe nimeni ?

— Domnule comisar, dacă aş fi văzut pe cineva, v-aş fi spus de la început...“

Cu toate insistenţele, comisarul n-a putut să scoată mai mult de la Irina Dobrescu.

Emil era tentat să verifice chiar în clipa aceea alibiul lui Oreste Papadat, care îşi făcea „singur cafeaua“.

Răsfoi dosarul şi găsi interogatoriul lui Papadat. La gîndul că Papadat nu mai trăieşte, Emil vru să lase ibaltă declaraţiile acestuia. Se răzgîndi : oricum, trăiesc ceilalţi. Şi, apoi, vroia să ştie adevărul. Aşa că se opri din răsfoitul dosarului la interogatoriul lui Oreste Papadat.

n— Ne scuzaţi domnule Papadat că vă deranjăm... Dar..., încercă comisarul să se scuze.

— Ştiu, nu e nevoie să vă cereţi scuze. Sînt gata să răspund la întrebările dumneavoastră.

— Dacă doriţi, puteţi cere să fie prezent şi avocatul dumneavoastră.

— N-am această dorinţă, pentru că nu mă simt vinovat, ci numai îndurerat.

— Nici n-aţi fost acuzat de vreo vinovăţie.

— Mă refer la născocirile reporterilor. De două zile nu fac altceva decît să cerceteze cu lupa dormitorul sărmanei Bela Cony, cabaretul, relaţiile ei...

— O întrebare indiscretă, dar indispensabilă : Eraţi în relaţii intime cu Bela Cony ?

— Dacă vă referiţi la trecut, răspunsul meu este afirmativ.

— Ce înţelegeţi prin trecut ?

— Dumneavoastră ştiţi prea bine că după scandalul acela cu brăţara, ne vedeam foarte rai'.

— Aţi vorbit cumva cu dînsa alaltăieri la telefon ?

— Alaltăieri ? Nu... N-am vorbit. De vreo săptămînă nici n-am văzut-o.

— Cînd aţi fost ultima dată în casă la dînsa ?

— Acum zece zile... M-am dus din obişnuinţă... Rămăsesem, totuşi, prieteni...

— Camerista lui Bela spunea că vă preparaţi singur cafeaua cînd o vizitaţi pe dansatoare...

— M-am informat din ziare... Povestea cu cele două ceşti de cafea... în fine, e drept că îmi prepar singur cafeaua. Aşa procedez şi la club şi acasă şi la... prieteni. Merg direct la bucătărie şi îmi prepar cafeaua. Acest tabiet

mi-l cunosc toţi chelnerii şl bucătarii din Bucureşti. însă de aici şi pînă la a face mister şi motiv de suspiciune...

— Continuaţi...

— N-ani ce să continui... Vă rog să puneţi întrebări.

— Deci, susţineţi că alaltăieri n-aţi fost la doamna Bela ?

— N-am fost. Oare eu sînt singurul amator de cafea în ţarii asta, care şi-o prepară singur ?

— Ce aţi făcut alaltăieri între orele 12 şi 2 noaptea ?

— Am stat acasă.

— V-a vizitat cineva, vreun cunoscut ?

— Nimeni în afara doctorului. A venit la mine pc- la ora unsprezece noaptea, apoi mi-a dat telefon la unu noaptea, ca să se intereseze cum mă simt. De altfel. în acest sens, poate să vă dea şi el o declaraţie“.

Emil caută declaraţia doctorului care confirma alibiul lui Papadat :

..în seara zilei de 13 februarie, am fost chemat acasă la domnul Creste Papadat, care ave 39 şi 5 grade temperatură. Am constatat că sus-numitul avea gripă ca urmare a unei răceli. I-ain prescris tratament cu aspirine, baie caldă şi înfăşurare în cearşaf iui înmuiate în oţel pentru a-i scădea temperatura. În jurul orei unu noaptea, am dat. un telefon ca să mă interesez de sănătatea clientului meu. Starea în care se afla domnul Papadat (temperatură şi frisoane) nu i-ar fi permis sil iaşii din casă fără consecinţe grave asupra sănătăţii sale“.

’ Emil zîmbi. Naivă declaraţie. O intenţie de ..exactitate“ cerută de împrejurări. Doctorul era prietenul casei .şi bineînţeles că nu putea să nu-şi ajute prietenul la aium- ghic. Reluă interogatoriul lui Papadat.

— Recunoaşteţi, domnule Papadat, căci cu toată gupa şj cele 39 de grade, aţi fi putut merge pînă la doamna Bela Cony, a cărei casă se găseşte la doi paşi

de dumneavoastră ?

— Recunosc, că doar nu eram pe moarte: Puteam s-o văd în seara aceea pe Bela, după cum acelaşi lucru îl putea face şi sofia mea.

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi..;

— Vreau să spun că dacă poliţia caută cu orioe preţ un asasin, acesta trebuie căutat şi în rîndul soţiilor prietenilor doamnei Bela Cony. De pildă, în cazul meu aş putea să fiu eu asasinul, după cum tot aşa de bine acesta ar putea să fie soţia mea, Aspasia Papadat, care cunoştea relaţiile mele cu Bela şi ar fi putut să se răzbune. Senzaţional, nu ?“

încă unul care era mai mult decît ironic cu comisarul. Mihăileanu, care, deşi avea unele indicii că Papadat ar fi putut fi asasinul, lasă lucrurile neclarificate. în plus, chiar acesta îi mai oferea încă o pistă : soţia sa. Ciudat ! Se parc totuşi că anchetatorul era stînjenit de marea avere şi nenumăratele relaţii ale lui Papadat.

Faptul că Papadat declarase că nu are nevoie de avocat nu-l impresionase pe căpitanul Emil Bunea. Bogatul om de afaceri aflase deja din ziare că va fi unul dintre principalii suspecţi, iar banii săi aveau tot timpul să pună în mişcare o armată de avocaţi cu care să înfrunte ancheta, justiţia şi presa.

Emil îşi aminti de plîngerea comisarului Paul Mihăileanu că reporterii zeloşi, avizi după senzaţional, în cele mai multe cazilri fac un deserviciu organelor de cercetare. Se pare că avea dreptate acest comisar. Cea din urmă întrebare a comisarului anchetator, adresată lui Oreste Papadat, era formulată astfel:

„— Aveţi de gînd să daţi în judecată ziarele care vă includ pe lista suspecţilor ?

Emil se opri din citit mirat. «Ce întrebare o mai fi şi asta ? Ce-l interesează pe anchetator ?»

— Nu, răspunse Papadat. N-am de gînd aşa ceva. De

altfel, dacă aş porni proces împotriva ziariştilor, ar tre-

buţ să-mi petrec toată viata pe sălile tribunalelor. E drept că aş avea totuşi un avantaj : aş deveni celebru şi subiectul numărul unu la rubrica «Scandaluri*.“

Emil închise dosarul. Papadat ori era foarte deştept; ori venise foarte bine pregătit.

Era ora douăsprezece cînd Emil îşi părăsi biroul. Porni spre casă pe jos, cu toate că era obosit.

TELEFONUL MISTERIOS

A doua zi de dimineaţă, Emil se duse la birou mai devreme dccît îi era obiceiul. Vroia să se pregătească bine pentru întîlnirea pe care o programase pentru ziua aceea cu fosta cabinieră a dansatoarei. Din întîlnirea cu Irina Dobrescu-Neagu observase că deşi trecuseră atîţia ani, discuţiile în legătură cu drama petrecută atunci începeau pe un ton oarecum neutru, pe parcurs însă căpătau o amprentă de actualitate, fapt carc-i face pe cei în cauză să fio prudenţi în tot ce spun şi* fac. în consecinţă, îşi propuse să fie foarte atent şi să încerce să imprime viitoarelor intîlniri o atitudine în discuţii cît mai firească, ţînînd cont, bineînţeles, şi de „distanţa de timp‘‘.

Răsfoi dosarul, scoase din el declaraţiile cabinierei, comandă cele două cafele – devenite tradiţie – şi o aşteptă pe Ana, care fu prezentă la ora fixată.

— Asasinul a mai cîştigat o zi ! exclamă ea îndată ce intră în birou.

— Dar a mai pierdut ceva din liniştea şi siguranţa pe care i le asigurase poate scurgerea atîtor ani, îi răspunse Emil, ajutînd-o să-şi scoată pardesiul.

— Crezi ?

— Cu cît se apropie termenul de prescripţie, cu atît trebuie să fie mai îngrijorat, mai nerăbdător. Tensiunea lui creşte invers proporţional cu scurtarea

timpului rămas pină la prescripţie, fu de părere Emil.

— Impresia mea este că asasinul nici nu se mai gândeşte la „cazul Bela-Cony“.

— Cine ştie ? în ce mă priveşte, aştept ca asasinul să facă ceva... Să comită o imprudenţă care să-l dea d.c gol.

— Dacă n-a şi făcut-o. reluă Ana ideca lui Emil.

După acest scurt schimb do păreri, cei doi colaboratori au reluat discuţia'întreruptă.

— Te referi la vizita lui Filip Cusma la Irina Neagu ? întrebe! Ana.

— Da ! Poate că a trecut întîmplător... Poate s-a dus cu un scop anume. Nu prea îmi vine să cred că a trecut întîmplător şi că a recunoscut-o pe Irma văzînd-o în faţa casei. Este atît de schimbată...

Această observaţie a Anei îl avertiză pe Emil asupra unei greşeli pe care era gata să o comită şi ol.

Nu putem judeca după fotografic... Cei caro se cunosc îşi reţin trăsăturile esenţiale, adică acel ..ceva” personal al fiecărui individ, care este numai ..al lui” şi care nu se schimbă nici cu timpul, nici cu vîrsla. reflecta Emil. Şi apoi nu uita că. după cum a relatat Irina Neagu. s-au mai întîlnit de atunci.

Acum Emil era sigur că fusese cit po-nci să judece pripit o situaţie, ncţinînd cont că oamenii caru se cunosc personal păstrează în amintire trăsăturile principale ce rămin neschimbate. Pe cînd cei care se cunosc prin intermediul fotografiilor cu greu pot să reţină aceste trăsături particulare mai ales după trecerea anilor.

— Spune mai bine cum a fost cu actorul preferai ? N-a avut trac văzîndu-te cum îl urmăreşti cu atenţie ? continuă el după o mică pauză.

— în orice caz. joacă bine... şi... n-a avut trac. Poale itrucul ţî l-a rezervai dumitale. răspunse Ana. cu acelaşi tton înţepător.

— Am făcut o mică greşeală ieri... începu Emil, făcîn- du-se că nu bagă de seamă micile răutăţi ale colaboratoarei sale.

— Mi-am dat seama şi eu, îl întrerupse Ana. Trebuia ca înainte de întîlnirca cu Irina să ne fi documentat mai bine în legătură cu primele ei declaraţii. Din studiul dosarului ai mai descoperit ceva nou ?

— Nu. Deocamdată. S-a ivit totuşi o poveste cu o cafea şi un „cafegiu“ cu tabieturi. Am să-ţi povestesc mai tîrziu. Acum cred că e mai bine să răsfoim declaraţiile ca- binierei în vederea unei vizite şi a unei eventuale convorbiri cu ea.

Emil îi dădu Anei foile şi o rugă să'-i citească cu voce taro. în timp ce Ana citea, Emil, tolănit în fotoliu, o urmărea cu atenţie, ştergîndu-şi în acelaşi timp lentilele ochelarilor care parcă se abureau din senin.

Dialogul între Paul Mihăileanu şi fosta cabinieră se desfăşurasc normal, cu toate că se putea observa tonul „arţăgos“ al cabinierei, precum şi umbra dc ură pe care □ purtase dansatoarei.

„— Numele dumneavoastră !

— Parcă nu mă cunoaşteţi !

— Vă rog să răspundeţi la întrebare”.

Ana se opri din citit, privindu-l pe Emil.

— Dar de unde îl cunoştea cabiniera ?

„ – Probabil de cînd cu povestea aceea cu furtul brăţării... Mihăileanu a făcut ancheta.

Ana reluă cititul interogatoriului

„— Mă numesc Elena Farcaş.

— Vîrsta ?

— Treizeci şi cinci dc ani.

■— Căsătorită ?

. – Da, cu patru copii.

— Cînd aţi aflat de moartea dansatoarei ?

•— Azi-dimineaţă.

— Cum, după două zile ?

— Am fost plecată la Braşov. Primisem o telegramă că mama este bolnavă. .

— Dar de acest eveniment au scris toate ziarele.

— Nu citesc ziarele. Le citeşte soţul meu şi apoi îmi povesteşte ştirile mai importante. De altfel, tot el m-a informat şi despre moartea doamnei Dina, cînd m-am reîntors de la Braşov.

— Şi cum aţi primit această veste ?

— Cum s-o primesc ? Mi-a părut rău de dinsa, ca doar om sini, nu ? Am zis Dumnezeu s-o ierte... însă eu nu o pot ierta. M-a făcut de rîs pe nedrept, bănuindu-mă că i-am furat brăţara. Cît despre moarte... tot sfîrşitul asia i-l prevedeam....

— Ce vreţi să spuneţi cu asta ?

— Păi ce să spun altceva decît ceea ce ştie toată lumea... Că primea multe buchete de flori şi tot atitea scrisori de ameninţare. Ba unele îi scriau că îi aruncă vitriol în ochi, ca s-o desfigureze, că moatrea ar fi prea uşoară pentru ea.

— Puteţi să numiţi vreo persoană din cele care au ameninţat-o ?

— Asta o ştiţi şi dumneavoastră, domnule comisar; că persoanele care scriu aşa ceva nu semnează. De multe ori doamnei Bela îmi spunea că nici să nu-i dau aceste scrisori şi să le rup, că-i strică cheful.

— Cine o ameninţa după părerea dumneavoastră ?

— Cum.cine? Nevestele celor care-i trimiteau buchetele de flori.

— Şi totuşi, nu puteţi să-mi spuneţi ceva mai concret ?

— Concret ? Cum aş putea spune ceva concret cînd prin cabina doamnei treceau în fiecare seară zeci de bărbaţi ? în felul ăsta a dispărut şi brăţara despre care vă aduceţi' aminte că m-aţi anchetat cu atîta... pentru că o credeaţi numai pe dînsa...

5 – Enigma din arhivu

Dacă a? fl crezut-o numai pe dînsa, eraţi acum la

închisoare... Şi apoi, acum nu vorbim despre brăţară... Vă rog să reveniţi la problema pe care o discutăm.

— Va să zică, am fost acuzată că sînt hoaţă şi această nedreptate constituie acum altă problemă...

— Dacă vă amintiţi, nu v-a spus nimeni că sînteţi hoaţă... iar cazul acela – repet – s-a încheiat.

— Ba nu s-a încheiat. S-a întîmplat că dumneavoastră aţi fost drept cu mine şi nu m-aţi arestat. Dar bănuiala a rămas ca o pată. Şi cînd ţi se mai întîmplă cîte o belea ca aceea, tam-nisam, poliţia te pune la radiografie, găseşte pata şi apoi... dă-i cu «tratamentul»... că astea le ştiţi dumneavoastră mai bine chiar ca autorii de romane poliţiste.

— Vă rog, ne depărtăm de la subiect. Răspundeţi-mi : cine a vizitat-o în serile premergătoare morţii ei ? Bineînţeles, numele celor pe care îi cunoaşteţi...

— îmi amintesc că aii trecut pe la dînsa, printre alţii, domnul George Sîrbu, domnul Filip Cosma, domnul Gelu lonescu...

— Dar telefoane a primit ?

— Multe...

— Mă refer la vreun telefon, aşa, mai deosebit, care a supărat-o, a emoţionat-o, insistă anchetatorul.

— Da, a primit un telefon misterios.

— Bărbat sau femeie ?

— Bărbat. Ştiu că eu am ridicat receptorul.

Susţineţi că acel telefon a supărat-o ?

— Nu susţin nimic cînd am de-a face cu poliţia...

— Doamnă Farcaş, v-aş ruga să luaţi lucrurile mai în serios. Sînteţi într-o anchetă, nu la o cafea...“

Emil strigă satisfăcut :

— în sfîrşft. Iată-l odată supărat pe domnul anchetator ! Dacă nici acum nu se enerva, începeam să cred că e de lemn.

Ana îi aruncă o privire scurtă, de reproş pentru faptul că a întrerupt-o. Apoi continuă :

„— Domnule comisar, vă rog să mă credeţi că sínt o femeie serioasă şi nu glumesc, mai ales că e vorba de viaţa unei persoane pe care am cunoscut-o şi am servit-o. Dar la unele întrebări zău că nu ştiu ce să răspund... Dumneavoastră mă întrebaţi ce a făcut cînd a primit telefonul acela mai deosebit. Dînsa juca întotdeauna teatru, aşa că era greu să-ţi dai seama dacă este supărată, speriată, sau mai ştiu eu cum...

— Bun ! Spuneţi-mi, atunci, cum a reacţionat în seara aceea cînd a primit telefonul.

— în primul rînd a acoperit receptorul cu palma şi m-a certat că de ce am spus că e în cabină. Apoi şi-a dat ochii peste cap şi a început : «Of, Doamne, Dumnezeule, ce mă bate la cap...» Cam asta a fost...

— N-aţi recunoscut cumva vocea ?

— Nu... Şi totuşi mi s-a părut cunoscută... Acum cînd mii întrebaţi parcă îmi reamintesc timbrul ei. Parcă am mai auzit-o, însă nu ştiu cînd şi unde...“

Emil se aştepta ca anchetatorul să insiste în această întrebare. Să încerce s-o ajute pe cabinieră ca să-şi reamintească. Urmări cu încordare întrebarea următoare, dar... nimic. Anchetatorul trecuse brusc la altă întrebare :

„— în scara aceea, doamna a plecat singură de la teatru ?

— Niciodată nu pleca singură. în seara aceea, cum s-ar spune, în ultima ei seară, a fost condusă de domnul căpitan de cavalerie Sergiu Ornaru.

— Vreo scrisoare din acelea de ameninţare mai aveţi ?

— V-am spus că le rupeam imediat. Le citeam numai ca să fac haz, apoi le rupeam.“

Spre sfîrşitul interogatoriului mai urmau cîteva întrebări fără nici o importanţă.

— Impresiile ? întrebă Emil, cînd colaboratoarea sa a terminat de citit.

Ana ridică din umeri.

— Una singură : ancheta comisarului Mihăileanu parcă are un caracter strict... informativ. Nu înţeleg pentru ce anchetatorul nu încearcă să aprofundeze, să insiste pe unele întrebări care păreau destul de interesante.

— Asta este şi impresia mea. Iată însă că a apărut încă un personaj : domnul căpitan de cavalerie...

— Vrei să stabilim întrebările pe care le vom pune fostei cabinicve ? propuse Ana.

— Să auzim mai întîi cum se apără domnul căpitan de cavalerie. De dala asta am să citesc cu, spuse EmiL des- chizînd dosarul]a interogatoriul lui Sergiu Ornaru.

După obişnuitele fraze de introducere, anchetatorul a intrat direct îrusubicct :

,,— Cînd aţi luat cunoştinţă de moartea doamnei Eeki Cony ?

— Chiar în dimineaţa cînd a fost găsită moartă. Din ziare. A fost o ediţie specială.

— Şi ce aţi făcut ?

— Cocii ce poate să facă un om în asemcneii împre- jurări : am dat telefon la ea acasă.

— Cu cine aţi vorbit ?

— Cu camerista care-şi pierduse complet capul...

— Vă amintiţi ce aţi vorbit cu camerista ?

— Nu înţeleg de ce îmi puneţi asemenea întrebări ! Ce se poate vorbi în asemenea împrejurări, despre o astfel de întîmplare care cade ca trăsnetul şi cînd este vorba despre o fiinţă la care ţii foarte mult ? Lovitura a fost cu atît mai mare, cu c.ît în seara premergătoare morţii am fost cu Bela împreună.

— Aţi petrecut împreună la „Alhambra“ ?

— Da. După ce .şi-a terminat programul.

— Şi aţi condus-o acasă ?

— Desigur.

— Aţi intrat în casă ?

— N-am intrat. Bela s-a scuzat că nu mă poate primi, deoarece aşteaptă o persoană cu care are de discutat

nişte

probleme foarte importante cu privire la o moştenire. M-am făcut că o cred, deşi nu dădeam doi bani pe scuzele ei, fiind sigură că mă minţea.

— Credeţi că nu era aşteptată sau nu aştepta pe nimeni ?

— Vă ropot : am fost şi sînt convins. De altfel, Bela inventa astfel do situaţii foarte des, cu o naivitate dezarmantă... Dacă voia neapărat să scape de cineva, era în stare să se scuze că trebuie să plece, deoarece este aşteptată de «preşedintele Americii»...

— Era chiar aşa de ciudată această doamnă ?;i

Emil se opri din citit, privind întrebător spre Ana.

— Ce rost are această întrebare ?

— E foarte firească... răspunse Ana. Anchetatorului i se pare ciudată atitudinea dansatoarei faţă de un om pe care poate că-l iubeşte.

— Chiar asta se pare câ încearcă să arate şi Ornaru, o completă Emil,'reluînd cititul cu răspunsul acestuia.

,.— Mă iertaţi, domnule anchetator, dar dumneavoastră nu cunoaşteţi bine lumea aceasta... a artistelor de cabaret. Eu am cunoscut-o bine, din păcate...

— Şi, totuşi, nu v-a mirat faptul că prietena dum-. neavoastră este aşteptată la o asemenea oră de o persoană pe .care nu o cunoşteaţi ?

— Cunoscîndu-i capriciile, nu m-am mirat, mai ales că nu o dată am fost şi eu unul dintre cei aşteptaţi chiar la o asemenea oră ! răspunse cinic Ornaru.

— După ce aţi lăsat-o acasă', unde aţi plecat ?

- – Da, înţeleg... Trebuie să-mi găsesc un alibi.

— Nu vă întind «curse»... Meseria mea mă obligă sa clarific tojite aspectele care ridică semne de întrebare.

— Spre norocul meu, m-am întîlnit chiar în faţa casei cu un prieten cu care am plecat la bar.

— Pentru ce spuneţi «spre norocul meu», domnule Ornaru ? a cerut lămuriri comisarul.

— Păi... în primul rînd. înainte de a fi chemat de dumneavoastră oficial, am luat cunoştinţă din ziare că sînt şi eu unul din fericiţii candidaţi la... spînzurătoare. Adică, scuzaţi, la noi nu se mai foloseşte acest instrument învechit... Presa, domnule comisar, lucrează mai repede ca dumneavoastră... Trebuie să-i recunoaşteţi acest merit. Reporterii aceştia au multă imaginaţie şi tot atît de mult haz.

— Şi în al doilea rînd ?

— A, da, am zis în primul rînd... Deci, în al doilea rînd, domnule anchetator, aflaţi că dacă nu se găsea un alt prost ca s-o omoare pe artistă, poate că eu aş fi astăzi ucigaşul ei.

— Aţi fi avut vreun motiv ?

— Da. Unul care în situaţia prezentă ar constitui, cum ziceţi dumneavoastră, mobilul crimei... Trebuie să ştiţi, domnule comisar, cine s-a apropiat măcar o dată de frumoasa Bela, şi-a şi creat -«mobilul» unui asasinat pasional ! Deci...“

Emil verifică alibiul : un prieten de-al lui Sergiu Ornaru, un chefliu ca şi el, tocmai trecea întîmplător pe stradă, cînd l-a văzut pe Ornaru în maşină, staţionînd în faţa casei dansatoarei.

„— Motorul funcţiona ? îl întrebă anchetatorul pe martor.

— Poftiţi ?“

— Vrea să cîştige timp, cunoaştem trucul ! spuse Emil, oprindu-se pentru un moment din citit. Apoi continuă :

„— V-am întrebat dacă motorul automobilului funcţiona !

— A, cum să nu, doar maşina era în mişcare.

— Aţi spus mai înainte că maşina staţiona în faţa casei.

— Staţiona, vorba vine... Adică, am vrut să spun că era în faţa casei, şi am întîlnit-o în timp ce pornea.

— Pe Bela Cony aţi văzut-o coborând din maşină ?

— Nu... n-am văzut-o coborînd din maşină, însă am văzut-o sunînd la uşă...

— Sunînd ?

— Adică... N-am observat prea bine... Am văzut-o stînd în capătul scării de la intrare. Nu pot să spun clacă suna sau dacă se pregătea să deschidă cu cheia.

— Era vreo lumină aprinsă în casă ?

— Vreo lumină aprinsă în casă ? N-am observat!“

Emil aruncă foile dactilografiate.

— Se vede cît de colo că este un martor mincinos !. Mă mir pentru ce nu a încercat să-l încolţească Paul Mihăilescu. Măcar pentru propria sa plăcere... Nu laşi săţi scape o pasăre aşa de rară ! Se vede că abia începea să se amuze şi apoi îl lăsa în pace pe acest „Deus ex machina“ inventat poate de Ornaru.

— Crezi că este chiar un martor mincinos ? se miră Ana.

— Ce să zic ? Eu l-aş fi întrebat pe Ornaru în primul rînd de acest „Colt 32.“

— De ce ?

— Un „Colt 32“ nu este o armă de femeie... Doar nu sîntem în Texas ! Bela Cony ar fi putut desigur să aibă în poşeta ei un pistol de „damă“, un „Browing“ mic de 6 mm... în orice caz, nu un „Colt“ de cow-boy ! răspunse Emil care avea poftă să enumere toate armele pe care le cunoştea, dar se abţinu. Căpitanul ar fi putut şti mai mult despre acest „Colt 32“, spuse el în concluzie.

— în orice caz, alibiul căpitanului Sergiu Ornaru fusese acceptat...

— Cu prea mare uşurinţă ! fu de părere Emil. Şi adăugă : Pe acest domn, prieten al căpitanului, dacă îl speria puţin mai tare, ai fi scos din el totul!

— Totul, adică ?...

— Hm... Nu ştiu... Să vedem mai departe.

— Deci, ce o întrebăm pe Elena Farcaş ? repetă Ana întrebarea de la începutul conversaţiei.

— Nu prea văd alte întrebări decît despre telefonul aceki misterios. Poate că mai ştie ceva despre care atunci n-a vrut să vorbească... Mai putem tatona şi povestea aceea cu scrisorile de ameninţare. Se pare că foştii cabi- nicră ştie ceva mai mult.

— La fiecare interogatoriu apare şi un „cineva“ necunoscut, înconjurat de mister ! oftă Ana. „Cineva“ care iese din casă la ora unu noaptea, „cineva“ care a dat un telefon şi a alarmat-o pe artistă, „cineva“ care a scris o scrisoare de ameninţare...

— Deocamdată, trei „cineva“. Sau unul singur ! Unul şi acelaşi... cineva !

— Tot ce se poate !... Deci, plecăm ! se ridică Ana.

— Plecăm !

— Ai anunţat-o pe Elena Farcaş ?

— Nu... Vreau să-i facem o surpriză.

— Ce să-ţi spun, foarte plăcută surpriză, mormăi Ana şi deschise uşa camerei anticipînd întîlnirea cu Elena Farcaş : „Ştiţi... venim de la miliţie... Ne ocupăm de...“ O să ne primească cu braţele deschise.

Se făcuse ora zece cînd cei doi colaboratori au pornit spre Teatrul Naţional.

1N **ATELIERUL UNEI PERUCIIIERE**

Pe Elena Farcaş au găsit-o în atelierul ei, la Teatrul Naţional Studio, din Piaţa Amzci.

Arăta foarte bătrînă, cu toate că nu putea să aibă mai mult de cincizeci şi cinci de ani. Era îmbrăcată într-un halat alb şi bine apretat. iar în picioare purta o pereche de papuci de casă. Avea faţa brăzdată de riduri şi părul complet alb. Purta o pereche de ochelari cu lentile de presbit. aproape pe vîrful nasului, ceea ce nu împiedica să i se vadă ochii, foarte roşii, din cauza meseriei migăloase de peruch icră.

Era în plin lucru. înconjurată de trei tinere, fiecare dintre ele cu o perucă în mînă în diferite faze de lucru. O fetişcană de vreo cincisprezece ani. cea mai mică dintre toate, se îndeletnicea cu pieptănatul unei peruci.

Erau atît de ocupate, îneît nici n-auziră bătăile în uşă, aşii că în cele din urmă. Emil şi Ana au intrat în atelier fără să aştepte să fie invitaţi.

Abia acum toate întoarseră capul spre noii-veniţi.

— Doriţi ceva ? întrebă Elena Farcaş.

— Am vrea... Am vrea să vă reţinem cîteva clipe,' spuse Emil luînd o mutră cîl se poate de docilă.

— Nu-mi văd capul de lucru ! exclamă bălrîna. Dar despre ce este vorba ?

— Ar fi mai bine dacă am putea să vorbim într-o cameră mai liberă. Nu de altceva, dar vrem să vă între

băm ceva, care, desigur, n-o să le intereseze pe fete... şi în afară de asta, le furăm şi din timp...

— Din timp, oricum ne furaţi, mormăi peruchiera, dar Emil se făcu că n-o aude.

După ce Elena Farcaş dădu cîteva indicaţii fetelor în legătură cu perucile pe care le lucrau, trecură în altă cameră a atelierului, unde Farcaş avea un fel de birou al său. Apoi. potrivindu-şi ochelarii pe nas, se uită cercetător la cei doi musafiri neaşteptaţi.

— Cu ce vă pot fi de folos ?

— Ştiţi... dînsa este studentă la Facultatea de drept... ui (imul an... începu Emil.

Şi pentru că peruchiera stătea cu mîinile încrucişate, neajutîndu-l cu nimic, el se opri.

— Fac un studiu despre cazuri... vechi. Adică, de criminalistică... completă Ana introducerea, minţind cu dezinvoltură.

Femeia tot nu înţelegea. Ridică oarecum enervată din umeri. Apoi tăios :

— Nu mă interesează decît piesele cu personaje cărora trebuie să le fac peruci.

— Şi am vrea să ne spuneţi cîteva lucruri despre un caz la care aţi fost martoră ! preciza Emil. Este vorba de Bela Cony.

— Martoră ?... Eu ?... Oh !... Nebuna . aia de dansatoaie ? 1 exclamă Elena Farcaş în culmea mirării.

— Tocmai !

— Dumnezeule 1 Ce v-a venit ? se cruci femeia. De ce nu-i lăsaţi pe morţi în pace ?

Emil şi Ana se uitară încurcaţi unul la altul, făcîndu-se că nu înţeleg întrebarea gazdei

— Apelez la amabilitatea dumneavoastră, datele pe care le voi obţine din acest caz îmi vor fi poate folositoare pentru lucrarea mea de diplomă, reluă repede Ana.

— Vă amintiţi cumva de povestea dansatoarei ? în* trebă Emil, căutînd să pară că nu observă agitaţia Elenei Far caş.

— Cum să nu mi-amintesc ? Nu se uită uşor asemenea lucruri ! Trebuie să ştiţi că am fost acuzată şi eu că i-aş fi furat o brăţară. Vai, ce ruşine am păţit ! exclamă Elena . Farcaş, care, după cum se părea, îi mai purta ranchiună pentru acea acuzare nedreaptă.

— Dar nu vă acuzase nimeni direct, încerca s-o poto- lească Emil.

— Ba bine că nu ! Doar s-a scris şi la ziar că am fost bănuită eu ! Era să-mi pierd pîinea ! Bine că n-a crezut-o nimeni, că toţi o ştiau de nebună.

Altă revelaţie pentru Ana. Nu se aşteptase ca acu-zarea de acum douăzeci de ani ar mai putea s-o scoată din sărite pe această femeie. Se spune că timpul şterge totul, însă atitudinea Elenei Farcaş demonstra contrariul.

,.O amărîse mult bănuiala aceea“, se gîndi Ana. adu- cindu-şi aminte de o frază din declaraţia peruchierei: „Doar am patru copii !“ Din gîndurile ei o scoase Emil :

— în cele din urmă s-a spus că artista şi-a pierdut brăţara pe drum, vru s-o liniştească Emil, dar nu reuşi. Dar această afirmaţie scosese la iveală un alt amănunt.

— N-o pierduse. Eu ştiu că s-a furat, se îndîrji peru* chiera.

— Adică, cum ştiţi ?

— Neagu ăla, electricianul, i-a furat-o.

— Care Neagu ?

— Cum care ? Ibovnicul cameristei.

— Cel cu care s-a căsătorit ?

— Exact ! Eu am fost sigură că a furat-o el, dac n-am insistat. Preferam să se creadă că s-a pierdut pe drum decît să continue această poveste care ar fi putut scoate la lumină ştiu eu ce alte murdării. Nu pun mîna în foc că nu era amestecată şi camerista.

— Dar camerista s-a cunoscut cu Ncagu abia cu

ocazia acestei anchete ! încercă Emil să lămurească informaţia...

— Asta s-o spună lui mutu ! rîse pcruchicra.

— Se cunoşteau mai de mult ? întrebă Emil şi aştepta acest răspuns cu nerăbdare.

— Ba bine că nu ! De vreo două luni. Cameristei doamnei... cum naiba o cheamă ? Na, că am uitat-o.

— Irina Dobrescu.

— Da... Irina... oftă uşurată pcruchiera, care probabil n-ar fi fost în stare să-şi continue relatarea dacă nu găscii numele care o interesa. Va să zică, Irina venise într-o seară în cabaret. Bela Cony avusese un număr în premieră şi o invitase şi pe ea. Eram cu toţii în culise. Era şi electricianul acela... Ncagu... Tot timpul şuşoteau... El şi cu Irina... Apoi am auzit cu urechile mele cînd Irina i-a spus să vină acasă la stăpînă, să-i repare ceva comutatoare şi un fier de călcat. Şi încă ceva... Cînd a trecut focul cel marc, adică după vreo doi-trei ani, nu-mi amintesc bine, un tinerel, care învăţa meseria pe lîngă Neagu, mi-a spus că în ziua aceea îl auzise şi el vorbind cu Irina. Nu mă înşelasem, deci.

Emil asculta cu atenţie. Se părea că furtul brăţării începe să se înlănţuie oarecum cu împuşcaroci artistei. în orice caz. ora clar că Irina Neagu minţise. De ce ?

Emil se hotărî să treacă mai departe la întrebările legate do declaraţia Elenei Farcaş.

— Am citit în declaraţia dumneavoastră despre nişte scrisori de ameninţare, despre telefonul acela... Apropo, nu y-aţi adus aminte niciodată a cui putea să fie vocea aceea ?

— Nu ! Niciodată ! Şi credcţi-mă că de multe ori m-am chinuit. Zău ! Şi chinul a fost cu atît mai maro, cu cit am retrăit de mai multe ori această poveste. Şi tot de atîtca ori am auzit vocea aceea care parcă venea din altă lume. însă de cîte ori am încercat s-o identific n-am reuşit. Ca printr-un farmec vocea îşi pierdea

timbrul acela cunoscut pentru mine... Mă credeţi ?

— Desigur... pentm ce nu v-aş crede... Aţi spus că aţi trăit de multe ori de atunci această poveste... Nu cumva a ieşit la iveală vreun element nou ? Adică... niă înţelegeţi ce vreau să spun ? întrebă Emil de teamă ca nu cumva cuvîntul „clement“ s-o încurce.

— înţeleg foarte bine... Nu, nu mi-am adus aminte de nimic nou. De altfel, ştiţi că s-a spus la un moment dat că aş fi omorî t-o cu ca să mă răzbun pentru că m-a făcut hoaţă ! Doamne, fereşte ! Bine că n-a crezut nimeni...

Emil observă că pcruchiera făcea ce făcea şi aducea tot timpul vorba de brăţară.

— Avea mulţi prieteni...

— Ei... prieteni... Da... avea mulţi.

— În perioada aceea cine era cel mai apropiat de dînsa ? se interesă Emil. Desigur, dacă vă aduceţi aminte.

— V-am spus că-mi aduc aminte totul ! N-am uitat nimic ! Va să zică, cine era mai apropiat ? în primul rînd erau mai apropiaţi ,.pe faţă“ şi mai apropiaţi „pe ascuns“.

— Nu înţeleg, făcu Emil.

— Ei... nu înţelegeţi !... Adică, cu oamenii care se „afişa“, cum se zice, şi cu alţii despre care nu ştia nici pămîntul.

— Cei cu care se afişa ?

— Păi... s-a spus atunci... actorul, deputatul, căpitanul, directorul restaurantului „Alhambra“, şi nu mai ştiu cine ! Ba da ! Bătrânul acela, Papadat, care îi dăruise şi brăţara aia cu pricina !

„Iar cu brăţara !“ îşi spuse Emil şi se grăbi să treacă la o noua întrebare ca să nu înceapă iar cu povestea furtului.

— Şi cei despre care nici pămîntul nu ştia, nu cumva ştiţi dumneavoastră ?

— N-aţi cunoscut-o pe Boia Cony ! Era înconjurată numai de persoane foarte sus-puse. Nimeni nu ştia nimic despre ele.

— în declaraţia dumneavoastră de atunci aţi spus

că doamna Bela Cony plecase cu căpitanul Sergiu Ornaru.

— Da, cu dumnealui plecase, de altfel, aşa a mărturisit chiar dînsul.

— Era în relaţii cu acest Ornaru ?

— Ei... în relaţii... dete din cap cu subînţeles peruchiera. Era cu mai .mulţi în... relaţii... Artistă de cabaret, ce vreţi ? Lumea spunea că are talent! Corp avea, asta da 1 Ca o statuie ! exclamă femeia cu sinceră admiraţie. Acum, gata... toate astea s-au terminat.

— Dumneavoastră n-aţi avut niciodată vreo bănuială cam cine-ar putea să fie asasinul ? se interesă Ana.

— Desigur... Mai mulţi! Eu în fiecare seară, în cabină, auzeam ce aude omul într-o viaţă întreagă ! Şi ameninţări, şi glume, şi tot ce vreţi.

— Aţi auzit pe cineva care a ameninţat-o direct ?

— Căpitanul Ornaru, de pildă, de mai multe ori. Pînă şi actorul, maestrul George Sîrbu, i-a spus într-o seară : „Dragă Bela, cred că am să te omor, să nu te superi!“ Dumneavoastră nu ştiţi cum e maestrul Sîrbu. Şi cînd este supărat, tot aşa vorbeşte, cu „draga mea“, dar poate să te trimită şi la dracu cu acest „dragă“ al lui.

— Şi Bela Cony ce-a zis ?

— Dînsa ? A rîs. A rîs ca de obicei... Am avut tot timpul impresia că şi viaţa Q lua în derîdere. Mă mir cum nu se gîndea că are o fetiţă de crescut...

— Am auzit că îi merge bine fetiţei.

— Ei, bine... o fată fără mamă, fără tată... Aşa bine !...

— Vreau să spun că nu duce lipsă de nimic...

— Am auzit şi eu... A înfiat-o o femeie... O brodează, aşa ceva... A crescut-o cu acul, vorba aceea.

— Dumneavoastră n-o cunoaşteţi pe această femeie ?

— De unde s-o cunosc ? ! se miră peruchiera.

— Mă scuzaţi... Mă gîndeam să nu fi fost o cunoştinţă a doamnei Cony...

— Nici o cunoştinţă... După cîte ştiu nici rudă nu i-a fost... O femeie cu totul necunoscută...

— Şi cum a apărut această necunoscută ? exprimă cu voce tare o întrebare pe care şi-o pusese de multe ori în gînd Emil.

— Dumnezeu ştie ! Se spune că a luat fetiţa de la orfelinat...

Cuvîntul *orfelinat* aminti Anei sarcina ei în legătură cu întrebările de ordin familial :

— A fost trimisă la orfelinat fetiţa ?

— Păi, cine s-o fi îngrijit ? dădu din umeri fosta cabinieră.

Problema acestei femei, care apare dintr-o dată şi o ia pe fetiţa artistei, i s-a părut totdeauna suspectă lui EmiL Se întreba tot timpul cine ar putea fi acest personaj care nu este nici o cunoştinţă, nici o rudă, care apare în clipa dramci şi o ia pe Doina. Explicaţia însă dată de fosta cabinieră părea că lămureşte lucrurile. „Dacă femeia a luat-o pe Doina de la orfelinat ?“

Discuţia a fost întreruptă de una din ucenicele ei care venise să ceară un sfat în legătură cu o perucă.

Emil şi Ana s-au ridicat.

— Să vă lăsăm, că aveţi treabă...

— Dar ce treabă !... Nu ştiţi ce meserie păcătoasă este asta de peruchieră... Să treci părul, fir cu fir... Cînd ies de aici nu mai văd nimic... Pe cuvînt!

— Frumoasă perucă, spuse Ana privind-o pe cea adusă de ucenica Elenei Farcaş.

— Este pentru o „regină“... Dacă vă place... vă pot face una... Numai, să-mi aduceţi păr... că eu n-am... Mai bine să pui perucă, cînd te plictiseşti de culoarea naturală a părului, decît să-l vopseşti. Vopseaua omoară firul! spuse expertă femeia.

— Da... da... am să trec într-o zi...

— Cu plăcere... numai să nu mă prinzi cu lucru mult..; Dacă pregătim vreun Shakespeare îmi ies ochii din cap !

...Se făcuse aproape douăsprezece cînd ieşiseră do la atelierul Elenei Farcaş. Se înnorase. Lumea mergea pe stradă grăbită, de teama unei ploi care se anunţa gata să cadă. Ieşiseră prin *Piaţa Amzei* pe *Calea Victoriei* şi, mer- gînd fără grabă, Ana păşea gînditoare, tăcută.

— Ce s-a întimplat ? întrebă Emil.

— Nimic... Sínt încă uluită cum pot unii oameni să -ţină o supărare o viaţă întreagă !

— Este un caz special...

— Oricum, trebuia să-i treacă pînă acum mini a...

— Faptul că a continuat să trăiască în acelaşi mediu a silit-o tot timpul să-şi aducă aminte de necazul ci, o justifică Emil pe peruchieră.

— Dar dînsa vorbea de parcă ar fi acuzat-o cineva de furt nu acum douăzeci de ani. ci astăzi !

— Poate că a fost singurul fapt mai însemnat în viaţa ei. Şi apoi, nu uita : chiar ea ne-a mărturisit că a retrăit acest caz de multe ori de atunci... Pariez că de fiecare dată cînd se intîlneşte cu George Sîrbu, dînsul îi mai spune cîte ceva despre această poveste... Nu ?

— Se poate ! făcu Ana. Totuşi; nu poţi vorbi atit de urit despre un om care a murit acum douăzeci de ani, orice ţi-ar fi făcut el. Trebuie să ţii cont de concursul de împrejurări...

Emil o privi cu coada ochiului. Desigur, Ana se gîndea la împrejurările care au dus la moartea tatălui ei. Numai el era în măsură să aprecieze că Ana, într-adevăr, dăduse dovadă de un spirit de înţelegere plin de umanism faţă de cei caro, într-un fel sau altul, contribuiseră la crearea situaţiei faréi ieşire în care fusese aruncat tatăl său.

— Tot am aflat ceva nou... spuse Emil ca să-i atragă gîndurilc în altă parte.

— Nu mare lucru.

- Nici nu trebuie să ne aşteptăm la mare lucru după atîţia ani.

— Te referi desigur la ameninţările directe

pronunţate de către căpitanul de cavalerie şi de actorul meu preferat ? întrebă Ana.

Emil risc la amintirea tonului cu care îşi „declamase, ameninţarea actorul ei preferat.

— Rîzi de actorul meu ? se prefăcu ea supărată.

— Gata ! Nu mai rîd ! spuse Emil şi adăugă cu alt ton : Dar am mai aflat ceva : peruchiera îl acuză direct pe Neagu de acest furt.

— Doar nc-a spus-o şi Irina... Bărbatul ei fusese bănuit primul.

— Numai că Irina Neagu ne-a ascuns faptul că îl cunoştea pe electrician mai de mult.

— Poate este o idee fixă a peruchierei.

Emil îşi aduse aminte de insistenţa cu care Irina menţiona faptul că îl cunoscuse pe Neagu cu ocazia anchetei făcute la moartea fostei sale stăpînc.

— Deci, se poate spune că Irina Neagu, născută Do- brescu, ne-a cam tras pe sfoară.

— A încercat, îl corectă Ana.

— Care-i scopul acestei încercări ?

— Probabil că a apucat să spună aşa încă de atunci pentru a nu fi şi ea învinuită de furtul brăţării, fu de părere Ana.

— Bun... Dar acum n-are nici un motiv să mintă..-? Pentru o- acuzare de furt de acum douăzeci de ani... De altfel, despre asta s-a vorbit numai în treacăt...

Şi Emil îşi aminti din nou de o constatare făcută cu ocazia discuţiei avută cu Irina. Femeia făcuse multe pauze cîncb intrase aproape fără voia ei în discuţia despre furt. Cîntărca fiecare cu vînt. Do altfel, de aceea îi spusese Ia plecare că are să-l caute dacă o să-şi aducă aminte de ceva nou.

— Şi de telefonul primit de Neagu în ziua aceea la teatru ? întrebă din nou Emil.

— Probabil îşi dădea o întîlnire.

— Unde ? întrebă Emil, şi din tonul lui se vedea că dă importanţă răspunsului.

— Unde ? ridică din umeri Ana. Poate la cinema... poate în parc... poate în casă...

— Poate în casă... repetă Emil pentru sine şi începu să-şi desfăşoare gîndul cu o voce monotonă : Electricianul nu putea pleca de la teatru decît după terminarea spectacolului... Deci, aproape o dată cu Bela Cony. Am zis „aproape“, pentru că artista întîrzia mai mult, să se de- machieze, să bea poate un pahar cu însoţitorul ei.

— Vrei să spui că Neagu se afla în casă la ora crimei ? trase concluzia Ană.

— Se poate.

— Şi a omorît-o ca să se răzbune pentru că-l acuzase de furt ! exclamă Ana cu un ton despre care nu puteai şti daca este spus în glumă ori În serios.

— Să n-o luăm nici aşa...

Apoi vru să mai spună ceva, însă observînd că ajunseseră în faţa braseriei *Nestor,* se opri brusc. Stătu cîteva clipe nehotărît, apoi o luă pe Ana de braţ.

— Vino cu mine ! Am o surpriză ! spuse Emil şi o trase prin străduţa lăturalnică unde era intrarea blocului.

— Fără mistere ! se împotrivi Ana.

— Nici un mister. Vino ! o invită el, păstrînd acelaşi zîmbet misterios.

:— Gata ! Acum o să punem mîna pe asasin !

FATA DE LA BIBLIOTECA

Intrară în holul imens al blocului ornat cu marmură neagră. Era un bloc vechi, clin cele construite înainte de cel dc-al doilea război.

Emil stătu cîteva clipe ca să consulte lista locatarilor. Găsind ceea ce căuta, anunţă laconic :

— La etajul patru.

Vestea nu-i făcu plăcere colaboratoarei sale, pentru că pe uşa liftului atîrna o tăbliţă cu un anunţ de loc îmbucurător : „Defect“.

Au început să urce pe scară, resemnaţi. împreună cu ei urca un bătrînel care tuna şi fulgera, cu o voce gîfiită, la adresa cooperativei „Ascensorul“.

— De cînd cu reparaţiile capitale, două zile merge, două se odihneşte ! Lua-i-ar să-i ia ! Douăzeci de ani ¿1 mers, de cînd l-au reparat, nu mai mişcă ! Dar banii se încasează pentru întreţinere !

La etajul doi bătrînul s-a oprit ca să-şi tragă sufletul, aşa că Emil şi Ana au continuat ascensiunea fără acompaniamentul „complimentelor“ la adresa „Ascensorului !“ La etajul patru s-au oprit.

— Parcă îmi vine şi mie să blestem ! exclamă Emil. Dar nu face nimic ! Trebuie stă fac mişcări, că de nu, mă paşte scleroza !

— Cine locuieşte aici ? întrebă curioasă Ana.

— O clipă şi totul se va lămuri ! răspunse Emil, sunînd în acelaşi timp la unul din apartamente.

Le deschise o femeie în vîrstă.

— Doamna Florica Aioanci ? întrebă Emil.

Ana nu putu să se reţină să nu arunce o privire rapidă lui Emil. ,.Va să zică, aşa... Şi taci ?“

— Eu sînt... răspunse cu o voce tremurătoare femeia care le deschisese uşa.

— Vă rog, nu vă supuraţi că vă deranjăm ! începu Emil. Am vrea să vă întrebăm ceva... Sîntcm de la miliţie...

— Dar poftiţi... intraţi ! îi invită femeia.

Intrară în vestiar, femeia deschise o uşă şi pătrunseră într-un mic hol. Florica Aioanci era o femeie apreape de şaptezeci do ani, slăbuţă, mică de statură, îmbrăcată într-o rochie simplă, neagră. Părul ci albit batea în albastru. Cîndva trebuia să fi fost de un negru lucitor. Era strîns în spate într-un coc enorm. Se părea că această femeie nu-şi tăiase părul niciodată.

— Luaţi loc ! îi invită ca în continuare, cu vocea tremurătoare.

S-au aşezat. Ana privi în jur. Era un fel de apartament, sau mai binc-zis o garsonierei dublă. Curată, bine mobilată. Cu o singură privire de gospodină. Ana recunoscu în sinea ei că din această casă nu lipseşte nimic. Radio, televizor, un mic aparat cu tranzistori. Şi peste tot milcuri croşetate de mină, dantele, broderii. Totul făcut cu gust şi cu artă. ..Brodcza, îsi spuse Ana, se vede că e bine informată asupra modei.“

Femei a-i privi întrebătoare. Avea o uşoară mişcare continuă a capului care accentua acrul ci mirat, dar nu speriat. Emil observă imediat acest lucru. Nu ştia însă cum să înceapă. Aruncă o privire imploratoare spre Ana. Ea înţelese. Şi începu povestea cu ...studiul pentru o lucrare de diplomă“. Femeia îi privi ca trăsnită, nevenindu-i parcă să creadă că, după atîţia ani, cineva se interesează de această tristă poveste. Se părea că nu găsea vorbe

să-şi arate mirarea. Rămăsese ca împietrită. Tremurul capului se accentuase.' Văzînd-o, pentru prima dată Ana se gîndi că poate făcuse rău că se angajase în această treabă de „dezgropat morţii“.

— Vă rugăm să nu vă supăraţi că v-am deranjat; încerca Emil s-o liniştească. Dacă nu puteţi să ne ajutaţi cu nimic, plecăm.

— Nu... nu... puteţi să staţi ! obiectă femeia.

Emil o privea pe bătrînă tăcut. Uitase întrebările pe care voise să i le pună. S-o ia din nou de la capăt ? Bătrîna părea că nu trăieşte în lumea asta. Renunţă s-o mai întrebe ceva. Pentru această hotărîre fusese răsplătit do către Ana cu un zîmbet aprobativ, cald.

Emil tuşi.

— Nu, nu mai vrem nimic de la dumneavoastră, spuse el cu hotărîre şi ceru cu o privire ajutorul Anei.

— Am venit mai mult ca să vă vedem ! preluă ea sarcina justificării. Ne-am ocupat de această dramă şi acum am vrut să vedem cum trăieşte fiica... adică Doina...

Femeia îşi ţinea capul aplecat, încercînd parcă să-şi adune gîndurile, amintirile. Ana şi Emil au lăsat-o, fără să mai vorbească, o bună bucată de timp. în sfîrşit, bătrîna începu brusc, fulgerîndu-i cu o privire tăioasă :

— Doina este fiica mea... Se opri tot atît de brusc cum începuse şi-i privi speriată : Cît e ceasul ?

— Douăsprezece ! '

Femeia răsuflă mai uşurată.

— La unu vine Doina... Vă rog... Să nu afle nimic..'? ca nu ştie... Ea avea doi ani... atunci... Nici nu-şi aminteşte de mama ei... Ea... ea crede că eu îi sînt mamă... Vă rog... să nu afle...

— Nu, n-o să afle... N-avem nici un motiv să-i spunem noi... Vă rugăm să vă liniştiţi... Şi vă repet... dacă nu vreţi să vorbiţi noi plecăm... Ar fi... ar fi ca şi cum n-ani fi venit, încercă să glumească Emil.

— Nu... staţi... Acum staţi... Dacă aţi venit... De fapt... de fapt... eu n-am ce să vă spun... Nu ştiu mare lucru...

— Dacă vreţi, vă întreb cu ceva.

— Da... cred că aşa e mai bine.

— Sînteţi rudă cu fosta dansatoare Belu Juny ?

— Nu... nu sînt rudă cu ea... nici n-am cunoscut-o...

— Şi cum aţi luat fetiţa ? interveni Ana.

— Cum ? Am... Eu... cu trăiam singură... Bărbatul meu murise pe front. în Cehoslovacia... Şi băiatul meu la fel... Mi-am zis să iau o copilă de suflet... Doina a fost trimisă la un orfelinat după moartea mamei sale neavînd nici o rudă... La orfelinat mi-a recomondat-o directoarea... Cînd m-am dus acolo... înţelegeţi...

— Da... da... desigur.

— Toată lumea vorbea atunci despre drama aceea. Şi am luat-o pe fetiţă... Casa lor fusese sigilată... Cînd am înfiat-o. mi-au dat de acolo mobilă, lenjerie... Apoi am schimbat casa... Era prea mare... Of, doamne !

— Şi aţi crescut-o singură pe Doina ? întrebă Ana.

O umbră de îngrijorare trecu peste chipul femeii sau aşa cel puţin i se păruse lui Emil.

— Singură ! veni într-un tîrziu răspunsul bătrînei.

— Cu broderiile dumneavoastră ?

— Cu broderiile mele, se auzi ca un ecou vocea gazdei. Şi apoi mai vioaie : Se plătesc bine broderiile...

— Şi sînt foarte frumoase ! spuse Ana mîngîind o faţă de masă.

— De şaizeci de ani nu fac altă treabă... spuse simplu femeia şi în continuare rămase din nou pe ginduri.

Ernil o privi pe Ana, întrebîndu-se dacă nu e cazul sa plece. Se părea că nu mai au ce scoate de la această femeie bună, liniştită. Deodată, bătrîna începu din nou :

— Este o fată Ijună Doina mea... Foarte bună...

— Studiază ? se interesă Ana.

— Desigur. Este la medicină în anul cinci, răspunse femeia cu mîndrie. E prima la facultate. Are bursă ! Dumnezeu s-o ajute să aibă noroc !

Deodată Ana tresări, simţind că din bucătărie vine miros do mî acare arsă.

— Aveţi ceva pe foc ?

— Pe foc ? întrebă mirată bătrîna, iar apoi speriată/: Oh, cki ! Am mîncarea ! Doamne, s-o fi ars !

Se ridică şi se îndreptă spre bucătărie cu paşi repezi, mărunţi.

— Vreţi să vă ajut ? se oferi Ana şi se ridică şi ea.

Femeia nu răspunse, aşa că Ana o însoţi în bucătărie. Emil, rămas singur, privi cu atenţie în jur.

Două-trei fotografii ale unei fete tinere, desigur Doina. Emil studie cu atenţie portretul. Fata avea ceva de la mama ei, aşa cum şi-o amintea Emil din fotografie.

O altă fotografie îi atrase atenţia. Un tînăr în uniformă de sergent din armata română. Tînărul din fotografie avea ceva din trăsăturile gazdei. Pe marginea ramei o panglicuţă neagră. ..Fiul bătrînei“, gîndi Emil. Pe perete, într-o ramă lată, aurită, o fotografie de pe front. Un grup de soldaţi şi cîţiva ofiţeri fotografiaţi într-o piaţă din Praga. Printre ci trebuia să fie şi bărbatul bătrînei.

Era gata să se întoarcă la locul lui cînd ceva îi atrase atenţia. Ceva nelămurit... care venea din această fotografie. Parcă o mai văzuse undeva, .sau cunoştea pe cineva dintre cei care pozaseră în faţa obiectivului, fericiţi că se află într-un oraş, după cine ştie cîte lupte şi cîţi kilometri de marş forţat... Emil rămăsese ca pironit în faţa tabloului. Nu-şi putu preciza sentimentul care îl făcu să se oprească în dreptul acestei fotografii. „Poate cunosc pe cineva de

aici...*[4] îşi spuse el.

Se aşează din nou şi continuă să cerceteze încăperea cu privirea.

Mobila era nouă. Imposibil să fi fost mobila de atunci, adică de acum douăzeci de ani. Totul era nou, aranjat cu gust şi cu destui bani. Desigur, broderiile se vînd bine, dar avînd în vedere şi vîrsta Floricăi Aioanei, părea, dacă nu imposibil, cel puţin foarte greu să întreţii o asemenea casă cu acul.

Aproape aceleaşi gînduri şi le făcea şi Ana în bucătărie. Frigider, maşină de spălat, maşină de gătit. Toate astea eu broderiile bătrînci ?

Bătrina stinsese focul.

— Nu-i nimic... s-a prins numai puţin sosul... Bine că nu s-a ars. Am nişte friptură la tavă.

S-au întors în micul salon-hol. Ana cu Emil s-au privit şi s-au înţeles. Puteau să plece. De fapt, de aici nu se aşteptau să obţină cine ştie ce mărturii senzaţionale. Dar nici nu vroiau să întrebe, să strice liniştea acestei femei, cu reluarecx unei •drame petrecute cu douăzeci de ani în urmă. Bătrîna, doar, n-avusese nici un amestec în '„cazul Bela Cony“. Cum le spusese şi ea astăzi, nici n-o cunoştea pe artistă. Rămăsese singură, vroia să crească un copil, se dusese la un orfelinat şi o alesese tocmai pe Doina Coman, fiica artistei.

,.E timpul sâ plecăm“, spunea privirea Anei.,

Emil fu de acord. S-au ridicat. Iată însă că tocmai în acel moment o uşă s-a deschis pe palier.

Bătrîna le aruncă o privire imploratoare : ,.Să nu afle nimic fata !“ încă o dată Emil o asigură cu o mişcare **a** capului.

Din vestibul se auzi vocea veselă a fetei :

— Mămico ! Gata ! Intrăm în vacanţă 1

Şi în acelaşi timp Doina intră în hol. Era o fată frumoasă, subţire, îmbrăcată bine, chiar foarte bine : o fustă din piele de căprioară, un pulovăr de lînă, roşu, închis pe gît şi o haină scurtă, tot de căprioară. O pereche de ciz- muliţc înalte, de piele fină, moale. Fără palton, sau pardesiu. Ţinea în mînă servieta şi un pachet „Romarta“.

Doina voia să continue exclamaţiile ei vesele în legătură cu vacanţa, dar vederea străinilor o făcu să se oprească în prag.

— Bună ziua, spuse fata, privind-o întrebător pe

mama ei.

~ Am venit pentru un schimb de locuinţă... lansă cea de-a doua variantă Ana.

— Da... da... mormăi bătrîna, care se lăsă îmbrăţişată de fiica sa. lai' apoi către cei doi : E o fată bună... foarte bună...

— Mamă... mă lauzi ca la petitori ? risc Doina şi ca să schimbe vorba aşează în poalele bătrînei pachetul „Ro- marta“, spunînd : Un cadou pentru dumneata şi unul pentru unchiul...

— Bine... bine... se grăbi bătrîna.

A vrut s-o întrerupă ? Sau şi asta i se păruse lui Emil ?

— Dar vine ziua lui... Şi în ajun de onomastici nu mai găseşti nimic, se justifică Doina.

— Da... da... mormăi din nou bătrîna.

— Mamă, nu te bucuri ?

— Mă bucur... desigur că mă bucur... şopti bătiiiici cu lacrimi în ochi.

— Noi plecăm... spuse Ana.

— Oh. mă scuzaţi... interveni Doina. Sînt bucuroasă că am terminat examenele cu bine, şi...

— Nu face nimic... noi sîntem cei intruşi...

— Dar de loc... de loc... îi asigură Doina, alarmată că poate atitudinea ei îi silea să plece.

— Cînd aţi intrat, noi tocmai ne ridicasem să plecăm,’ o asigură Ana. Şi apoi către bătrînă : Vă mulţumim pentru informaţiile pe care ni le-aţi dat./.

— Da... da... nu face nimic... nu face nimic... repetă bătrîna.

Anii vru să mai spună ceva, dar se opri brusc. O privi pe Doina atentă. Parcă o mai văzuse undeva. Unde ?

Se pare că şi Doina se uita acum la Ana. încerc^ şi ea să-şi aducă aminte unde s-a mai întîlnit cu această fată, pentru că mai mult ca sigur că se întîlniseră. Şi fără să vrea se trezi spunînd :

— Parcă ne cunoaştem.

Deodată Ana îşi aminti de Biblioteca Academiei. Doina nu era alta decît fata care cerceta ziarele de care se ocupa şi ea. Ziarele deschise la paginile care relatau despre moartea mamei sale.

— Da, spuse Ana simplu... Ne-am întîlnit la Biblioteca Academiei.

— Da, da, confirmă Doina grăbită, şi aruncă o privire nelinişitită spre mama ei.

Era evident faptul ca nu vroia să continue discuţia despre această temă.

Emil simţi că se petrece ceva deosebit, dar nu putea ' ştia despre ce este vorba. Pînă acum un an era şi Ana studentă, desigur se întîlniseră în diferite locuri. Nu-şi adusese aminte că Ana îl informase despre colecţiile ziarelor pe care le ceruse şi care erau date unei tinere studente.

Ana şi Doina se priveau cu oarecare jenă. Doina avea aerul că fusese surprinsă făcînd cine ştie ce faptă nelegiuită. Acest lucru nu scăpă atenţiei Anei.

N-avea nici un rost însă să mai stea.

— încă o dată vă mulţumim... spuse ea.

— Nu face nimic ! îi răspunse bătrîna.

Doina îi conduse pînă la uşă şi o închise în urma lor.

Ajunşi în stradă, Emil întrebă :

— Desigur, o fostă colegă.

Ana îl privi cu un aer foarte grav.

— O fostă colegă ? Dar n-ai auzit ? Ne-am întîlnit la Biblioteca Academiei.

Emil îşi dădu cu palma peste frunte :

— Sînt un uituc. înţeleg să nu văd,- dar să nu...

— Deci.... Doina ştie că este fiica artistei Bela Cony... spuse ea.

— Crezi ? Poate... La mijloc poate fi o simplă coincidenţă... încercă Emil fără convingere o ipoteză.

De altfel, îşi dădu seama şi el că ar fi fost o coinci-

denţă stupidă ca Doina, după douăzeci de ani, să gă

sească întîmplător într-o colecţie tocmai drama mamei sale.

— Da... desigur... ai dreptate.

— Doina cunoaşte ta.na naşterii ei, dar nu i-a spus nimic bătrînei. Că să n-o rănească, continuă încet Ana. Asta dovedeşte că bătrîna are dreptate atunci cînd spune că Doina este o fată bună...

— Şi a aflat tocmai acum ? Tocmai acum, cînd sc împlinesc douăzeci de ani ? întrebă Emil, cu un ton din care se puteau desprinde mai multe subînţelesuri.

— Lasă... lasă acum ancheta..., şopti Ana, impresionatei de întîlnirea la care fusese martoră.

— Bun ! Ai dreptate ! Propun o pauză pentru prînz la ..mandatarul" nostru.

Ana nu răspunse. Se gîndea la aceste două femei, care de douăzeci de ani trăiesc singure, una pentru alta, fe- rindu-se una pe alta dc a afla o taină pe care amîndouă o cunoşteau, dar care, recunoscută de amîndouă faţă în faţă, le-a fi distrus poate fericirea.

'ACASĂ LA ANĂ

Cu (oale că prînzul la ..mandatar“. propus de Emil, avea şi un scop ..pur profesional“. Ana nu putu să accepte invitaţia lui.

— Ne aşteaptă mama ! îl anunţii ea. Mi-ii spus chiar să nu mă întorc la prînz fără dumneata.

Emil a mai fost de două ori invitat acasă la Ana. Se ducea totdeauna cu plăcere la ea acasă, cu toate că nu putea suporta privirea melancolicii a doamnei Voi nea. De cînd cu moartea bărbatului ei, mama Anei era parcă întruchiparea suferinţei. E adevărat că doamna Voinca era mîndră în durerea ci, nu se plîngca niciodată de nenorocirea care se abătuse asupra ci, bii mai mult, nu aducea niciodată vorba despre moartea solului ei. Ajungea însă să te uiţi în ochii ci, ca să-ţi dai seama că nu se gîndca dccîl la asta. Emil, cînd se ducea acolo. încerca să glumească, să spună bancuri, ca s-o înveselească pe această femeie greu lovită.

— Ştiu că un prînz la mine acasă nu oferă perspective vesele... dar... ce să faci ? Nu putem s-o refuzăm pe mama... spuse Ana, simţind poate o ezitare din partea lui Emil.

— Nu, nu ! Nu este adevărat ! protestă el. îmi place să vin la voi... însă, cc-i drept... mă necăjesc cînd o văd pe mama dumitalc aşa de îndurerată, fapt ce-mi aminteşte de drama anchetată de noi acum doi. Adică, nu că ma necăjesc... Nu ăsta este cuvîntul...

— Bine... Pînă ajungem acolo... găseşti cuvîntul ! Te

inspiri, căută Ana să glumească, bravînd oarecum.

— Sii luăm ceva ! zise el repede şi privi în jur. de pa re îi acest „ceva“ se afla chiar acolo, pe *Calea Victoriei,* şi era de ajuns să întindă mina ca să-l ia.

— Ordinul mamei este : nimic ! Fără flori, fără şampanie ! Are de toate ! Aşa mi-a spus să-ţi comunic.

— Bun... Asta din punctul ei de vedere... Din punctul meu însă...

Din ..punctul lui de vedere“. Emil intră ca vîntul într-o florărie de la *Athenee Pallace* şi luă un buchet de lalele imense, roşii.

— Ce frumoase ! nu putu să se abţină şi să nu exclame Ana cînd le văzu. Parcă acum sînt culese...

— Importate din Olanda, aşa m-a informat florăreasa. Apoi, Emil scoase din buchet o lalea, pe care cu un gest voit tandru (era cu totul ncîndemînatic în astfel de împrejurări) o oferi Anei : Asta o pentru tine, restul pentru mama...

Ana rclinu cu un zîmbet ascuns expresia lui Emil. Nu spusese nici pentru doamna Voinea şi nici pentru mama la. Emil, la rîndul său, spusese acest cuvint sincer, fără să-şi dea scama dacă pusese vreo intenţie anume în asta. De mul ţi ani de zile prea îi dusese dorul cuvîntului „mamă“. El nu avea familie în Bucureşti. N-avea pe nimeni. Avea un singur frate care locuia la Craiova. Tatăl, fost muncitor petrolist, murise într-un accident : o erupţie neprevăzută. După cîţiva ani. mama murise şi ca. Emil trăise singur, studiase singur, ajutat materialiceşte şi de fratele său. De aceea, cînd intra în casele colegilor şi prietenilor săi, cînd era înconjurat de familiile acestora, simţea o uşoarîi strîngcre de inimă.

Ioana Teodoru, care de ani de zile făcea curăţenie „generală“ în garsoniera lui, bombănea adesea la adresa bur- lăcici lui Emil, şi de cîte ori venea – în fiecare joi —• aducea cîte o nouă „propunere“ despre o fată cumsecade, care l-ar fi făcut uri soţ fericit.

Ioana avea un repertoriu bine stabilit, pe care îl „sus-

ţinea“ de fiecare dată în timp ce mătura, ştergea praful, sau spăla vasele şi care începea cam aşa : „Eu n-am mai văzut aşa ceva. Băiat tînăr să stea singur cuc, între cafele şi hîrţoage d-astea, de le înşiră în toată casa, de parcă ar scrie în ele minunile Maicii Domnului... La acest pasaj, Teodoru Ioana îşi făcea cu evlavie cruce. Auzi dumneata, continua ea, sînt în oraşul ăsta mare atîtea fete frumoase şi gospodine. De pildă, Ruxandra, care stă lingă mine, o cunosc de mică. Are şi ea carte, c-a tot umblat pe la şcoală. Auzeam că ar mai avea un an şi iese profesoară. Doamne, şi ce frumoasă e... E drept că-i cam place şi ei să stea cu nasul în carte... dar astea sînt cusururi care trec... Cînd s-o vedea ditamai gospodină, n-o să mai aibă timp să-şi tragă sufletul... Lasă, maică, că te însor eu, că doar n-oi fi deocheat... Auzi, băiat chipeş şi să trăiască ca un cuc...“ Teodoru Ioana ajunsese să-şi sincronizeze aşa de bine bombănelile cu treburile ei gospodăreşti, încît, cînd termina repertoriul (care era mereu acelaşi, doar numele candidatelor se schimba : „Florica, Dorina, Cornelia), termina şi dereticatul.

Ca de obicei, Emil mergea pe stradă neştiind cum să ţină florile. „Le ţin ca pe o mătură“, se mustra el în gînd. Ana, care-l privea amuzată cu coada ochiului, hotărî să-l salveze :

— Dă-mi-le mie !

— Uff ! răsuflă uşurat Emil. îţi sînt recunoscător. Prînzul a decurs calm, ca „în familie“. Mama Anei le pregătise friptură la tavă.

— E excelentă ! fu singurul lucru pe care găsi de cuviinţă să-l spună Emil.

Mama Anei era pusă, probabil, la curent cu ancheta pe care o întreprind ei doi, pentru că aduse vorba pe de-parte, despre fapte vechi, care trebuiesc uitate... Nu tre-

buie să scormonim şi, din nou aceeaşi frază, „să dezgropăm mor ţii“. Desigur, femeia nu spusese nimic concret, însă era clar că se referea la ancheta lor. Ana părea că se gindeşte la altceva. Se uită la Emil cu o privire care implora înţelegere. Nu era, de altfel, nevoie, pentru că Emil înţelegea starea sufletească a Anei Voinea. Spuse totuşi :

— Trebuie să facem dreptate...

— Nu *noi* sîntem cei care facem dreptate, şopti bătrîna.

O nouă privire imploratoare a Anei şi asta fără să fie neapărat nevoie.

La cafea îi lăsase singuri în micul hol al casei. Totul i se părea lui Emil cunoscut, familiar. N-ar fi vrut să strice această atmosferă cu „probleme“ profesionale, însă Ana fu cea care începu :

— Deci, programul de după-amiază ?

•— în primul rînd impresiile tale...

— în legătură cu bătrîna Florica Aioanei ?

— Exact !

— O iubeşte pe Doina... Şi Doina pe ea... după cît mi-am dat seama... însă...

— însă ?... insistă Emil.

— însă în casă totul este foarte bine pus la punct..? Aş putea spune, chiar foarte, foarte, foarte bine ! O casă care necesită mulţi bani...

— Broderiile se vînd bine... tatona Emil, mai mult ca să-şi confirme gîndurile.

— Oricum... şi femeia nu mai are patruzeci de ani ca să poată lucra atît de mult.

,— Există şi un unchi... tatona din nou Emil.

— Da... am uitat... Un unchi...

— Ce gîndeşti despre acest unchi ? întrebă el din nou.

— Despre unchi ? se miră Ana, iar apoi exclamă : Oh, da ! Un unchi ! Adică, cineva care se interesează de ei, de fată şi, desigur, de bătrînă... cineva care, probabil, le dă şi bani... Cineva...

— Cineva... repetă Emil. Şi reluă ; Degeaba am întreba-o pe Aioanei Florica... N-am scoate nimic de la ea.

— Se pare că face parte dintre acei oameni care iau cu ci în mormînt tainele încredinţate.

— Am putea face o anchetă, să luăm informaţii de]a vecini, de la prieteni ; poate am afla ceva. Dar există două motive pentru care nu putem face acest lucru : primo – n-avem timp... secondo...

— Dacă acest .,secondo“ motiv este faptul că âm promis bătrînei să nu dezvăluim fetei nimic, sînt de acord, spuse Ana.

— Atunci nu mai trebuie să punem la vot ! glumi Emil, ştergîndu-şi ochelarii. - i

— înţelegi ? Nu putem să întrebăm. Oamenii nu-.şi ţin gura... Nu sînt prea discreţi... O să... se răspîndească vestea şi o să strice poate echilibrul acestei familii, rosti Ana cu căldură. ;

— Da, da, da... Desigur... Fără îndoială ! se grăbi s-c asigure Emil.

Pentru Ana dezvăluirea acestei taine, care în gîndu ei o numea sfîntă, ar fi constituit un sacrilegiu. Şi er taina bătrînei, dorinţa ei ca Doina să creadă că ea îi est.. mamă, precum şi discreţia fetei, care, deşi cunoştea taina păstra pentru sine acest secret, iubind-o mai departe pe mama ei adoptivă.

Emil înţelese gîndurile Anei şi era absolut de acord cu ea. Niciodată n-ar fi întreprins ceva care să fi produs o neplăcere în casa aceea caldă, prietenoasă. ,

— Asta nu ne împiedică să continuăm noi discuţia, spuse el. Aşa, ca să ajungem la o concluzie, pentru liniştea noastră personală...

— Da... asta nu ne împiedică... fu de acord Ana..7

— Deci, acest unchi despre care vorbea Doina poate să aibă o legătură directă cu drama petrecută atunci.

:— După cum poate să n-aibă nici una ! spuse Ana. Să 1

ne ferim să ajungem la anumite concluzii, pornind de la idei preconcepute.

— Nu, aici nu este vorba de idei preconcepute... Firul logic urmărit pînă acum ne dă dreptul la această concluzie... Există cineva care se interesează de această familie .şi despre care bătrîna evită să vorbească. Acest cineva, într-un fol sau altul, s-ar putea să fi jucat un anume rol în drama de acum douăzeci de ani. Desigur, Doina nu ştie nimic despre acele întîmplări. însă bătrîna ştie foarte bine, dar îi luat toate măsurile ca fata să nu afle.

— Poate a aflat... şopti Ana.

— Ce să afle şi cine ? o privi Emil interesat.

El avea încredere în intuiţia Anei, în sensibilitatea ci.

— Adică, vreau să spun că dacă pornim de la presupunerea că există acest cineva cu un rol bine stabilit în drama ele atunci, caro astăzi se interesează de această familie, poate că Doina a aflat ce rol joacă el în viata lor.

— Cum asta ? >

— S-ar putea ca acest cineva acum, la împlinirea celor douăzeci de ani, sau aproape de împlinire, s-a simţii obligai să-i dezvăluie fotei totul în legătură cu cele întîmpla'o atunci. Şi astfel, s-a născut o nouă conspiraţie intre Doina şi acest cineva, care i-a spus : ..Tu trebuie să ştii, dar să nu afle bătrîna !'*

— Cum ai ajuns la această concluzie ? voi să ştie Emil desfăşurarea raţionamentului.

— Acest personaj misterios trebuie să fie. totuşi, un om bun 1 Stai, stai, nu mă întrerupe, îl opri ca, observind că Emil avea obiecţii la această remarcă. Dacă într-adevăr există acest unchi şi dacă el are un amestec în această taină, am putea să facem următorul raţionament : În împrejurări pe care deocamdată nu le cunoaştem, emul comite... Hm, da... Vreau să spun asasinatul,' să zicem din gelozie. Apoi este cuprins de remuşcări; începe să se intereseze de fata artistei, aproape că se

 dedică creşterii acesteia. Timp de douăzeci de ani contribuie la educarea fetei, are grijă să

nu-i lipsească nimic ; timp de douăzeci de ani ajută pe bătrînă şi pe fată. Reuşeşte să pătrundă în casa lor şi ca un „unchi“ din aceia despre care nu ştii prea multe, nu ştii de unde a venit, devine prietenul apropiat al casei, apoi încetul cu încetul se identifică cu celelalte rude.

Ana făcu o pauză uitîndu-se la Emil, să vădii cum apreciază raţionamehtul ei. după care continuă :

— Da, cu cit mă gîndesc mai mult, cu atît nu văd docît această soluţie, şi cu atît mai mult se schiţează în mintea mea figura unui unchi bun, ros probabil de mustrări de conştiinţă, mustrări care îl fac în cele din urmă să mărturisească fetei adevărul poale puţin modificat. Acest adevăr este acceptat de Doina, care, după ce cercetează ,.cazul Bela Cony“, continuă să-l mai numească „unchi“, iar pe bătrîna Floiica ..mamă“, din recunoştinţă şi marea dragoste ce i-o poartă aceleia care a crescut-o de mică.

Emil şi-adusese aminte de raţionamentul Anei în legătură cu descoperirea adevărului în cazul tatălui ei. Aceeaşi intuiţie caldă. în favoarea umanului, aceeaşi sensibilitate care o conduce acum, ca şi atunci, la această „Vc.rian • ii subiect i vă“.

Raţionamentul de ordin psihologic al Anei părea să n-aibă nici o fisură. Răminea de văzut. Şi în primul rînd trebuiau continuate cercetările pentru stabilirea acestui „cineva“, despre care Emil dorea totuşi să nu aibă nici un amestec direct în asasinarea artistei.

— Deci, ce facem după-amiază ? reluă Ana.

— îmi dai voie să dau un telefon ? întrebă Emil şi se îndreptă spre aparat.

Formă un număr şi aşteptă.

— Cu domnul Filip Cosma 1 ceru Emil.

— O clipă ! se auzi o voce de femeie din partea cealaltă a firului.

„Să fie Cosma acel *cineva ?“* se întreba Ana în timp ce Emil aştepta cu receptorul la ureche.

După cîteva secunde de aşteptare, se auzi o voce de bărbat. Aceeaşi voce plăcută a lui Cosma :

— Cosma la aparat !

— Vă salut, domnule Cosma... Vă deranjez cu o mgăminte. Aş vrea să reţin o masă pentru două persoane, jos, la subsol.

— Da... desigur... se poate... La ce oră veniţi ?

— Pe la şapte... răspunse Emil, privind-o interogativ pe Ana, care dădu din cap afirmativ. Da, pe la jşapte, repetă el.

— Nu vă supăraţi... aş vrea să...

— Oh, da... înţelese Emil. Bunea... Emil Bunea... Am avut ieri împreună o discuţie despre duzico !

— Da, da, da ! Desigur, mi-aduc aminte. Sînteţi bine venit, domnule Bunea.

Emil puse receptorul pe furcă.

— La început mă gîndisem să-l invit la inspectorat, cred însă că e mai bine aşa.

Ana confirmă.

„CRIMA AR FI FOST SĂ-I FI LUAT FRUMUSEŢEA...“

La şapte fix seara, se aflau amîndoi la ..mandatar'*. Nici Emil, nici Ana nu vroiau să recunoască faptul că emu în- trucîtva emoţionaţi. Pentru prima dată vor discuta direct cu unul dintre cei cinci suspecti în „cazul Bela Cony“.

Filip Cosma le trezea un interes deosebit, pentru că numele lui fusese pomenit aproape în toate declaraţiile, iar spusele fostei cameriste care îi informase că dumnealui o vizitase de curînd le dădea speranţa că vor afla, poate, lucruri interesante.

Odată ajunşi la restaurant, fură primiţi de Cosma, care dădu imediat dispoziţie să fie serviti bine. S-au instalat la aceeaşi masă din ajun. ..Masii noastră**, spusese Ana, iar Emil înregistrase această expresie cu plăcere.

Comandă o salată de roşii şi ţuică.

— Ce facem ? întrebă Ana încet.

Emil dădu din* umeri.

— Ce să facem ? Nici nu ştiu cum să-l ,,luăm[i:]...

— Numai să nu începi cu justificările, că miroase dc Ja o poştă ! observă Ana, rîzînd.

— Atunci, îţi las dumitale conducerea... anchetei !

— Nu... mulţumesc... Eu sînt începătoare. învăţ... me-seria ! continuă Ana în acelaşi ton.

Nu se hotărau să-l cheme pe Cosma. Se îngrozeau cînd se gîndeau la fraza pe care vor fi obligaţi s-o folosească : „Ştiţi... ne ocupăm de'«cazul Bela Cony...»

Cele trei femei cu care s-a întîlnit pînă acum îi privisem de parcă ar fi avut dc-a face cu oameni de pe altă planetă.

E drept că pe parcurs conversaţia se .,încălzea“. Apăreau chiar lucruri pasionante. Totodată, dispăreau unele din reţinerile manifestate la primele interogatorii.

Ana amesteca cu furculiţa salata fără să se atingă de ea. Emil se puse să-şi cureţe ochelarii, cu meticulozitate nejusli Picată pentru nişte biete lentile de 5,5.

îşi reluă în minte dialogul între Filip Cosma .şi Paul Mi- hăileanu, imortalizat pe filele îngălbenite, bătute la maşină, acum douăzeci de ani.

Ca şi celorlalţi, lui Cosnia ii fusese luat interogatoriul abiii după două zile de la moartea artistei, fapt care confirma că la început, în afară de unii reporteri mai zeloşi, nimeni nu se gîndise la crimă. Pe de altă parte, asta cam dădea peste cap declaraţia lui Paul Mihăileanu, că a căutat să-i den cazului aspect do sinucidere spre a nu-l alarma pe vinovat. Dacă într-adevăr anchetatorul ar fi fost sigur că ora vorba de crimă, ar fi luat interogatoriile chiar în primele oro, pentru a avea informaţiile cît mai ..proaspete“, pentru a nu da posibilitate eventualilor vinovaţi să-şi creeze alibi.

.,— Cînd aţi văzut-o pentru ultima oară pe Boia Cony ? suna prima întrebare a anchetatorului de-acum douăzeci de ani.

— Chiar în seara morţii ei...

— Mai precis ?

— Mai precis... Dacă ziarele scriu că moartea ci se produsese între orele unu şi două noaptea, înseamnă că am văzut-o cel puţin cu jumătate do oră înainte do a muri, răspunsese cu precizie Filip Cosma.

— Ce impresie v-a făcut vestea despre moartea ei ?

— Pe Boia o cunosc de vreo cincisprezece ani, aproape din ziua în care se lansase... Ce impresie putea să-mi facă decît... Docît să-mi producă durerea ce o simţi întotdeauna cînd pierzi un om apropiat ? M-a durut foarte mult moartea ei... Nici nu-mi vine să cred

că nu mai este în viaţă ea, care era plină de viaţă...

— Deci, aţi văzut-o şi în noaptea fatală.

— Desigur... O vedeam în fiecare seară... în fiecare orăf dacă vă interesează.

•— Vi s-a părut cumva schimbată, neliniştită ?

•— N-am văzut-o niciodată neliniştită... în schimb...

— în schimb ? insista anchetatorul Mihăileanu.

— Nimic. Ceva care nu interesează desigur ancheta dumneavoastră. Am vrut să spun că «în schimb» toată lumea din jurul ei era totdeauna foarte neliniştită.

— Ce aţi discutat cu dînsa la ultima întîlnire ?

— Mai nimic... Era una dintre acele vizite obişnuite...

— Vorbiţi mai clar ! insista anchetatorul.

— Mai clar... Păi... Sînt doar directorul unui mare restaurant... Aveam deci şi relaţii profesionale cu dînsa.

— Şi ? accentuase anchetatorul conjuncţia.

— Şi... La ceea ce vă gîndiţi, îmi permiteţi să vă spun că nu mai aveam legături de mult... De foarte mult timp... De altfel...

— De altfel ? atacă această nouă oprire anchetatorul.

— Relaţiile mele cu Bela Cony nu erau, cum să va spun... Nu semănau cu celelalte relaţii. O cerusem în căsătorie. Cred că nu eram singurul. Nu acceptase... îi plăcea viaţa fără obligaţii. Aşa cum a trăit toată viaţa ei.

— Aţi discutat ceva asemănător în ultima seară ?

— Da. Nu de puţine ori îi reproşam atitudinea ei.... viaţa ei.

— Ce v-a răspuns ?

— A, n-aţi cunoscut-o... A rîs.

. – Credeţi că s-a sinucis ?

— Bela Cony ? Să se fi sinucis ? Iubea prea mult viaţa, şi o iubea aşa, fără principii... cred că era ultimul om de pe glob căruia i-ar fi trecut prin cap să se sinucidă.

— Deci, a fost ucisă.

— Se poate.

— Bănuiţi pe cineva ? Adică, vreau să spun, dumneavoastră, care o cunoaşteţi bine, nu cumva aţi observat unele animozităţi în relaţiile ei cu alte persoane ?

— Adevărul este că părea preocupată, de ceva în ultima vreme... într-adevăr, o frămînta ceva... Nu ştiu ce.

— Nu v-a spus ? '

— N-am întrebat-o.

— Dumneavoastră ce aţi făcut în noaptea morţii artistei între orele unu şi două jumătate, să zicem ?

— Eram la restaurant. Nu m-am mişcat de loc de acolo.' Desigur, puteţi găsi oameni care o să afirme că m-au văzut, precum şi alţii care o să susţină contrariul. Mie nu-mi place să stau locului. Mă plimb de la o masă la alta... Clienţii mei nu-mi sînt numai clienţi. ¿înt obişnuiţii localului, ne cunoaştem şi discutăm despre diverse lucruri. Deci, unii m-au văzut, alţii, nu... Iar în ceea ce priveşte ora, nu o s-o puteţi stabili exact. La restaurant orele curg altfel decît aiurea. Cît despre asasinat, cred că un sfert de oră mi-ar fi ajuns să mă duc cu un automobil acasă la Bela, să o omor, şi să apar surîzător în faţa clienţilor mei... Aşa că...

— V-aţi gîndit vreodată la... asta ?

— La asta ? Adică, la omor ? Hm... Da... mărturisesc că m-am gîndit. De mult. Sînt patru ani de atunci. Numai că în fapt n-aş fi făcut aşa ceva.

— Aţi ameninţat-o vreodată ?

— Şi asta am făcut-o !

— Cu moartea ?

•— Nu, cu vitriol... Era la modă.

— Sau, cu un... «Colt 32» ! atacă anchetatorul.

— Nu cu «Colt» ! Vorbesc serios, să nu credeţi că am poftă să glumesc la ora asta ! Deci, mă gîndisem să folosesc vitriolul ! Pentru Bela nu era o crimă să-i iei viaţa ! Crimă ar fi fost să-i fi luat frumuseţea !

— O iubeaţi ?

— O iubeam ?... Nu... O iubesc... chiar şi moartă»

— Ce părere aveţi despre ea ?

— Dacă o iubesc» nu pol decât să ani păreri bune...

Sau, dacă vreţi, amintiri plăcute... Era o fată răsfăţată... Se obişnuise să fie iubită. Cred însă că nu învăţase sîî iubească... Sau.., Sau se ferise să iubească...’*

Acum. ki aducerea în memorie a frazelor rostite de amîndoi bărbaţii, dintre care unul reprezenta justiţia, iar celălalt eventualul vinovat, se contura din nou tonul uneori subiectiv al întrebărilor puse de anchetator.

Filip Cosma, observând că toţi ,,clicnţii*‘ lui nici nu se atinseseră de bunătăţile servite, se apropie de ei cu un aer alarmat.

— Sinteli nemulţumiţi de ceva ? ii scoase din gîndurile lor vocea lui Cosma.

— Poftim ? tresări Emil. Nu... Nu... Sîntcm mulţumiţi... Nu-i aşa. Ana ?

— Da... e foarte plăcut aici 1

— Văd însă că nu v-aţi atins de nimic ! E ceva caro nu vă place ? întrebă îngrijorat Cosma.

— Nu... Totul e bine aici, îl asigură Emil.

— Am avut... probleme ! rîse albastru Ana.

— Nu luaţ.i un pahar cu noi ? îl invită Emil.

— Cu plăcere... îmi permiteţi ? ceru voie Filip Cosma, aşczîndu-se.

— Cum merge cu restaurantul ? intră în discuţie Emil.

— Merge... Eu îmi cunosc bine meseria... Am fost director la ..Alhambra“. Dar... nu regret de loc acele timpuri, zîmbi el, prevenind orice alt comentariu. Au fost alte vremuri... însă le înţeleg foarte bine şi pe acestea. Şi dacii am luat acest restaurant care îmi dă titlul de mandatar, n-am făcut-o pentru cîştig... Dacă vreţi să mă credeţi, se grăbi el să-i asigure, de teamă că n-o să fie crezut, îmi place această meserie... Mă înţelegeţi ?

— Desigur... Nu este atît de greu să vă înţeleg, îl asigură Emil.

Cusma umplu paharele cu vin, prilej pentru Ana şi Emil să schimbe o privire. Emil îşi luă inima în dinii, hotărîndu-sc să înceapă „interogatoriul“.

Tuşi soc.

— N-o să vă supăra ţi dacă vă punem ci te va întrebări, începu el. Sintem de la miliţie... Scopul nostru aici nu este numai să gustăm din bunătăţile pe care le pregătiţi dumneavoastră. ei şi pentru a lămuri o poveste... O poveste foarte veche...

Filip Cosma rămase cu sticlii în mină, li privi nedumerit, întrebător.

— Este vorba de „cazul Bela Cony“. îl lămuri Emil.

Cosma îl privi din nou, neînţelegînd bine despre ce este vorba. Apoi privi sticla cu vin roşu în lumină. Era parcă o încercare de a privi prin această ceaţă roşie cu douăzeci de ani în urmă.

— Bela Cony... şopti ca pentru sine.

— Desigur... Dacă nu vreţi, nu ne răspundeţi. De altfel, locul nu este destul de potrivit pentru o... destăinuire, riscă Emil. Ne-am gîndit însă că după atîţiii ani. o invitaţie la miliţie ar ii... cum să vă spun... Şi am hotărît să vă facem o vizită aici. Repet, dacă nu vreţi, nu no răspundeţi... Aceasta discuţie putem s-o considerăm ca neoficială...

Cosma abia acum pusese sticki în baterie. îi privi pe rînd întîi pe Ana, apoi pe Emil. Vroia să-şi adune gindurile.

— Mai sînt oameni caro îşi mai aduc aminte de povestea aceea ? ! se miră Cosma.

— După cîte se pare, da ! fu răspunsul lui Emil.

— Dar au trecut douăzeci de ani 1 şopti el. Nu mai are nici un rost. Chiar dacă există un criminal, crima s-a prescris ! Nu-i aşa ? Ştiu că orice crimă se prescrie după un număr de ani !

— Exact peste şase zile ! precizâ Emil.

— Şi speraţi ca pînă atunci să puneţi mina pe... asasin ! zîmbi Cosma cu o uşoară ironic.

•— Nu ăsta este scopul nostim deocamdată, spuse rece Emil. Nu vrem decît să reîmprospătăm această

poveste.

Tăcură cîteva clipe. Emil se gîndi că dacă asasinul este Filip Cosma. este imposibil ca el să nu ştie, cînd şi în ce condiţii se prescrie o crimă. Nu ştia Cosma ? Sau se prefăcea că nu ştie, ca să arate că acest lucru nu-l preocupase niciodată ?

— Am citit declaraţia dumneavoastră de atunci, reîn- nodă Emil firul discuţiei.

— Nu-mi amintesc o iotă ! rîse Cosma, apoi brusc se ridică : Mă scuzaţi...

Pe scara care dădea în subsol se auziră paşi ; apăruse un grup dc cunoscuţi probabil. . •

— Poftiţi, v-am rezervat o masă aici... îi invită.

După ce se asigură că toţi clienţii vor fi serviţi bine, se întoarse la masa lui Emil.

— Deci... mai sînt oameni care se mai interesează de moartea frumoasei Bela... Hm... Şi ce vreţi să vă spun ? Adică, ce aşteptaţi acum de la mine ? Să vă arăt asasinul, sau să-mi mărturisesc vina ?

— Nici uiia, nici alta... răspunse Emil cu o mutră care-i tăia pofta de ironie lui Cosma. Doar v-am explicat de la bun început că dacă vreţi, răspundeţi, dacă nu...

— Da... mă scuzaţi... roşi Cosma. Recunosc... Dar nu mă aşteptam la aşa ceva... Ieri am discutat despre duzico, iar azi... în fine... Aveţi dreptate... în definitiv, pentru ce să nu faceţi încă o încercare ? Vedeţi, însă... Unora nu le place să le amintiţi de trecut... Nu le place să vadă cum s-au scurs anii peste ei... Deci, întrebaţi-mă, ce vreţi să ştiţi ! Sper să-mi aduc aminte...

Acum, cînd trebuia să pună o întrebare concretă, Emil găsi că, de fapt, nici n-are ce întreba. Că a ameninţat-o ? Da, a ameninţat-o, şi n-ascunsese acest lucru nici la prima anchetă de acum douăzeci de ani. Declarase chiar că ameninţarea lui se referea exact

la vitriol. Că a iubit-o ? Şi asta se ştie. De alibiul său ? Doar n-o să susţină acum contrariul ? Nu-i mai rămînea decît o încercare :

— Desigur, cred că v-aţi mai gîndit de atunci la această dramă. Nu cumva v-a trecut prin minte o bănuială aşa... mai concretă ?

— Nu, niciodată. Mai concretă... Nu... Asasinul putea foarte bine să fie grecul Oreste Papadat, căpitanul, Ornaru, actorul Sîrbu, sau eu. Alibiurile noastre, ale tuturor, erau destul de... cum să vă spun, destul de subţirele... Norocul nostru a fost că toate erau la fel. Se bazau pe mărturia unui singur om... Aşa că am scăpat... Că doar na putea să ne aresteze pe toţi ca presupuşi asasini !

— Credeţi că ăsta a fost şi motivul pentru care ancheta a încetat ?

— Da... Cred că da... Anchetatorul nu mai avea œ face... Sau...

— Sau ? ciuli urechile Emil.

— Mă gîndisem pe atunci... Poate era cineva ..mare", implicat şi el, şi de aceea ancheta s-a oprit. Demisia anchetatorului, de altfel, cam asta a dovedit.

— Cînd v-aţi întîlnit cu Iriria Dobrescu-Neagu ? lansă Emil o întrebare care-l ului pe interlocutor.

— Pe Irina Dobrcscu ?... Hm... Aţi fost informat ? Da ! Am întîlnit-o... Mai bine-zis, ni-am dus special la ea... Ne-am întîlnit de cîteva ori de atunci, întîmplător, şi mi-a făcut plăcere. M-am dus mînat de o forţă, ca să zic aşa, necunoscută... Parcă voiam să mai discut cu un om despre acea poveste. Pofta mi-a deschis-o Mihăileanu , rîse Cosma şi servi din nou vin.

— Anchetatorul ? ! se miră Emil.

— Da, da... anchetatorul ! Venise la restaurant... Nu aici... Asta l-am deschis mai încoace... Venise la restaurantul la care eram responsabil... la „Lido"... Ne-am recunoscut... Am discutat de una, de alta, apoi am vorbit desigur şi de drama în care am fost implicaţi amîndoi,

bineînţeles, el anchetator, eu bănuit. Cred că în afară de

dumneavoastră, este unicul om de pe mapamond care se mai interesează de „cazul Bela Cony[u].

•— De unde trageţi această concluzie ?

— Dai* e şi firesc... Această afacere l-a costat doar cariera. Am impresia că mai speră să găsească asasinul... să se reabiliteze faţă de propria lui conştiinţă. Ca şi faţă de alţii... Dumnealui m-a întrebat ce ştiu despre oamenii de atunci, şi dacă s-a interesat vreodată cineva de povestea aceea...

— întrebare pe care aţi pus-o şi dumneavoastră fostei cameriste.

— Dci ! V-a spus ? ! se miră Cosma.

— Anchetatorul Mihăileanu nu v-<i informat că nu s-a prescris incă acea crimă ?

— Nu... Nu mi-a spus aşa ceva... în orice caz, cîtcva săptămîni după întîlnirea cu Mihăileanu m-am dus, aproape fără voia mea, la Irina Dobrescu... între noi fie vorba, mie nu-mi place această femeie... Adică, mă scuzaţi... Vreau să spun : *nu-mi plăcea* ca fel dc-a fi... Guralivă... Ascunsă... Un fel- de licheluţă... Vorbesc de Irina de atunci. Astăzi-, nu pot spune nimic... E căsătorită... are copii mari... Oamenii se schimbă... Nu... Nu pot s-o acuz cu nimic ! conchise Cosma.

— Am citit de curînd interogatoriul dumneavoastră ! spuse Emil.

Un zîmbet nostalgic apăru pe buzele lui Filip Cosma.

— Am impresia că Mihăileanu a fost prea bun cu dumneavoastră toţi... continuă Emil.

— Adică, vreţi să spuneţi, cu noi... suspccţii... preciza Cosma.

— Suspccţii de atunci... veni o nouă precizare din partea lui Emil.

— Da... recunosc... Dacă mi-aduc bine aminte, nici unul din noi nu se afla sub un adăpost prea ospitalier... În afară de asta, toţi am recunoscut că

am fi putut să fim făptaşi.

— Nu toţi... Deputatul Gelu lonescu. de pildă, nu a spus nimic despre asta... Nici Papadat ! îi aminti Emil.

— Deputatul nostru nu vroia să-şi strice cariera politică... Cît despre Papadat. era cel mai expus... Locuia şi la doi paşi de Bela.

Lui Emil îi veni în minte brusc o întrebare la care nu se gîndise pină acum :

.— Casa de pe strada *Speranţei* era cumva întreţinută de Papadat ?

— Nu. ce naiba ! Bela avea doar de unde să-şi plătească chiria ! protestă Cosma. Nu. nu cred, repetă el după o scurtă pauză mai puţin convins parcă.

— Apropo de asta, cînd a murit Bela Cony a lăsat ceva bani la Bancă ?

— După cîte ştiu, foarte puţini... Cîteva bijuterii acasă... şi ceva lichid...

Emil se admonestâ că nu se gîndise la asta mai devreme, mai precis să o întrebe pe Florica Aioanei. Ce deve-: niseră aceste bijuterii şi acest ..ceva lichid“ ?

— în declaraţia mea de atunci... este notatei şi acea frază despre vitriol ? întrebă Cosma cu un zîmbet ca de copil care făcuse o şotie.

— Da ! rîse Emil.

•— E singurul lucru despre care îmi amintesc că l-am spus... într-adevăr, vitriolul era la modă atunci.

— O... armă feminină... interveni Ana.

— Da... desigur... Poate pentru că Bela era... bărbatul ! (Adică, sexul tare !) Noi, admiratorii, eram la picioarele ei, aşteptînd sa ne acorde favoarea unui zîmbet.

— Aţi iubit-o, îndrăzni Ana.

Cosma privi paharul lui la lumină şi scoase un sunet nedefinit.

— Ce ştiţi despre fiica ei ? încercă Emii să adînceaşcă. discuţia, devenită mai intimă.

— Despre Doina ? La început, în primii ani chiar, mă interesam de soarta ei, o mai vizitam pe femeia aceea... Cum se numeşte ?... se opri Filip Cosma, căutînd în memorie.

Lui Emil i se păru fals acest ,,lapsus“. Cosma nu era dintre oamenii care pot uita un nume. Relaţiile lui, meseria lui trebuia să-i fi creat reflexe vizuale şi auditive puternice. în cazul Floricăi Aioanei nu putea să-i uite numele odată ce, cum mărturisea chiar el, se interesase cîţiva ani la rînd de fată.

Emil hotărî să-l „ajute“ :

— Florica Aioanei...

— Da, da... aşa... O vizitasem de cîteva ori, îi dădusem şi cîte un telefon. întrebînd-o dacă are nevoie de ceva... A refuzat de fiecare dată, continua Cosma.

— Consideraţi că ar fi putut această femeie s-o crească pe Doina fără un ajutor din partea altcuiva ?

Cosma îl privi direct în ochi. Apoi se întoarse întrebător spre Ana.

— La asta nu m-am gîndit ! spuse e] într-un tîrziu.

— înţelegeţi ţinta întrebării mele ?

— Desigur... Dar să ştiţi că nu eu mă aflu în spatele acestei femei, răspunse fostul director al restaurantului „Alhambra“, arătînd prin asta că înţelege chiar foarte bine sensul întrebării lui Emil.

— Ştiţi ce face acum Doina ? continuă Emil întrebările.

— Da... ştiu... Adică, am auzit că este studentă la Facultatea de medicină.

„Deci, simula uitarea numelui bătrînei“, îşi spuse 4n sinea lui Emil şi hotărî să nu mai continue această temă. Dacă era Filip Cosma acela care se ascundea în spatele femeii, desigur n-ar spune-o decît constrîns cu argumente generate de propriile-i fapte.

— Ce ştiţi despre furtul brăţării ? schimbă Emil subiectul.

— Despre furtul brăţării ? Care brăţară ? nu-şi mai aducea aminte Cosma.

— O brăţară... care i se furase artistei... din cabină...

— Oh... da ! Desigur ! Bela a făcut un scandal monstru ! A fost mobilizată toată poliţia ! Da, îmi aduc aminte... rîse Cosma. Era foarte zgîrcită Bela... Pentru un ac ea era în stare să scoale lumea în picioare ! Aşa era ea... Desigur, furtul brăţării... cadoul grecului... rîse din nou Filip Cosma. Ce să ştiu ? Mai nimic... Cred că ştiu exact ce ştiţi şi dumneavoastră... Lumea spunea că ar fi furat-o un electrician... Singurul care intrase în cabina ei... ca să repare luminile oglinzii... aşa ceva... Doar n-o să mă bănuiţi şi de furtul brăţării ? ! exclamă Cosma mai în glumă, mai în serios.

Un nou grup de clienţi apăruse la capătul scării, aşa că Filip Cosma se ridică din nou, cerînd scuze. Le explică clienţilor că nu mai are nici o masă liberă, cînd Emil îl strigă :

— Domn' Cosma ! Plecăm noi 1

— Da, nu... pentru ce să plecaţi ? se apropie el de vnasa lor. protestînd.

— Că doar n-o să stăm aici toată noaptea 1 rîse Emil.

— Bine... Cum doriţi...

îi conduse pînă sus, la ieşire.

— Deci, asta a fost ?

— Deocamdată... V-aş ruga dacă va fi nevoie să nu ne refuzaţi... Poate o confruntare... Trebuie să închidem dosarul... înţelegeţi ?

— Da... înţeleg... făcu Cosma ca şi cum ar fi spus : „Dacă nu se poate altfel“.

O NEDUMERIRE !

Dimineaţa, în birou, Emil reluă datele problemei. Cu toate că avea de-a face cu oameni care, în afară de peruchieră. nu mai trăiau cu intensitate evenimentele, consideîndu-le o pagină întoarsă. Emil încetul cu încetul se prinsese în mrejele acestei anchete, avînd uneori impresia că se află în faţa uneia actuală. Povestea începuse să-l pasioneze.

În dimineaţa aceea, discuta cu Anca rezultatul celor patru întilniri.

— Deci... ne aflăm în acelaşi punct în care-şi abandonase ancheta domnul Mihăileanu, fu de părere Ana.

— Da şi nu ! mormăi Emil pentru sine. Adevărul este că n-am cîştigat cine ştie ce puncte importante, însă avem unele date şi indicii noi : 1. Vizita lui Cosma 1< Irina Dobrescu-Neagu ; 2. Recunoaşterea lui Cosma c alibiurile au fost „subţirele“' ; 3. Insistenţa în a ascund faptul că l-a cunoscut pe Neagu înainte de moartea ar tistei.

— Da... astea sînt, într-adevăr, date noi.

— Deci, trecem la punctul 4 : Florica Aioanei...

— Nu te atinge de Florica Aioanei ! se supără Ana Femeia asta a crescut-o pe Doina şi o consideră copilul ei. Este demnă de tot respectul. Chiar dacă...

Ana se opri, privindu-l în ochi pe Emil.

— Chiar dacă ?... o ajută el.

'— Chiar dacă presupunem, prin absurd, că Florica Aioanei îl cunoaşte pe acel „cineva“ care a omorît-o pe Bda.

— Da... de acord... Totuşi, nu putem trece peste faptul că bătrîna poate ştie ceva, poate că tocmai ea ne dă în. mină firul ce ne va duce la asasin.

— Ştie ceva ! îl imită Ana şi se prefăcu că îşi şterge“, ochelarii ei de soare, spre hazul lui Emil. Nu ştie nimic, continuă ca. Adevărul este că cineva ajută această familie...

— Deci, nu ştie nimic, dar adevărul este că cineva..? reluă Emil frazа Anei.

— Asta nu dovedeşte relaţiile ei cu asasinul !

— Nici cu n-am susţinut aşa ceva-! Am expus pur şi simplu încă un punct de vedere. Punctul 4.

— Şi punctul 5 ? vru Ana să-l îndepărteze de subiectul cu Florica Aioanei.

— Punctul 5 : pe de o parte, brăţara. Adică, furtul brăţării... N-ar fi rău să încercăm o legătură între crimă şi acest furt...

Ei, n-o să mă preocupe acum şi brăţării ! imită Ana tonul lui Filip Cosma.

— Nu se ştie niciodată. Iar la punctul ..brăţară“ avem pînă acum un singur acuzat : electricianul Neagu.

— Şi pe de altă parte ? se interesă Ana.

— Ce pe de altă parte ?

— Ai zis ,.pc dc o parte“ şi... pe de altă parte ?

— Oh, da... Pe dc altă parte, o nedumerire care se conturează din cc în ce mai mult : pentru ce Mihăilcanu a abandonat ancheta ? Am tot timpul impresia că ajungea pînă la un punct, la un fir, ca să folosim expresia obişnuită, pe care-l abandona imediat, trccînd la alte întrebări.

— Adică, vrei să spui că după ce anchetatorul stabilea că cineva ar putea fi suspectat. îl părăsea brusc şi trecea la următorul ?

— Exact !

O NEDUMERIRE !

Dimineaţa, în birou. Emil reluă datele problemei. Cu toate că avea de-a face cu oameni care, în afară de peruchierâ. nu mai trăiau cu intensitate evenimentele, considerîndu-le o pagină întoarsă. Emil încetul cu încetul se prinsese în mrejele acestei anchete, avînd uneori impresia că se află în faţa uneia actuală. Povestea începuse să-l pasioneze.

În dimineaţa aceea, discuta cu Anca rezultatul celor patru întilniri.

— Deci... ne aflăm în acelaşi punct în care-şi abandonase ancheta domnul Mihăileanu, fu de părere Ana.

— Da şi nu ! mormăi Emil pentru sine. Adevărul este că n-am cîştigat cine ştie ce puncte importante, însă avem unele date şi indicii noi : 1. Vizita lui Cosma la Irina Dobrescu-Neagu ; 2. Recunoaşterea lui Cosma oă alibiurilc au fost „subţirele“ ; 3. Insistenţa în a ascunde faptul că l-a cunoscut pe .Neagu înainte de moartea artistei.

— Da... asteii sînt, într-adevăr, date noi.

— Deci, trecem la punctul 4 : Florica Aioanei...

— Nu te atinge de Florica Aioanei ! se supără Ana. Femeia asta a crescut-o pe Doina şi o consideră copilul ei. Este demnă de tot respectul. Chiar dacă...

Ana se opri, privindu-l în ochi pe Emil.

— Chiar dacă ?... o ajută el.

'— Chiar dacă presupunem, prin absurd, că Florica Aioanci îl cunoaşte pe acel „cineva“ care a omorît-o pe

Bela.

— Da... de acord... Totuşi, nu putem trece peste faptul cu bătrîna poate ştie ceva, poate că tocmai ea ne dă în mină firul ce ne va duce la asasin.

— Ştie ceva ! îl imită Ana şi se prefăcu că îşi „şterge“ ochelarii ei de soare, spre hazul lui Emil. Nu ştie nimic, continuă ca. Adevărul este că cineva ajută această familie...

— Deci, nu ştie nimic, dar adevărul este că cineva..? reluă Emil fraza Anei.

— Asta nu dovedeşte relaţiile ei cu asasinul !

— Nici cu n-am susţinut aşa ceva-! Am expus pur şi simplu încă un punct de vedere. Punctul 4.

— Şi punctul 5 ? vru Ana să-l îndepărteze de subiectul cu Florica Aioanei.

— Punctul 5 : pe de o parte, brăţara. Adică, furtul brăţării... N-ar fi rău să încercăm o legătură între crimă şi acest furt...

Ei, n-o să mă preocupe acum şi brăţara ! imită Ana tonul lui Filip Cosma.

— Nu se ştie niciodată. Iar la punctul ..brăţară“ avem pînă acum un singur acuzat : electricianul Neagu.

— Şi pe de altă parte ? se intc$_t$csă Ana.

— Ce pe de altă parte ?

— Ai zis ,.pc de o parte“ şi... pe de altă parte ?

— Oh, da... Pe de altă parte, o nedumerire care se conturează din ce în ce mai mult : pentru ce Mihăileanu a abandonat ancheta ? Am tot timpul impresia că ajungea pînă la un punct, la un fir, ca să folosim expresia obişnuită, pe care-l abandona imediat, trccînd la alte întrebări.

— Adică, vrei să spui că după ce anchetatorul stabilea că cineva ar putea fi suspectat, îl părăsea brusc şi trecea la următorul ?

— Exact !

— Să vedem mai departe. Ce facem astăzi ? Cine va avea plăcerea să primească vizita noastră ? continuă Ana nu fără oarecare ironie.

Emil sesiză ironia. îşi scoase tulburat ochelarii, le

şterse cu atenţie lentilele, fără s-o privească.

— Nu te supăra, am glumit... spuse ea.

— Ştiu... răspunse demn Emil, punindu-şi ochelarii şi privind-o drept în faţă. Cunosc o fată care venise aici, acum zece luni, aproximativ, şi care vroia să-şi reabiliteze... începu Emil...

Ana îl întrerupse :

— Ştiu... Există însă o diferenţă... Fata aceea vroia să lămurească o dramă care se petrecuse abia cu doi ani în urmă. lartă-mă, însă nu pot să înţeleg de ce este nevoie să scormonim acum în sufletele oamenilor după două decenii ? A, dacă era cineva închis... Asta da ! Atunci m-ar fi pasionat.

— Deci, nu te pasionează...

— Nu, n-am vrut să spun asta... N-aş putea spune că nu mă pasionează...

Se opri brusc. Era mai bine să părăsească această discuţie. în definitiv, Emil avea dreptate. O acuzare planează timp de douăzeci de ani deasupra capetelor a cîtorva oameni. Trebuie să se facă lumină.

— Deci... pe cine vizităm astăzi ? reluă ea.

— Pe căpitanul de cavalerie Sergiu Ornaru. O plimbare pînă la Snagov nu strică mai ales cînd se urmăreşte un anume scop.

UN PESCAR AMATOR PASIONAT

Pe fostul căpitan îl găsiră pe malul lacului pescuind.

Căpitanul Sergiu Ornaru era echipat din cap pînă în picioare ca un veritabil lup de mare, pornit la pescuit spre cine ştie ce ape îndepărtate. Cizme de cauciuc, pantaloni de piele, scurtă de piele, pălărie cu boruri

largi lăsate în jos, o sacoşă de vînătoare, o trusă mare cu vreo sută de linguri pentru pescuitul răpitoarelor, vreo zece undiţe de rezervă, două scaune pliante, un pled de campanie. Şi, totuşi, căpitanul pescuia la doi paşi de casă, a cărei curte dădea direct în lac. Se pare însă că plăcerea băt rinului era tocmai această senzaţie de echipare pentru cursă lungă.

Pe pămîntul moale de pe malul lacului erau înfipte trei crăcane pe care se odihnea o lansetă, o undiţă de bambus şi una mai uşoară, de trestie.

— Pentru crap, pentru lin, pentru roşioară, explică căpitanul rostul celor trei undiţe.

Emil scoase din buzunar cîteva foi dactilografiate, îngălbenite. Era declaraţia lui Ornaru, luată din dosar.

Se gîndise să încerce şi această metodă. Ca să-i nn-prospăteze în memorie faptele, se hotărî să-i citească căpitanului declaraţia de atunci.

Şi Ornaru, ca şi ceilalţi de altfel, se arătă mirat peste măsură că se reia „cazul Bela Cony“.

Soţia lui le aduse cafele acolo, pe malul lacului. Ea nu ştia scopul vizitei lor.

— Să nu-i spuneţi nimic, fu dorinţei fostului căpitan dc cavalerie.

Aşezaţi pe malul lacului. Emil citi declaraţiei lui Or- naru de atunci. în special primii parte' :

..— Numele ?

— Ei. numele ! Căpitan de cavalerie. Sorgi u Ornaru ! Pe trei ori decorat cu -Mihai Vitcazu»-.

— V îrsta ?

— Din păcate, 45 de ani !*’

îl întrerupse rîsul bătrînului. La privirea întrebătoare a lui Emil, Ornaru explică :

— Dacă atunci, la 45 dc? ani. spusesem din păcate, ce aş spune acum ? Din fericire, *numai* şaizeci şi cinci ! glumi el. apoi, brusc, se întrerupse.

Lanseta s-a mişcat şi bătrînul fixă privirea în cercurile mici de apă care se formau în jurul firului.

— Ssss ! făcu el. Trebuie să facem şi o saramură, ce naiba ? Avem musafiri astăzi !

Luă încet lanseta de pe crăcan şi o smuci puternic.

— Nimic ! spuse el şi verifică momeala.

Era bună. Aruncă apoi din nou lanseta.

— Da... zi... spuse într-un tîrziu.

Lui Emil i se tăiase tot elanul. Acest bătrîn nici nu se mai interesează de povestea care făcuse atîta vil vă pe vremea aceea şi în care fusese amestecat şi numele lui.

— Ascult ! spuse Ornaru din nou, cu privirea fixă la cerculcţcle din jurul firului, la punctul unde el se cufundei oblic în apă.

Emil continuă citirea declaraţiei :

— Ştiţi că Bela Cony a fost găsită moartă în aparta- mentul ci ?

— Am aflat. împuşcată.

— Şi ce ziceţi ?

— Că cineva a vrut să-mi facă o farsă, sau că a vrut pur şi simplu să mă salveze de la o catastrofă.

— Nu vă înţeleg/Vreţi să fiţi mai clar ? i

— Mai clar nici că se poate. Dacă n-o împuşca necr.«’ noscutul X, aş fi împuşcat-o cu ! Şi ar fi fost păcat şi pentru mine, şi pentru ca !“

Bătrînul rîse din nou. Avea un rîs puternic, sănătos, de om căruia îi plac glumele.

— Cum am zis ? exclamă el, rîzînd ! Ce vrei, aşa e omul cînd arc *numai* patruzeci şi cinci de ani.

Ana zîmbi la această reflecţie : numai patruzeci şi cinci de ani ! Vorba lui. cînd ai şaizeci şi cinci...

— Să ştiţi că precis aş fi împuşcat-o ! îmi ieşisem din minţi atunci. Şi ca, ba că mă iubeşte, ba că nu mă iubeşte. îmi petreceam nopţile la „Alhambra“... Şi aveam acasii copii, nevastă. Vroiam să divorţez. Pină am înţeles jocul ci. Dch, ca artista de cabaret. Iar eu eram Ratat că o frumuseţe ca ea se uită la mine !

Bătrînul vorbi, continuînd să rîdă, dar fără să-şi ia privirea de la undiţă, principala lui preocupare în acel moment.

Emil găsi că este inutil să mai continue. Bătrînul ar fi povestit faptele do atunci ca o glumă bună de cazarmă, petrecută de mult, de foarte multă vreme. Ar fi fost una dintre acele poveşti, care, chiar dacă încep de la un sîtabu re de adevăr, pe parcurs îşi pierd firul real, devin legende.

Bătrînul nu se mai interesa de trecut. Nu-l mai pre-ocupa.

Văzînd că Emil împătureşte foile şi le vîră în buzunar, rîse din nou :

— Aşa... n-arc nici un rost. lat-o !

în cîrlig se zbătea o roşioară.

Bătrînul scoase mingiocul din apă şi aruncă în el poştele. Plasa era plină. Prada pentru saramură era rea-lizată de mult, dar, probabil, funcţiona şi la Ornam aceeaşi „lăcomie“ a pescarului.

— Un ciortan, domnule ! îmi trebuie un ciortan ! exclamă Ornaru, verificînd lanseta. Apoi către Emil : A mers binişor astăzi... Cu toate că apa este încă rece. A început să circule peştele !

Emil se gîndea că s-a mai pierdut o zi. Ba, nu... nu s-a pierdut... E cald, e frumos... Iar Ornaru scoate roşioare una după alta. Cît despre Ana, relaxată şi ea, se bucura de această vacanţă. „Aşa a ajuns ancheta mea ! Un pescuit pe malul iacului”, rîse în sinea lui Emil. Ana se'bucura, la fiecare peşte prins, ca un copil. Este şi asta ceva.

într-un tîrziu, Ornaru îi întrebă :

— Ştiţi să curăţaţi peştele ?

— Dar noi trebuie să plecăm... încercă să se împotrivească Emil.

— Ce vorbă-i asta ? Să plecaţi ! Auzi ? ! Eu am întrebat dacă ştiţi să curăţaţi peştele...

— Aşa şi-aşa... mormăi Emil şi se uită la Ana.

— Mie mi-e milă... spuse ea. Dacă era mort!...

— Vedeţi ! Asta e ! Dacă era mort nu ţi-ar fi fost . milă ! Ca să vezi ce laş este omul ! rîse bătrînul. Bine, nu face nimic. îl curăţ eu !

Scoase din trusa lui un cuţit pescăresc şi începu să cureţe repede, cu îndemînare. Din cînd în cînd verifica momeala la lansetă, pregătită pentru crap. Emil se amuza cu jocul firelor întinse. Lui, cel puţin, care habar n-avea de pescuit, i se părea că de fiecare dată „trage“. Ornaru ştia însă precis cînd era vorba de jocul apei şi cînd muşca peştele.

— Da... e bine aici... mormăi Emil.

Ana fu de acord cu o privire. Hotărîră tacit să rămînă la saramură.

Soţia lui Ornaru, o femeie în vîrstă şi ea, înaltă, slabă, ieşise în şopronul casei şi-l striga pe Ornaru :

— Sergiule ! A trecut de unu ! Ce faci ? îi mai ţii mult pe musafiri nemîncaţi ?

— Gata ! Nu vezi ? Am început să-i curăţ. Pune la JOC apa cu ardei iuti, ca sii clocotească pînă venim noi.

— Să vă ajut, doamnă ? sări amabilă Ana.

— Dacă-ţi face plăcere...

Ana nu aşteptă să i se spună a doua oară. Se grăbi spre casă.

Emil îşi întinse picioarele, lucru care nu-l putea face în

prezenţa Anei, îşi desfăcu cravata şi brusc se hotărî să ajute şi el la curăţatul peştelui.

— Dumneata curăţă-i de solzi, îi spuse fostul căpitan de cavalerie. Burta o despic eu. Asta este lecţia a doua. Lasă că dacă mai vii pe aici, ai să vezi cum prinzi şi mata gustul pescuitului !

Ana cu soţia căpitanului puseră masa la umbră sub un nuc imens.

Emil urmări cu interes friptul peştelui pe plita presărată cu multă sare. Observă însă că roşioarele curăţate de el nu erau puse la fript. La întrebarea lui. Ornaru rîse :

— Păi, unde s-a mai auzit să pui pe plită peşte fără solzi ! Se va lipi tot !

— Atunci, pentru cc m-aţi pus să-l curăţ ?

— Ca să faci şi dumneata ceva ! continuă rîzînd bătrînul. Dacă te puneam să despici burţile, poate că nici nu mîncai !

Peştele, odată fript, fu pus într-un castron plin cu apă fiartă cu ardei iuţi. Saramura era gata 1

Ţuica casei, de la patru pruni din curte, salată cu roşii şi ceapă verde... Ce mai !... „Frumoasă viaţă de pescar !“ gîndi în sinea lui Emil. Deodată, bătrînul începuse să vorbească parcă de unul singur :

— Bela Cony ! Da, Doamne ! Aş fi putut să fac închisoare din cauza ei. Pe cuvîntul meu de ofiţer. Pe atunci îmi şi vedeam fotografia publicată în prima pagină a ziarelor.

— Cc-ţi veni cu Bela Cony ? se miră soţia lui.

— Uite că-mi veni...

— Nu te-am mai auzit vorbind despre asta de ani de zile, şi se uită bănuitor la musafirii lor.

— Noi l-am întrebat, aşa. din curiozitate... interveni Emil ca să-l justifice pe Ornaru.

— Mi-ar fi adus de mîncare la închisoare nevestica mea ! rîse Ornaru.

— Da, dar cu otravă ! se grăbi să-l asigure doamna Ornaru, cu o figură serioasă.

— În seara aceea era o serbare...

— Ei... o serbare... Ne invitase un colonel, amic al lui

Sergiu...

— Da, da ! Se logodea colonelul... Ca să vezi că memoria femeilor funcţionează mai bine decît a bărbaţilor. Ne-am dus cu cîţiva camarazi la „Alhambra“, toţi cu soţiile...

— Da... ne-au făcut această cinste bărbaţii noştri ! Ca buni camarazi, vroiau să dovedească viitoarei soţii a colonelului că ofiţerii de cavalerie sînt mşte bărbaţi foarte serioşi, care nu fac un pas fără soţioare !’

— Chiar aşa ! Mi-aduc aminte că aveam cu toţii nişte mutre de .,bărbaţi de casă“ de mai mare risul ! adăugă căpitanul.

— Numai că dumnealui n-a reuşit să se menţină prea mult în această postură de soţ ideal ! A profitat că cu am dansat cu un ofiţeraş şi a şters-o.

— M-am dus să-mi cumpăr ţigări, se justifică Ornaru. cu un aer nevinovat şi hîtru de parcă atunci s-ar fi pe? trecut această istorie.

— Şi ţigări s-a făcut ! rîse soţia lui.

— Se putea să mă lase fără răspuns ! Nu m-a lăsat niciodată, şi asta de .patruzeci de ani !

— De treizeci şi nouă ! veni din nou precizarea promptă a soţiei.

•— Bêla Cony cîntase atît de frumos !

— Vedeţi ? Putea s-o lase să plece singură ?

— Tocmai de aceea ! Că nu pleca singură ! Dacă pleca singură, poate că nu mă duceam s-o conduc.

— li era teamă de rivali ! Şi a lipsit toată noaptea.

— Am lipsit şi eu o jumătate de oră !

— O oră şi ceva ! nu-l iertă nici de astă dată soţia.

— Poftim ? se prefăcu enervat Ornaru. Femeia asta este în stare să te bage la puşcărie ! De aceea am preferat să iau mărturia unui coleg că m-am întîlnit cu el în faţa casei Bclci Cony. Dacă spuneam că m-am întors la ..Alhambra“, cum era adevărat, şi că am stat cu soţioara mea. ea s-ar fi încurcat, s-ar fi enervat şi iată-l pe Ornaru Sergiu. căpitan do cavalerie, de trei ori decorat, la pîrnaie pentru o crimă pasională.

— Nu ţi-ar fi prins rău, veni completarea promptă a soţiei.

Oamenii glumeau pe seama unei tragedii petrecute de mult. Emil însă memora mărturisirea căpitanului că alibiul cc-l prezentase atunci era fals. Era de mirare cum anchetatorul înghiţise şi această minciună. Doar şi cel din urmă picolo de la ..Alhambra“ ar fi putut spune că Ornaru fusese acolo şi nu într-un bar, iar primul din cei întrebaţi ar fi răspuns probabil că a lipsit o oră şi ceva, conform spuselor soţiei. Şi astei a lăsal-o baltă anchetatorul.

— Pot să vă întreb ceva ? spuse timid Emil.

— Poţi ! Dar să-mi chem mai întîi avocatul ! Nu se ştie niciodată. Crima nu s-a prescris încă, glumi Ornaru. Ce te uiţi aşa la mine, hai, întreabă, continuă el.

— în legătură cu revolverul...

— Oh, da ! Cu revolverul ! Mi-amintesc. pentru că mi-era teamă şi de asta. Un „Colt 32“ nu este o armă pe care o ţine o femeie în sertarul toaletei. Desigur, aparţine unui bărbat. Cine dintre favori ţi ar fi putut să aibă un revolver de acest calibru ? Cine altul ? Sergiu Ornaru, căpitan de cavalerie...

— De trei ori decorat ! îl întrerupse soţia.

Au rîs cu toţii. Trecură la alt subiect şi întrebarea

cu revolverul rămase fără răspuns, spre necazul lui Emil, care, pierzînd momentul, nu putu să-şi permită să mai revină încă o dată asupra „Colt‘-ului.

Se făcuse ora patru. Era clar că cei doi trebuiau să plece, deşi Ana ar fi vrut să mai prelungească şederea acolo. în linişte, la marginea lacului. S-au ridicat, luîndu-şi rămas bun.

— Eu o să-mi fac siesta ! îi informă căpitanul.

— Nici o siestă ! interveni doamna Ornaru. Iei „căruţa“ ta şi-i duci pe tineri în oraş.

— Nu, nu... nu este nevoie ! sări Ana, privind figura nefericită a lui Ornaru.

— Ba este ! N-o să vă lase pentru siesta lui. în definitiv, se culcă puţin mai tîrziu.

— Da... da... mormăi resemnat căpitanul, în casa căruia, după toate aparenţele, gradul superior îl avea tot nevasta !

Emil şi Ana se opuseră cu tărie, însă în cele din urmă acceptară propunerea lui Ornaru de a-i conduce pînă la autobuz.

Autobuzul Snagov-Piaţa Scînteii avea staţia la vreo cinci sute de metri de la căsuţa căpitanului, aşa că pe drum au avut timp să mai schimbe o vorbă.

— Să vă spun drept, tare mi-era teamă pe atunci. Toate probele erau împotriva mea... Ba nu... nu numai împotriva mea... Eram vreo cinci sau şase admiratori amestecaţi... Toţi favoriţii reginei ! Şi unde mai pui că mă văzuse şi cineva atunci... în faţa casei. Bine că n-a vorbit!

— Cine ? întrebă într-o doară Emil.

— Dracu ştie cum îi mai cheamă... un electrician de la „Alhambra“. Eu mai zăbovisem în colţul străzii, în maşină, cu farurile stinse, ca să văd pe cine aştepta iubita mea. De asta am şi întîrziat la „Alhambra“.

— Şi aţi văzut cine era favoritul ? întrebă Emil. încercînd să ascundă interesul cu care asculta.

— Nu... din păcate ! în schimb l-am văzut pe golanul acela de electrician ieşind din casă.

— N-aţi auzit între timp împuşcătura ?

— Fugi, domnule ! N-aş fi sărit imediat ?

— Electricianul v-a văzut ?

— Desigur... trecuse pe lîngă mine şi s-a uitat în maşină. M-a văzut, n-am nici o îndoială în privinţa asta.

— Şi cum de nu v-a denunţat ?

— Să-ţi spun drept, de asta mi-era şi mie teamă atunci. Am aşteptat să mă şi şantajeze. Dar. nimic ! Nimic ! N-a scos o vorbă !

— Curios... spuse Emil. O fi avut probabil un motiv ca să-şi ascundă şi el prezenţei în cas:i dansatoarei, la acea oră.

— La început m-am gîndit că furase ceva, însă din anchetă am aflat că nu lipsea nimic. Apoi, nici vorbă că aş fi auzit împuşcătura dacă făptaşul era dînsul. Aşa că am lăsat-o şi eu baltă, mulţumit că îşi ţine gura. Nu de altceva, dar aş fi putut să am complicaţii inutile.

Discuţia, care începuse să devină interesantă, fu întreruptă de sosirea autobuzului.

Bătrînul, mulţumit că se apropie momentul să-şi facă siesta, îi însoţi pînă ce se urcară în maşină.

— Mai poftiţi ! Dar fără probleme ! Veniţi să faceţi la noi un tueek-end de... sfîrşit de săptămînă ! cum spune unul în sat la noi.

— Cu bine... mulţumim !

Ornaru rămase în staţie pînă la plecarea autobuzului. Le făcu semn cu mîna şi porni spre casă.

Au călătorit tăcuţi pînă la Piaţa Scînteii. Nici Emil, nici Ana n-au avut poftă să mai discute despre „cazul Bela Cony“ şi să-şi strice impresia ce le-o lăsase

această scurtă, dar plăcută excursie.

Scrgiu Ornaru, fost căpitan de cavalerie, de trei ori decorat, fost chefliu notoriu, era acum un om liniştit, împăcat cu anii lui, cu viaţa lui, aşteptînd pe malul lacului Snagov cîteva roşioare pentru o saramură.

Ana îl şi vedea echipat ca pentru un peşcuit la Polul Nord, sau pentru o plecare lungă, fără întoarcere.

Două replici de-alc lui i se învîrteau în cap : „Din păcate patruzeci şi cinci de ani“... Şi cea de-a doua : „Am numai şaizeci şi cinci de ani !“

— Acum, cînd s-a mai răcit... saramura, putem discuta ? întrebă a doua zi Emil, cînd s-a întîlnit cu unica lui colaboratoare.

— Să mă iertaţi.... dar saramura nu s-a răcit ! Pentru mine cel puţin, spuse Ana mai în glumă, mai în serios. Eu mă las de meserie.

— Pentru ce ?

— Pentru că nu pot să bănuiesc un om cu caro am stat pe malul lacului, cu care am mîncat o saramură delicioasă. cu care am glumit, am...

— Gata ! Am înţeles ! Dar aici nu este vorba să-l bănuim pe „omul tău cu saramura'*, ci să continuăm raţionamentele începute, aşa... ca un joc al minţii...

— Mulţumesc, un joc al minţii, care se sfîrşeşte prin acostarea unui om. poate chiar a ..omului incu cu saramura“. cum l-ai numit.

— Deci, recunoşti că Sorgiu Ornaru este un candidat de nădejde, zîmbi Emil.

Ana îl privi cîtcva clipe fără să pronunţe nici un cuvînt. Tn sfîrşit, fu nevoită să răspundă :

— Recunosc... Dar mai sînt şi alţii tot atît de... nădejde.

— S-aud...

— În primul rînd. Filip Cosma... Daca „varianta subiectivă” pe caro am discutat-o alaltăieri mai este cit do cil valabilă. Cosma este omul care o iubea pe Bcla Cony Nu numai că o iubea, dar păstrează şi o amintire frumoasă despre ea... Dacă. într-adcvăr, cineva se ascunde în spatele acelei bătrîne. Florica Aioanci, Filip Cosma trebuie pus în fruntea listei.

— Stai, sicii... o întrerupse Emil rîzînd. După cum observ încerci şi dumneata jocul lui Mihăileanu : de fiecare dată cind stringem probe mai interesante despre unul din personajele noastre. în loc să stăm să le analizăm, îmi prezinţi datele unui alt suspect 1 S-ar zice că îl cunoşti pe adevăratul asasin şi încerci să-l protejezi...

— S-ar zice... Dar nu-l cunosc... Şi...

__ Şi ?

— Şi nici nu vreau să-l cunosc ’ declară ea foarte serios.

Hotărîl lucru, cu Ana nu se puica vorbi în ziua aceea ’. Din punct de vedere sentimental. Ana era do partea celor caro căutau să ..uita” această dramă. Voia ca Florica Aioanci să fie mai departe lăsată în pace, să-şi vadă de fiica oi adoptivă, ca Sergiu Ornaru să pescuiască fără grijă pe malul lacului, echipat ca pentru Polul Nord, ca Filip Cosma. caro a iubit-o pe Boia Cony, să nu mai aibă decepţii. Undeva, în fundul sufletului său. era şi Emil de acord. Dorinla pentru adevăr însă era mai puternică docil acest... sentimontaiism.

Găsi un argument care ar fi putut s-o hotărască pe Ana să continuo să-l ajute.

— N-o uita pe Doina.

— Cum s-o uit ? N-o uit...

— Nu uita cil ai înlîlnil-o la Biblioteca Academiei şi că ca este interesată pentru, aflarea adevărului în legătură cu-moartea mamei sale.

— Şi ? îl privi ca cu coada ochiului.

— Şi că noi trebuie s-o ajutăm... să nu greşească în calculele ei...

— Şi ?... întrebă cu acelaşi ton colaboratoarea lui.

— Şi că noi sîntem obligaţi s-o ajutăm să afle acest adevăr, continuă Emil.

— Ca să facem dreptate ?

— Deocamdată, ne ocupăm de aflarea adevăr ului..7 împărţirea dreptăţii ar fi etapa următoare...

Argumentul lui Emil o derută pe Ana. într-adevăr, dacă Doina Coman-Aioanei ar fi venit la ei să le ceară să rezolve acest caz ? Ce-ar fi răspuns ? „Nu mă amestec, a trecut mult timp de atunci...!“ Desigur că nu. Ar fi încercat s-o ajute.

Emil îi prinse momentul de slăbiciune şi începu ca pentru sine :

— De la Ornaru tot am aflat ceva nou. în primul rînd, am căpătat informaţii că alibiul lui a fost fals. Pentru ce a riscat însă folosind un martor mincinos, în timp ce ar fi putut să se ascundă în spatele alibiului existent, cel real ?

— Dar ne-a explicat singur. De frica nevestei sale. Doamna Ornaru, furioasă de atitudinea soţului ei, ar fi putut să-l încurce.

— Cam slab... obiectă Emil. Rămîne de văzut.

— Să-l întrebăm pe acel picolo care i-a servit atunci, spuse ironic Ana.

— N-ar fi rău... se prefăcu el că nu observă ironia. Mai departe... Al doilea lucru important : în seara aceea electricianul Neagu a fost acasă Ia Bela Cony.

— Asta confirmă presupunerea noastră, bazată pe informaţia despre telefonul primit în după-amiaza aceea de către Irina.

— înseamnă că raţionamentele noastre se îndreaptă spre o ţinută bună... Asta este un cîştig, deocamdată... Un cîştig al „variantelor subiective“. Acum întrebarea : pentru ce Neagu nu l-a dat de gol pe căpitan ?

— Ca să nu-şi trădeze propria prezenţă în casă.

— Dar pentru ce ? insistă Emil.

— Poate pentru că prezenţa lui acasă la Bela Cony ar fi făcut să se reînnoiască bănuielile că el ar fi hoţul brăţării, intră în sfîrşit Ana în jocul propus de Emil.

— Deci, concluzia este următoarea : Ornaru. sau altcineva, oricare ar fi fost necunoscutul, fusese văzut de Neagu, care totuşi a ţinut această informaţie pentru sine. Pînă aici merge bine.

— Şi mai departe ?

— Mai departe... o să vedem. Descoperirea în legătură cu electricianul ..Alhambrei“ este pentru moment cea mai importantă.

Emil reuşise să trezească din nou interesul Anei, care avea ideile ei despre dreptate, idei foarte folositoare pentru secţia lor specială.

UN NOU CANDIDAT LA „SPÎNZURATOARE“

:— Să vedem acum ce zice domnul deputat Gelu lonescu. al cincilea candidat la... spînzurătoare ! Dacă ai chef, citeşte dumneata, se adresă Emil Anei, mai mult ca să verifice dacă colaboratoarea lui mai manifestă interes faţă do anchetă.

— De acord... Pe acest Gelu lonescu nu-l cunosc, aşa că pot să fiu mai... obiectivă, spuse ea .şi luă foile dactilografiate ale interogatoriului. Era . poate cel mai lung, pentru că deputatul se simţea obligat să-şi apere şi „partidul“ din car? făcea parte.

.,— Numele ?

— Gelu lonescu.

— Vir.sîa ?

— Treizeci şi opt de ani.

— Profesia ?

— Deputat liberal.

— -Deputat» nu este o profesie ! intervenise Mihăileanu. Iar... -libera!» şi mai puţin !

— Doctei’ în drept, rectifică deputatul..

-— Ce aţi făcut în noaptea morţii dansatoarei ?

— Dacă observ bine, îmi cereţi de la începutul discuţiei stabilirea unui alibi 1

— Aţi observat bine. Numai că nu este vorba de o discuţie, îl corectă Mihăilcanu. Pe de altă parte, parlamentul s-a dizolvat şi sîntem în curs de pregătire a unor n<n alegeri.

•— îmi daţi o lecţie de politică ?

— O informare...

— Deşi nu sînt obligat să vă spun ce am făcut. în noaptea cînd a fost -«asasinată» Bela Cony, totuşi voi răspunde : am stat acasă.

— Aţi putea găsi, probabil, un lot- mai sigur pentru verificare.

— Am stat acasă. Desigur, mărturia soţiei nu contează într-un proces, însă pot să declar că în jurul orelor 24 a sosit la mine un fost coleg de facultate...

— Da... este şi asta o oră de vizită...

— Altă dată, cînd o să primesc pe cineva acasă, am să vă cer părerea despre ora cea mai potrivită ! replică prompt deputatul.

— Altă dată, o să vedem. Acum vă anunţ oficial că sînteţi unul dintre principalii bănuiţi...

Urma o lungă expunere a situaţiei politice, făcută de deputat, caro scotea în evidenţă „accentuarea luptei politice“, interesul partidelor adverse de a compromite pe deputăţii cinstiţi, şi că poate şi moartea, adică asasinarea artistei, nu era decît „o înscenare a opoziţiei pentru a împroşca cu noroi pe adversari de teama unei înfrîngeri în apropiatele alegeri.“

în continuare venea replica anchetatorului :

— Astăzi opoziţia sînteţi dumneavoastră ! Sau n-aţi înţeles încă această realitate ? Pe de altă parte, discursul dumneavoastră ar fi fost probabil destul de nimerit pentru parlament. Întrucît însă parlamentul este închis, vă rog să reveniţi la fapte. Care erau relaţiile dumneavoastră cu Bela Cony ?

•— De pură prietenie !

— Făcuse şi ea... dreptul ? glumi anchetatorul.

— Nu vă permit !

Emil îl vedea pe fostul deputat transpirat, furios, neputincios.

9 – Enigma din arhiva

— Nu vă permit ! Cunosc şi eu legile, doar sînt

doctor în drept şi ştiu că legea nu vă dă dreptul să luaţi peste picior un anchetat, chiar dacă ar fi el criminalul pe care-l căutaţi !

— După ce vom termina acest dialog plăcut, sînteţi liber să vă plîngeţi ministrului !

Era evident că Mihăileanu nu-l «înghiţea» pe fostul deputat.

— Aveţi permis de portarma ? întrebă imperturbabil Mihăileanu.

— Da, am.

— îl aveţi la dumneavoastră ?

— - Da... poftiţi-1...

— „Browning“, nr. 1543.28.7. Bine... Luaţi permisul ! Presupun că revolverul îl aveţi.

— Nu, nu-l mai am... L-am pierdut.

—Ciudat... cum l-aţi pierdut ?

— Nu este de loc ciudat.

— Aţi făcut o declaraţie pentru pierderea revolverului ?

— N-am avut timp. Asta s-a întîmplat acum două zile. L-am căutat în sertarul biroului meu şi nu l-am mai găsit.

— Aşa... Şi cine credeţi că vi l-a furat ?

— Cine ? Ştiu şi eu ? Servitoarea ! Sau şoferul! Acum fiecare încearcă să facă rost de o armă !

— Şi pentru ce v-a trebuit revolverul acum două zile ? Aveaţi nevoie de el ?

— Da... Ca să o omor pe Bela Cony ! Dar n-am găsit «Bro\vning»-ul şi am omorî t-o cu un «Colt»“.

Emil se aştepta la noi întrebări, însă anchetatorul, conform principiului său, se oprea de astă dată şi mai devreme docil la ceilalţi. Nu cumva tocmai acest deputat pe care Mihăileanu nu-l avea la suflet era motivul muşamalizării ? Nu cumva, pe de altă parte, Mihăileanu se arăta atît de

arţăgos cu acest deputat tocmai pentru că cineva intervenise în favoarea lui ? în orice caz, povesteai cu pierderea revolverului se oprea aici. Urma un schimb aprins de replici, de ordin politic. O hărţuială între doi oameni care, dacă nu se urăsc, cel put în nu se au la inimă.

Nici acest dialog între Mihăileanu şi Ionescu n-avusese darul să arunce cît de cît puţină lumină în „cazul Bela Cony“.

Rămas singur, Emil vîrî foile dactilografiate în dosar şi se întinse pe unul din fotolii. îşi scoase ochelarii şi îi puse jos, pentru că îi era greu să se mai ridice. Vroia să gîndească în linişte, dai' adormi imediat.

Se visa în plină desfăşurare a alegerilor. Se făcea că deputatul căruia, do altfel, nu-i cunoştea de loc mutra, era suit pe un balcon şi rostea un discurs din care nu se înţelegea nimic, pentru că el, Emil, căţărat pe un stîlp, urla din răsputeri : „E un demagog !“ Iar cineva alături de el îi surîdea cu subînţeles. „Cine sînteţi ?“ întrebă Emil. „Cum cine ? Nu mă recunoaşteţi ? Mihăileanu, anchetatorul.“

îl trezi sunetul strident al telefonului. Se sculă buimăcit, grăbindu-sc spre telefon, cînd auzi sub talpă un pocnet foarte cunoscut.

— Ochelarii ! şopti pierdut.

Ridică de pe jos masa amorfă, care cu cîteva minute mai înainte reprezentau „vederea“ lui, întoarse rama pe toate feţele privind-o atent, ca şi cum această cercetare ar fi fost de folos lentilelor. Telefonul suna cu insistenţă, parcă şi mai strident. Emil ridică receptorul.

— Emil ? Ce-i cu tine ?

Era Ana.

— Bine... ce să fie ?

— Cum, ce să fie ? Nu erai în birou ?

— Ba eram.

— ...că am sunat nu ştiu cît timp !

— Am fost la... alegeri ! spuse mucalit Emil.

— Ce ? Unde ?

— Apoi m-am întors şi mi-am spart ochelarii !

Se auzi cum Ana sufla în receptor, de parcă acesta era de vină de aceste replici incoerente ale lui Emil.

— Ştii că este ora douăsprezece ?

i – Ştiu !

— Ce facem ? Nu mergem la Gclu loncscu ? întrebă Ana.

— în primul cînd trebuie să facem o vizită la ..Amicii orbilor“, spuse Emil. ■

•— Emile !

— Da !

. – Iar ţi—ai spart ochelarii ! exclamă Ana de la capătul celălalt al firului.

Acest „iar“ se referea la cele patru cazuri cunoscute de ea în şase luni.

— Da, recunoscu Emil oftînd.

— Eu sînt de vină că nu ţi-am făcut un cordon ca să ţi-l treci după gît ! rîse ea.

— Ce-i de rîs ? se contrarie Emil. Dar aşa-i... La nenorocire...

— La deputat mergem' T

— Vino aici şi vedem ! mormăi el.

— Bine... vin îndată...

Emil puse receptorul în furcă. Căută pc bîjbîite în sertarul biroului unde avea o pereche de ochelari cu două dioptrii mai puţin ca cei sparţi. Dacă îi punea mai departe, cam pe la vîrful nasului, şi se uita cu ochii pe jumătate închişi, parcă vedea ceva. Şi-i puse. Aşa mai merge... Decît de loc...

Luă o foaie scrisă la maşină şi încercă să citească. Constată că se descurcă destul de bine.

Ana sosi peste un sfert de oră. Rîse de păţania lui.

– Desigur... ce-ţi pasă... se plînse Emil ca un copil.

O ZEIŢA CARE NU VEDE...

Pe fostul deputat Gelu lonescu îl găsiră la tribunal, plodind un proces între doi locatari care aveau un litigiu în legătură cu o bucătărie „folosire în comun“. Impozant, imens, cu o burtă proeminentă, cu lavalieră şi cu părul negru ca pana corbului, pleda cu o voce tunătoare, cu convingere.

O poveste obişnuită, care, privită dinafară, pare de-a dreptul ridicolă, dar care pentru beligeranţi constituie o sursă permanentă de necaz şi de neînţelegere, de obicei din lipsă de tact din amîndouă părţile.

Un spectacol, pe cît de ridicol, pe atît de întristător. Oameni în toată firea se tîrau reciproc la tribunal, trezi ndu-sc de cele mai multe ori în faţa instanţei.

Gelu lonescu cîştigasc acest proces „important“, şi acum primea felicitările. Emil prinse acest moment pri-elnic şi se apropie de el.

— Nu vă supăraţi, maestre... Am vrea să discutăm cu dumneavoastră în legătură cu „cazul Bela Cony“ ! îl luă repede pe avocat, curios să-i urmărească reacţia.

— Da, desigur... desigur... spuse avocatul cu un zîm-bet profesional pe buze şi-l luă de brat pc Emil, aple-cîndu-şi urechea. Deodată, parcă trezit, îl privi şi întrebă năucit : Despre ce caz este vorba ? !

— „Cazul Bela Cony“, repetă Emil şi-şi frecă faţa cu ’ mîna ca să ascundă un surîs.

Fostul deputat îi privi din nou, atent, întrebător, ne-încrezător.

— „Cazul Béla Cony ?“ spuse el tare. Se uită o dată

la Emil, apoi la Ana şi ordonă : Urmat i-mă !

Au intrat toţi trei într-un birou, avocatul îi invită să se aşeze, apoi făcu un tur în jurul lor, de parcă ar fi avut dc-a face cu nişte fiinţe ciudate, se aşează şi el în faţa biroului, îi mai privi o dată şi începu brusc, cu aceeaşi voce tunătoare cu care îl auziseră plodind :

— Deci, ne apropiem de data cînd se vor împlini douăzeci de ani de la moartea numi iei Boia Cony, iar dumneavoastră vă pregătiţi să clasaţi dosarul sau să-l arestaţi pe vinovat, adică pe asasin ! Bun ! Nu sínt cu acela pe caro îl căutaţi ! Desigur, se putea să fiu şi cu, dar, cu totul întîmplător, nu sínt. Dacă vreţi să ştiţi precis, presupun de altfel că aţi luat cunoştinţă de declaraţia mea de atunci, numele meu era amestecat în această tristă istoric din motive politice, ca să fiu clar, pentru compromiterea mea ca om politic ! Asta e tot. Este exact ce am de spus şi acum !

lonescu făcu o pauză, aşa că Emil reuşi să spună :

— Am vrea să vă punem cîtcva întrebări.

— Nu aveţi să-mi puneţi cîtcva întrebări, ci una singură ! Ştiu precis. Sínt avocat, am o memorie perfectă, nu uit niciodată vreun proces, nici o anchetă şi, mai mult, nu uit niciodată cazurile în care, într-un fel sau altul, am fost citat şi eu. Deci, nu aveţi decît această întrebare : pentru ce mi-am căutat revolverul cu două zile înainte de moartea artistei ? Răspund : am avut intenţia s-o omor. Vedeţi, aş fi putut să vă răspund că îl căutasem pentru o mie de motive. Ca să-l curăţ ! Ca să mă apăr ; doar erau vremuri riscante I Ca să mă duc la vînătoare ! Cu „Browning“ ? Da, cu „Browning“ ! Mie îmi place să vînez cu „Browning“. N-am voie ? Sau l-am căutat ca să-mi omor soţia. Ca să fiu liber. Nu se poate ? Se poate ! Şi totuşi vă răspund : l-am căutat ca s-o omor pe Bela Cony ! Da ! Nu vă ui taţi aşa la mine, că nu sínt nebun !

Avocatul se ridicase între timp, vorbea gesticulînd, de parcă se afla în faţa unui auditoriu imens, mulţumit de

propria lui voce, care îl ajutase probabil să obţină succese.

— Deci, o a doua întrebare nu există. Acest punct este cel obscur în ceea ce mă priveşte. De altfel, chiar dc-aş fi eu asasinul, nu mai puteţi face nimic, pentru că nu mai aveţi posibilităţi de verificare. Alibiul meu a fost acceptat, iar dacă aţi vrea să-l contestaţi nu mai puteţi, pentru că colegul pe care îl luasem drept martor nu mai există. A murit. Putem chiar presupune că l-am omorît eu, tocmai ca să nu aibă posibilitatea să-şi retracteze declaraţia anterioară.

Emil şi Ana se amuzau. De fapt, fostul deputat avea dreptate într-un fel. Acesta îi privi din nou mulţumit.

— Deci ? făcu el întrebător.

— Totuşi, mai am o întrebare, încercă Emil.

— Imposibil. O a doua întrebare de ordin juridic nu poate să mai existe, pentru că...

începuse o nouă tiradă, însă Emil i-o tăie de data asta.

— Există ! Pentru ce aţi vrut s-o omorîţi pe Bela Cony ?

— Deci o întrebare de ordin personal. O întrebare la care răspunsul depinde de bunăvoinţa celui anchetat.

— Nu numai... interveni din nou Emil. Răspunsul poate depinde şi de declaraţiile martorilor care ar vrea să expună relaţiile dumneavoastră cu artista Bela Cony.

— Hm... Aşa ? tuşi sec avocatul. Ei, aflaţi că am vrut s-o omor pentru că mă şantaja. Da, da. N-am spus-o atunci, respectîndu-i moartea. Avea şi o fiică, mi se pare... Da, da... Mă şantaja 1 înehipuiţi-vă că mă anunţase că voi fi tată ! Auzi, domnule ! Tată 1 Cred că dacă s-ar fi născut copilul acela şi ar fi apărut pe scena „Alhambrei“ strigînd : „tăticule“, cel puţin două sute dintre spectatori ar fi întors capul, spuse cu cinism avocatul şi adăugă : Să mă ierte domnişoara.

— Autopsia constatase că Bula Cony era însărcinată ? întrebă nedumerit Emil.

— Nu ştiu ce constatase autopsia... Ba ştiu 1 Autopsia nu s-a interesat dccît de existenţa de leziuni exterioare care ar fi dovedit o luptă şi se mai interesa

de distanţa de la care şe trăsese focul. Atîta tot. Din fericire. Nu-i trecuse nimănui prin minte că ar putea fi însărcinată.

— Dar pentru ce vă şantaja ? încercă Emil să se lămurească.

— Pentru ce? îl privi el holbînd ochii. Onorariul de cîntărcaţă era prea mic, domnul meu ! Şi meu aflaţi că acelaşi lucru îmi mărturisise şi maestrul George Sîrbu acum doi ani, cînd ne-am întîlnit cu ocazia unui proces la care fusese martor. Da ! Şi dumnealui îi spusese doamna aceea, care avusese bunătatea să moară, că copilul pe care il aştepta era de la dînsul ! închipuiţi-vă ! Şi să mă icile domnişoara ! repetă el.

— Şi nu _ v-aţi gîndit niciodată cine ar fi putut s-o omoare ?

— Toţi... taţii ! Adică toţi cei care fuseseră anunţaţi că vor avea un copil. Eu, actorul, căpitanul... şi mai...

Pentru Emil era clar că n-avea nimic de scos de la fostul deputat. Se părea că acest caz îl preocupase de multe ori de atunci şi ar fi venit pregătit pentru a face faţă oricărei confruntări. De altfel, acum, cînd îl cunoscuse de aproape, Emil se convinsese că Gelu loncscu nu este dintre acei care pot comite o‘crimă. Ar fi fost în stare să folosească o altă persoană, dar ca să tragă el un foc de revolver... aceasta i se părea imposibil, cu toate declaraţiile lui războinice.

— Aţi spus că v-aţi mai întîlnit cu actorul George Sîrbu, şi că el v-a...

— Da, m-am întîlnit şi mi-a mărturisit că fusese şi el şantajat.

:— Cu altcineva v-aţi mai întîlnit acum de curînd ?

— Cu altcineva ? Adică, cu asasinul care vine să tatoneze acum de curînd, CÎI să folosesc expresia dumneavoastră, obsedat de data prescripţiei ce sc apropie ? ! Răspund : Nu ! Nu m-am mai întîlnit cu nimeni în acest sens.

— în alt... sens, da ? zîmbi Emil.

— în alt sens, da ! Cu anchetatorul. L-am intîlnit pe coridoarele tribunalului. întreprinderea la care lucrează avusese un litigiu cu nu ştiu cine... Bună ziua, bună ziua ! Atîta tot !

— Paul Mihăileanu nu v-a întrebat nimic în legătură cu povesteai aceea ?

Paul Mihăilcanu îl cheamă ? întrebă avocatul, evident ca să-şi arate dispreţul, fapt care demonstra că nu uitase interogatoriul şi tonul folosit de anchetator atunci. Nu, nu m-a întrebat nimic !

L-au părăsit pe avocat cu sentimentul că au pierdut o bună parte din timpul lor preţios...

Îndreptîndu-se spre biroul său, Emil încerca să repete exact textul expertizei medicale, făcută la autopsie. O citise do multe ori şi o cunoştea de acum aproape pe dinafară. Nu exista nici un punct, nici col mai mic indiciu, sau aluzie, despre faptul că Boia Cony ar fi fost însărcinată. De jenă evitase să discute această problemă cu Ana şi o relua acum singur. I se părea cel puţin scandalos faptul că autopsia se făcuse atît de sumar. Din moment ce se pornise de la ideea sinuciderii, ar fi trebuit să-şi îndrepte cercetările şi în această privinţă.

De altfel, singurul punct din expertiza mcdico-legală care putea atesta crima era o uşoară leziune la mîna dreaptă a victimei, exact mina în caro ţinuse revolverul.

în drum spre birou Emil se răzgîndi. Făcu calea întoarsă şi se îndreptă spre O.lca Victoriei. Hotărî să se ducă la Biblioteca Academiei, să răsfoiască singur ziarele din perioada crimei, poate va găsi vreun indiciu nou.

Se decise să citească numai ultimele comentarii asupra „cazului Bela Cony*‘.

Cea mai interesantă relatare asupra „clasării“ dosarului crimei o făcea un reporter, cunoscut pentru scan- dalurile lui şi pentru procesele care îi fuseseră intentate pentru „calomnie“.

Sub titlul *„Ochii justiţiei, sau orbul găinilor“,* reporterul scria :

„...că justiţia este oarbă, conform tradiţiei, precum de altfel oarbă este şi zeiţa Fortuna, este un fapt arhicunoscut. Cetăţeanul cînd va intra la Tribunal, în această clădire «a paşilor pierdu ţi», primul lucru cu care se va întîlni va fi statuia zeiţei Themis, cu ochii... legaţi şi cu cîntarul în mînă. Se poate spune că ţine ochii închişi ca să nu vadă cine se aşază pe talerele cîntarului, însă se poate afirma cu aceeaşi certitudine că «închide ochii» ca să nu vadă că, de fiecare dată, *cineva* apasă pe unul din talere furînd astfel... la cîntar ! .Deci, împărţeala justiţiei, precum şi împărţeala banilor se face cu ochii închişi. înţelegem că justiţia nu trebuie să vadă ! Unii spun : nu poate, sau cică i se interzice să vadă. De aici însă pînă la orbul... găinilor e cale lungă...

La întrebarea «cine a ucis-o pe cîntăreaţa Bela Cony», •sub bandajul ei improvizat, zeiţa Themis ne face cu ochiul ! Cît despre semnatarul acestei cronici «de clasare» a fost de prea multe ori tîrît prin sălile «paşilor pierduţi» ca să mai îndrăznească să-şi spună o părere, mai ales că de data asta va avea dc-a face cu slujitorii înşişi ai tribunalelor. Nu fac deci decît să recapitulez.

Suspecţii :

1. Un actor galant, şarmant, plin de farmec şi talent,

care cu zîmbetul lui cunoscut pe buze declară : «Da,

dragă ! Eu am omorît-o, dragă ! Că a vrut să mă facă tată !»

Semn de întrebare : Ce-i cu alibiul actorului ? După cîte nc-aducem aminte nu s-a spus nimic în această pri-

2. Un căpitan de cavalerie pe cît de arţăgos, pe atît de sincer. «Aş fi putut s-o omor şi eu, dar n-am făcut-o !»

Somn de întrebare : în care bar se dusese domnul căpitan după crimă ? (Pardon, vreau să zic : după ce o condusese acasă pe artistă !)

3. Un grec care... plăteşte (şi nu un... truc !) «Aveam gripă aseară».

Semn de întrebare : S-a cercetat dacă a cumpărat...' aspirine ?

4. Domnul Filip Cosma. Simpaticul, serviabilul, sociabilul director al restaurantului : «Desigur, se vor găsi martori să declare că m-au văzut în timpul morţii dansatoarei în restaurant, precum şi alţii care să susţină contrariul...»

Semn de întrebare : Este adevărat că o ceruse în căsătorie pe nefericita artistă ?

5. Un politician care ar fi putut să aibă porţile viitorului larg deschise în faţa lui, cu condiţia să fi existat... viitorul ! «Este o înscenare politică».

Semn de întrebare : Mărturia, pentru confirmarea alibiului unui... copolitician, nu poate fi, la o adică, o contraînscenarc politică ?

6. Cineva ! Cineva care a telefonat ! Cineva care a ieşit din casă ! Cineva care...

...Care poate fi unul dintre cei cinci, precum poate fi foarte bine un al şaselea !

Anchetatorul Paul Mihăileanu, un criminalist talentat, care în alte ocazii a dovedit că ştie să fie şi Sherlock Holmes, şi Maigret, şi Detectivul X, se depăşeşte de data asta pe sine însuşi, oferindu-rie pe tavă *cinci vinouaţi,*

în loc de *unul* singur dc care arc nevoie justiţia, nu cea cu orbul găinilor, ci cealaltă...

Vă mulţumim, domnule Paul Mihăileanu ! Aţi reuşit să încurcaţi iţele atît de bine, că nimeni nu mai poate să le descurce ! Că doar n-o să băgaţi la răcoare cinci asasini pentru o singură crimă !

Şi cu asta... dosarul se clasează ! De altfel, se apropie .şi alegerile. Cine se va mai ocupa dc o dansatoare găsită moartă în apartamentul ci, lăsînd orfană o fetiţă dc doi ani ?‘‘

Reporterul, al cărui talent nu putea să nu-l remarce Emil, reuşea în citeva rînduri să pună întrebările cheie, curăţ ind într-un fel terenul dc noianul dc fapte mărunte, de mărturii dc tot felul ale acelora care se băgaseră în anchetă numai ca să-şi vadă numele publicat la ziare.

Emil a ajuns la biroul lui pe la ora douăsprezece. Se pregătea să telefoneze Anei, ca să-i fixeze întîlnire pentru după-amiază, deoarece plănuiseră o vizită la George Sîrbu, cînd pe birou văzu un dosar pe coperta căruia era scris cu litere de o şchioapă : Pentru Emil Bunea.

Emil recunoscu imediat scrisul maiorului Nicolau. Zîinbi. „Cine ştie ce încurcături îmi pregăteşte din nou maiorul“. Deschise dosarul. Se aflau în el toate actele, procesele verbale, declaraţiile în legătură cu furtul brăţării.

Ce vroia să arate prin asta maiorul Nicolau ?

Emil se cufunde! în fotoliu cu dosarul pe genunchi. Vru să-l răsfoiască, dar î.şi aminti brusc că trebuie sa ia legătură cu Ana. Se ridică şi formă numărul ei.

— Ana ?

— Da... ce-i cu dumneata ? Unde ai dispărut astăzi ?

— Ştii ce zic ? spuse Emil fără să-i răspundă la întrebare. Ai avea ceva împotrivă dacă te-ai duce astăzi singură la George Sîrbu ? Tot îl admiri 1

— Ce să fac la Sîrbu singură ? se sperie Ana.

— Tc rog, Ana ’ insistă Emil. Trebuie sa studiez un dusar. Mîinc dimineaţă o să-ţi spun despre ce este vorba.

Din partea cealaltă a firului nu se auzi nimic.

— Ce zici ? întrebă din nou Emil.

— Bine ’ cedă Ana. Sper că n-o să mă omoare şi pe mine cu zîmbctul pe buze.

— Să sperăm !

— Deci, pe mîine !

— Dacă vrei, îmi dai un telefon după întîlnireâ ta cu Sîrbu, propuse el.

DIN NOU
DESPRE BRĂŢARA FURATĂ

Se cufundă în citirea dosarului.

Furtul brăţării avusese loc cu vreo şase luni înainte de moartea artistei. Principalii suspecţi : electricianul Neagu şi cabiniera Elena Farcaş.

Ancheta fusese condusă tot de Paul Mihăileanu.

Actele din acest dosar erau mai numeroase decît dosarul morţii artistei. Mihăileanu se pare că pusese mult suflet. Interogatorii peste interogatorii, la faţa locului, la Prefectură, în biroul anchetatorului. Timp de două săp- tămîni. Paul Mihăileanu nu făcuse, se pare, altă treabă, decît să caute pe hoţul brăţării. Cabiniera scăpase mai repede. Plasa anchetatorului se stnngea din ce în ce mai mult în jurul lui Neagu.

„— Ce-ai căutat în cabină ?

— Comutatorul era învechit şi făcea atingere.

— Cabiniera spune că nu făcea nici o atingere.

— Aţi întrebat-o ce-i aia o atingere ?

— Şi cine ţi-a spus să-l înlocuieşti ?

— Asta e meseria mea... sarcina mea... Nu trebuie ca cineva să-mi spună de fiecare dată ce am de făcut.

— Şi l-ai înlocuit ?

— Se vede că este nou. De altfel, am şi notat imediat în inventarul' meu.

— Cabiniera era acolo ?

— Cînd m-am dus era... A plecat numai pentru cî- teva minute.

— Unde se afla doamna Cony în clipa aceea ?

— Pe scenă...

— Ai întîlnit pe cineva pe coridor ?

— Multă lume... Ce să spun ? Femei de serviciu, tehnicieni, electricieni, admiratori...

— După ce ai reparat comutatorul unde te-ai dus ?

— Sus la reflectoare.

— în timpul spectacolului ai părăsit reflectoarele ca să repari un comutator ?

— Nu era nevoie de mine... Se afla acolo ajutorul meu. Spectacolul era vechi şi cînd spectacolul se învecheşte, treaba merge singură. Nu este nevoie de prezenţa mea la reflectoare.

— Ai ieşit din teatru ?

— Nu. De ce ? Am stat tot timpul lingă tabloul de comandă. Poate s-o spună şi ajutorul meu.

— Poţi să faci o descriere a cabinei ?

— Nu înţeleg.

— Ce ai văzut în cabină ?

— Nimic special... Ca de obicei... O rochie aruncată aici, o perucă acolo...

— Şi brăţara a fost pe măsuţă în faţa oglinzii ?

— N-am observat. .

— Prima dată, cînd ai fost întrebat, ai răspuns ca a fost acolo.

— M-aţi luat repede la întrebări avocăţeşti... Eu nu sînt obişnuit. Şi nici n-am spus că era acolo *brăţara. Am* spus că am văzut pe măsuţă bijuteriile.

— Vrei să-ţi citesc prima declaraţie a dumitale ?

— Puteţi să mi-o citiţi... Poate am spus şi că am văzut bijuterii...* Dar asta nu însemnează că am văzut brăţara care s-a furat. De unde să ştiu eu despre ce fel de brăţară era vorba ?

— Atunci ai spus : am văzut o bijuterie cu diamante.

— Da... se poate ; se poate să fi fost o bijuterie falsă pentru spectacol; o brăţară, după cum tot aşa de bine poate să fie un inel,“

Hotărît, Neagu nu era prost, gîndi Emil. Şi de fapt îi dădu dreptate. De obicei, spui : un inel de aur, o bră-

ţară cu diamante, o casetă de lemn... Precizări fără... precizie. Mai degrabă generalităţi decît amănunte exacte ! Şi totuşi Neagu ştiuse să folosească această diferenţă în favoarea lui şi să se apere. Mihăileanu fusese nevoit să părăsească ancheta. Furtul era evident. Hoţul brăţării era mai mult ca sigur Neagu, însă nu exista nici o probă împotriva lui.

Faptul că Mihăileanu ştia să lucreze o dovedea şi un amănunt al acestui caz. Pe oglinda cabinei anchetatorul descoperi o zgîrietură de vreo cinci centimetri lungime. Se gîndise că trebuie să fie o tăietură de diamant. Poate hoţul încercase pe sticlă brăţara ca să verifice dacă este vorba de diamante veritabile şi dacă merita să rişte. Ori acest lucru nu poate să-l facă decît cineva care riscă într-adevăr. Deci, cineva din teatru. Şi astfel strîngmd şi mai mult cercul,. Mihăileanu s-a oprit asupra cîtorva persoane din teatru care intraseră în cabină la ora aceea.

în sfîrşit, ancheta fusese abandonată. Nu putea să-l condamne pe Neagu nici o instanţă. Percheziţia minuţioasă făcută acasă la el nu dăduse nici un rezultat. Singura pedeapsă care ar fi putut să i se aplice era darea lui afară din teatru.

A doua suspectă, cabiniera, fusese mutată la garderobă.

Bune toate astea, gîndi Emil, pentru ce însă maiorul Nicolau mi-a trimis dosarul ?

Pentru că, desigur, Nicolau nu face nimic fără rost. Nu şi-a lăsat treburile lui ca să se joace cu un dosar, cu o brăţară furată acum doăuzeci de ani. O fi vrut să facă o legătură între acest dosar şi celălalt, al morţii artistei ? Această intenţie era mai mult decît evidentă. Ce vroia însă să spună Nicolau ? Poate : „Fii atent ! Criminalul poate fi chiar hoţul brăţării 1“

Da, tot ce-i posibil !• gîndi Emil. De fapt... de fapt..;

Sergiu Ornaru, care o condusese pe Bela Cony, spusese că din casa ci ieşise „electricianul acela“.

Dar de ce să fi făcut această crimă Neagu ? Din răzbunare pentru că fusese tivit într-o anchetă şi acuzat ca hoţ ? Pentru că cineva te-a făcut hoţ, ca să te răzbuni, comiţi un asasinat ? Prea puţin probabil.

Emil simţi că se învîrtea într-un cerc. Intuia că undeva pe aproape există soluţia enigmei, însă se îndepărta de fiecare dată cînd era sigur că a pus mina pe veriga de bază. Trebuia neapărat să găsească fisura procedeelor sale.

Emil se ridică şi formă un număr de telefon.

— Cu maiorul Nicolau.

— El !

— Emil Bunea la telefon ! Aş vrea să vă întreb, pentru ce mi-aţi trimis dosarul cu furtul brăţării ?

— Pentru ce ? Cum pentru ce ? Nu mi l-ai cerut dumneata ?

— Nu ! se mira Emil.

— Ei. bine, am crezut că mi-l ceruscşi. Dacă nu-ţi trebuie, trimitc-mi-l înapoi ! se auzi vocea uşor ironică a maiorului.

Deci, de la Nicolau n-are ce aştepta. Trebuie să gîndească singur. Dacă nu reuşeşte o să se ducă personal în împărăţ ia arhivelor.

„Deci... asasinul este Neagu !“ merse Emil pe firul brăţării’[4]. Dar „Coltul 32“ ?

Dar alibiul lui Ornaru ?

Dar gripa lui Papadat ?

Dar...

Şi apoi, Ornaru declarase că atunci cînd ieşise Neagu din casă, nu s-a auzit împuşcătura. „N-aş fi sărit ?“ spusese Ornaru.

Nu. Nu este Neagu asasinul. Dar Neagu îl cunoaşte pe asasin, sau cel puţin pe acel cineva care fusese acasă la Bela Cony.

Şi iar ajunse în acelaşi punct mort.

DE VORBĂ CU ACTORUL GEORGE SÎRBU

— Părerea mea este să pornim din nou de la Belâ Cony, adică de la victimă, îi propuse Ana lui Emil, cînd se întîlniră a doua zi.

— Spune-mi mai bine cum a fost cu actorul dumi- tale preferat, se interesă Emil.

— Astăzi nu se poate discuta cu tine, rîse Ana şi începu apoi să relateze întîlnirea ei cu Georgc Sîrbu.

— Am bătut la uşă, întrebînd : „Se poate, maestre ?“ M-a primit fără să se mai uite la mine, bombănind ceva.

„Astăzi nu dau autografe... nici fotografii, nu mai am... Gata. Altfel, ar trebui să-mi las toată leafa la Studio «Color-»-...“

„N-am venit pentru atuograf. Şi nici pentru foto-grafii...“

„Ia să văd şi eu această minune care nu vine pentru autograf. Atunci aţi venit să mă cereţi de bărbat ?“ **a** spus el ridicîndu-se de pe scaun.

„Nu m-am hotărît încă, dar dacă am. să mă hotărăsc să ştiţi că veţi fi unul dintre candidaţi.“

„Mulţumesc, sînteţi amabilă, dar trebuia să mă anun-ţaţi cu vreo douăzeci de ani mai devreme, ca să fi luat măsuri să nu îmbătrînesc.“

„Sînteţi mereu atît de tînăr...“

„Domnişoară, spuneţi-mi drept, care este scopul vizitei dumneavoastră ? Autograf nu vreţi, să mă luaţi de soţ nu intenţionaţi, poate voiţi să intraţi la Institutul de Teatru şi aveţi nevoie de o intervenţie ?“

„Nu, n-am venit nici pentru asta. Am o meserie pe care o iubesc. Sînt juristă şi mă ocup de cazul fostei artiste Bela Cony !“

„Care caz ?...“

„Cazul, sau mai bine-zis, taina care învăluie moartea artistei Bela Cony“, am repetat eu.

„Sînteţi fiica ei ?“

„Nu. Sînt ceea ce v-am spus.“

După relatarea Anei Voinea, cînd a auzit de Bela Cony, George Sîrbu, Oare se machia pentru „Azilul de noapte“, a rămas cu gura întredeschisă şi cu degetele lipite de frunte în timp ce întindea fondul de ten, îmbrăcat în zdrenţe, cu o barbă nerasă de zece zile.

Emil rîdea de felul cum povestea Ana.

— Cum... zici că a rămas cînd a auzit de Bela Cony ?

Cum să rămînă, tablou... Apoi s-a prefăcut că a uitat de prezenţa mea în cabină, iar într-un tîrziu, m-a întrebat, studiindu-se în oglindă :

„Sînt bine, dragă domnişoară ?“

„întotdeauna mi-aţi plăcut, maestre !“

„Aşa ?! Cum de mi-a scăpat acest lucru ?“

„Vedeţi, maestre... Aveţi atîtea preocupări...“

„Şi va să zică, te ocupi ca un veritabil Holmes de prea «recenta moarte» a artistei Bela Cony.“

„Aşa... ca amatoare.“

„Ei află, dragă domnişoară, aşa, ca amatoare... de la un alt amator criminalist, că personajul pe care îl aveţi în faţă (ridicînd mîinile către cer, în mod teatral) este asasinul nefericitei artiste Bela Cony.“

„Da, dar din punct de vedere juridic recunoaşterea unei fapte criminale, a unei infracţiuni, trebuie dovedită cu probe, pe lîngă recunoaşterea ei !“

- „Deci, cu alte cuvinte, trebuie să dovedesc pentru ce am omorî t-o pe Bela Cony ?“

„Trebuie în primul rînd să ne arăt aţi *mobilul.* în al doilea rînd. arma. în al treilea rînd, modul. în al .

patrulea rînd, să dovediţi toate astea cu probe incontestabile

„Bine, dragă : mobilul. în urma unor relaţii nefericite cu dînsa, am aflat cu nespusă bucurie că voi fi în curînd tată. întrucît nu ţineam la această cinste, doamna mă ameninţă cu un scandal public. Aşa că, dragă, am omorît-o !“

„Cum ?“

„l-am spus. «Vino, dragă, să te sărut !» Ea s-a apropiat de mine, i-am lipit ţeava revolverului în piept şi am tras !“

„Cade ! Ţeava revolverului în clipa cînd a pornit glonţul se afla la o distanţă de zece • centimetri de piept şi nu lipită.“

„Poate m-am îndepărtat niţel ca s-o văd pentru cea din urmă oară, dragă !”

Actorul se oprise pentru cîteva clipe, de parcă pentru prima oară în clipa aceea sesizase că Ana Voinea vorbise despre Bela Cony. O cercetase pe Ana cu privirea şi continuase :

„Nu, dragă... Dumneata eşti femeie şi poţi să înţelegi... Bela nu era o femeie rea. Dar, dragă, lumea în care trăia, nesiguranţa zilei de mîinc... Mă înţelegi, dragă, că n-o să fac acum un curs despre moravurile societăţii burgheze !“ -<

„Vă înţeleg şi fără cursul respectiv !“

„Cu atît mai bine ! Bela era o fiinţă adorabilă ! Şi la treizeci şi opt de ani ai ei, se purta ca o fetiţă de şaisprezece ! Asta era unicul ei păcat.“

— Şi aşa mai departe, întrerupse Ana Voinea relatarea discuţiei pe care o avusese cu Sîrbu.

— Impresia generală ? întrebă Emil.

— Două lucruri sînt clare : prima, *mobilul* există. Mai ales faptul că Bela Cony era însărcinatei nu-l ştim numai de la Sîrbu, ci în primul rînd de la Gelu Ionescu. Secondo, ca să folosesc numărătoarea dumitale : *alibiul* tot atît de slab, ca şi al celorlalţi. *Concluzia :* habar n-am !

— Interesant ! rîse Emil.

PRIETENI CU BANI ŞI PRIETENI CU SUFLET

Soarele de iunie pătrundea strălucitor în birou cu o explozie de raze. Toate lucrurile din jur erau poleite de soare. Şi Ana Voinea era atît de frumoasă în ziua aceea. Poate pentru că povestise cu haz întîlnirea ei cu actorul, poate pentru că purta acest taior de caşmir gri deschis, poate peni iu că în acea zi se pieptănase cu părul strîns la spate, sau poate pentru că ochii ei albaştri erau prea , luminoşi, tot din cauza acestui soare cu explozii aurii !

Emil îşi şterse ochelarii. îi veni să-i spună, aşa, deschis : „Uite, te iubesc, dragă Nu, Nu ! După această relatare plină cir „dragă“ fraza lui ar fi sunat şi mai caraghios. Amină, deci, pentru altă dată.

— Ce facem ? Reluăm ipotezele ? întrebă Ana Voinea.

— Ce să reluăîh ? îşi reveni Emil, punîndu-şi ochelarii. —- Ipotezele !

— Le reluăm !

Propunerea Anei’ era să pornească de la victimă. Deci : Bela Cony, actriţa de cabaret. Cîntăreaţă. Dansatoare. Frumoasă. Prieteni mulţi. Unii cu bani. Alţii, poate, mai cu suflet (Cosma Filip... Sergiu Ornaru... George Sîrbu...).

Se joacă cu toţi.

Anii trec. Trebuie să-şi asigure viitorul... Pentru iarna anilor... care se apropie, cînd nu va mai putea fi cîntăreaţă, dansatoare, frumoasă.

Ca o fetişcană de şaisprezece ani, găseşte o sursă :

„Sînt însărcinată !“

Cei cu banii trebuie să dea despăgubiri.

Cei cu suflet ?...

Şi cîntăreaţa îi ia cu povestea cu sarcina pe rînd.

Deocamdată, nu se cunosc decît doi care declaraseră că artista îi şantajase cu copilul : Sîrbu şi Ionescu.

Ar trebui să fie întrebaţi şi ceilalţi.

Deputatul ar fi putut să plătească ca să evite scandalul. Actorul însă ar fi avut bani ?

Creste Papadat, desigur, ar fi fost dispus să plătească.

Trebuie verificat. Dai- Papadat murise. Soţia lui ? Poate ştie ceva !

Filip Cosma cum ar fi acţionat oare dacă Bela Cony i-ar fi comunicat şi lui că este tatăl copilului cu care pretindea că este însărcinată ?

— Desigur... aici trebuie să fie ceva... Aici, adică la reacţia fiecăruia la vestea : „sînt însărcinată !“

Dai’ timpul e prea frumos ca să stai înăuntru pentru reluarea unei anchete începută cu douăzeci de ani în urmă.

Explozia soarelui de aur putea deveni un motiv foarte serios pentru a lăsa totul baltă. Singurul lucru pe care l-ar fi dorit era găsirea unui pretext oarecare pentru o plimbare la Snagov, la bravul căpitan de cavalerie Sergiu Ornaru, de trei ori decorat 1 Dar ce motiv să găseşti ca Ana să-şi dea seama de această dorinţă de evadare ? Emil îşi curăţa tacticos ochelarii.

— Portretul moral al artistei, aşa cum reiese din anchetă, nu prea face cinste sexului slab ! îi întrerupse Ana Voinea gîndurile lui frumoase.

— Ce ? întrebă el absent

— Unde ai fost cu gîndul ? rîse Ana.

— La Snagov, mărturisi Emil.

— Da, n-ar fi fost rău să mergem astăzi la Snagov, fu de părere Ana.

Coincidenţa dorinţelor îi făcu plăcere lui Emil.

— Vorbeam de portretul moral al victimei ! reluă Ana.

Dar Emil n-o asculta. Brusc îi veniseră în minte amănuntele vizitei făcute aseară la fiica artistei. Rămase ci leva clipe desprins de tot ce era în jurul său. Avea .senzaţia clară că acolo. în acea casă, în apropierea Eloricăi Aioanci se aflase pentru cîteva secundo foarte aproape de adevăr. Această senzaţie n-o avusese alunei, cînd făcuseră vizita propriu-zisă. Nu, era numai bănuiala ca bătrîna ştia ceva. Era altceva. Un amănunt caro atunci îi licărise în minte, dar peste care trecuse foarte uşor. Şi acum era imposibil să-l trieze din nou din grămada de impresii care se cumulaseră. De altfel, acum, faţă de Ana. nu poale,sta ginditor, absent. îşi propuse să reia de la capăt desfăşurarea vizitei, ca să descopere, daca mai este posibil, ce era acel ,,ccva*‘ care îl frapase.

I se păru că Ana, cu iuţeala ei feminină. îi dăduse .,cheia*’ acestui caz. întrebarea ei în ceea ce priveşte reacţia fiecăruia faţă de „vestea’* primită din partoa artistei în legătură cu copilul aşteptat era poate capitală. Ea, în afara faptului că putea să constituie mobilul principal al crimei, ajuta la stabilirea portretului moral nu numai al artistei, ci şi a asasinului.

— Şedinţa se ridică pentru astăzi ! glumi Ana, văzîn- du-l ginditor.

— Nu, iartă-mă... mă gîndeam...’

— Asta zic şi eu... te gîndeai de unul singur... rîse ea.

— Nu... discutam cu tine... Adică ipotezele... se grăbi ol să precizeze, ca să nu fie înţeles greşit. Ce ai vrut să spui prin „prieteni cu bani şi prieteni cu suflet, sau pentru suflet** ?

„— Raţionamentul... Iartă-mă, nu ăsta este cuvîntul... Nu raţionamentul, ci sentimentul... se corectă ea şi continuă : Deci, sentimentul meu este următorul : o femeie este însărcinată. Vrea sa scape de copil... De ce ? O relaţie care o compromilca ? N-

arc bani să-şi întreţină copilul ? Sau, dimpotrivă, vrea să ţină copilul ? Asta din- tr-un anumit punct de vedere... al unui „tată“ nelegitim, ca să zic aşa, sună îi şantaj. Viitorul „tată fără voie“ se alarmează, declară că este şantajat, face presiuni, imploră, ameninţă. Vrea să scape de perspectivii puţin su- rîzătoarc. S-ar putea însă să fie şi invers : viitorul lată n-are obligaţii, o iubeşte într-adevăr pe viitoarea mamă, acceptă, vrea chiar să legalizeze situaţia, dar de data asta lomeia este aceea care refuză. Ea nu vrea să aibă un copil, vrea să-*şi continue viaţa liberă, iar o nouă legătură legală ar împiedica-o. Se mai poate ca femeia, respectiv artista noastră, să n-aibă nici un gînd să şantajeze, este într-adevăr îngrozită de perspectiva de a fi mamă, cerc îijutorul bărbatului, părerea lui, şi se află în faţa unui refuz din partea acestuia, el nedorind să ¿iibă acest copil. Presiunile sînt de data aceasta de alt ordin...

Anii se opri brusc. Acest „sentiment“, cum îl numise ea. se desfăşura raţional... Sau „acest raţionament se desfăşura sentimental“. Oricum, acum trebuia să pronunţe sentinţa. Concluzia.

— Şi ? întrebă Emil.

— Şi... femeia se sinucide !

Emil ascultase cu atenţie relatarea Anei, avea absolută încredere în intuiţia ei, bazată pe o etică solidă, şi complotată de un studiu serios al psihologiei umane. Un studiu multilateral, de loc închistat, de loc preconceput, dovadă diferitele variante prezentate de ea.

Ca şi în cazul cu tatăl ei, în elaborarea faimoasei, „variante subiective“, care dusese la descoperirea adevărului la care a ajuns Emil, s-a pornit de la o simplă sugestie îi Anei, şi anume că tatăl ei ar fi trebuit să-i fi lăsat <» scrisoare, dacă într-adevăr se sinucisese...

— Deci... Boia Cony^s-a sinucis? întrebă el pentru sine, privind-o gînditor pe Ana.

Ea dădu din umeri. întrebarea precisă cerea un răs-puns tot atît de precis. Dar ca să st* dea acest răspuns, ar trebui ca mai înainte să se cunoască acest „prieten“ de ..suflet“, acest necunoscut, acest „cineva“. Cine din-tre cei cinci ? Dacă nu un al şaselea ?

Emil îşi aduse aminte de o frază din interogatoriul lui Sîrbu : „Iubea prea mult viaţa ca să se sinucidă !“ Dar mai erau şi celelalte mărturii care reprezentau o femeie care într-adevăr iubeşte viaţa, rîde, se joacă cu toţi, se poartă „ca o fetiţă de şaisprezece ani“. Sinuciderea era exclusă !

— Cine crezi să adună cele mai multe date dintre cei cinci ? întrebă Emil.

— Date în ceea ce priveşte apropierea sufletească de artistă ? '

— Evident.

— Pînă acum, Filip Cosma. Nu uita că n-a ascuns faptul că a- iubit-o, că s-a interesat după moartea ei de? soarta fiicei artistei, că îi făcea „morală“, încercînd s-o smulgă din viaţa pe care o ducea... Filip Cosma o iubea...

— Deci, nu putea s-o ucidă !

— Nu se ştie... spuse Ana încet. El o iubeşte, ea vrea să-şi continue viaţa....

Se opri. Discuţia lor deviase din nou.

Simţi şi Emil acest lucru şi nu insistă.

— Azi pe cine mai vizităm ? schimbă vorba Ana.

— Pe nimeni ! Reflectăm...

— De altfel, nu ne-a mai rămas decît Creste Papadat!

— Dacă ai vrea... începu Emil.

— Oh ! Da ! Ştiu ! Treaba cea mai grea pentru sub-alterni ! îl întrerupse ea. Dacă aş vrea să mă duc la doamna Papadat s-o întreb de relaţiile soţului ei mort ? Mersi! •

— Nu... nu m-ai înţeles... Nu s-o întrebi... nici nu

trebuie să încerci un interogatoriu... ar fi inutil... Ne interesează număi dacă ştie că soţul ei fusese şantajat. Nimic altceva. Nici o întrebare care s-ar referi la stabilirea unei eventuale vinovăţii a lui Papadat. M-ai înţeles acum ? întrebă Emil cu o voce mieroasă.

Ana rîse. [1]

— O, nu, maestre... Nu trebuie „să-ţi îndulceşti vocea“ ca să mă înduplecl ! N-am ce face ! oftă ea. Ordinul e ordin ! Mă duc la doamna Papadat !

în clipa aceea sună telefonul. *

— Bunea Emil ? întrebă o voce bărbătească de la capătul celălalt al tirului.

— Da... eu... făcu Emil, căruia vocea i se păru, cunoscută. Cine e la aparat, vă rog ?

— Căpitan Ornaru ! Vezi matale că te-am găsit ?

— Ce faceţi, domnule Ornaru ?

— Sînt la Bucureşti şi m-am gîndit să-ţi dau un telefon. Am venit cu rabla mea pentru provizii ! O listă de la nevastă-mea, şi una din partea mea personală : cîrlige, fire de nailon...

— Cum merge cu pescuitul ? întrebi! Emil cu senzaţia că acest telefon din partea lui Ornaru nu era numai de curtoazie.

O mică ezitare din vocea lui. abia perceptibilă, mărturisea că Ornaru telefonase ca să spună ceva, ceva important.

— Pescuitul merge ! Crapul n-a început încă... Cînd mai veniţi pe la mine ? Desigur, cu domnişoara...

— Dacă ne invitaţi, venim ! Oricînd !

— Duminică ?

— Duminică, fu de acord Emil.

— Bun ! făcu celălalt şi se opri.

— Ce-aţi vrut să-mi spuneţi ? încercă Emil.

— Ah, poliţiştii ăştia, rîse-Ornaru. Nu sînt în stare să-şi închipuie că un telefon primit nu poate să aibă un alt scop dccît o simplă invitaţie. Ornaru tuşi la telefon şi reluă : Ei bine, în afară de invitaţie, pe care v-o fac din toatii inimii, n-am nimic de adăugat.

— Pot să vă întreb şi eu ceva ?

— Asia, adică întrebarea, depinde de dumneata. Răspunsul depinde de mine ! rîse fostul căpitan de cavalerie.

— Aţi fost şantajat atunci ? Mă înţelegeţi ce vreau să spun...

— Şantajat ? Hm... Desigur, înţeleg... Da... ani fost... dar mă obişnuisem, pentru că a fost pentru a doua oară. Mu înţelegi şi dumneata pe mine ce vreau să spun ? rîse Ornaru.

— Pot să încerc încă o întrebare ?

— încearcă !

— Aţi avut vreodată un „Colt 32 ?u

— Nu, domnule. N-am avut. De fapt... „Colt*‘-urile fuseseră introduse în ţara noastră o dată cu reorganizarea poliţiei după sistemul englez, dacă-mi aduc bine aminte... Dar lasă-mă, domnule, cu aceste întrebări ! Duminică facem o saramură ? Asta să-mi spui.

— Asta depinde de dumneavoastră.

— Arc balta peşte ! conchise fostul căpitan. Vă aştept, deci... de dimineaţă...

— Do ce ? se miră Ana, după ce Emil relatase replicile lui Ornaru, pe care ca de altfel le intuise, dupiî răspunsurile sau întrebările puse de Emil. Omul poate, într-adevăr. n-a dat telefon decît pentru a ne invita la eL Pentru ce să-l bănuim ?

O BATRÎNA DIN „ALTA IXW

Anii Voinca se plimba cîlcva minute prin Piaţa Roselti, înainte de a se decide sâ urce la fostul hotel „Titanic“, pentru a se întîlni cu doamna Papadat.

Se gîndisc de cîteva ori de cînd începuse această anchetă.

„Avem dreptul să scormonim în viaţa oamenilor pentru un caz petrecut cu atîţia ani în urmă ? Da. Emil spune că trebuie găsit *adevărul.* Are dreptate. Şi ce-o sâ facem acum, după douăzeci de ani, cu acest... *adci'ăr ?“*

..Aceasta este o altă problemă“... î.şi aducea ea aminte răspunsul lui Emil.

Şi iar se întreba :

„Ce importanţă poate să aibă descoperirea asasinului, acum, azi ?

Răspunsul îl dădea tot ea, în dorinţa de a dovedi că a fost „folositoare“ frămîntarea ei şi ¿1 lui Emil :

„Are importanţă. Una de ordin etic : printre noi se află un asasin. Bea din acelaşi pahar cu noi, mănîncă din aceeaşi pîine, împarte cu noi strada, p;ircul, soarele 1 Poate chiar este un păzitor al moralei I Trebuie demascat ! Trebuie demascat ! Trebuie demascat !“

Repetă de cîteva ori în mintea ei fraza, ca să se convingă că nu mai poate să se plimbe nehotărîtă prin Piaţa Roselti, ci trebuie să urce imediat ia doamna Papadat.

Ceea ce şi făcu.

Fostul hotel „Florida“ era transformat, cum de altfel ştia şi Ana, în cămin pentru studenţi străini care urmau cursurile mai multor facultăţi din Bucureşti. într-un anumit număr de camere, locuiau şi cîţiva studenţi români, ca să-i ajute pe colegii lor în însuşirea cu mai multă uşurinţă a limbii române.

încă de la intrare, Ana se întîlni cu cîţiva dintre studenţii de toate neamurile, care dădeau un aer specific acestui colţ al Bucureştiului.

Portarul o privi de sus pînă jos cercetător.

— Sînteţi studentă ?

— Nu, nu sînt studentă...

— Atunci, n-aveţi voie să urcaţi ! spuse portarul cu tonul obişnuit al tuturor portarilor care seamănă cu al şefilor supremi, fără să aştepte să afle scopul vizitei Anei. Numai studenţii au dreptul, continuă el.

— M-aţi întrebat mai întîi pe cine caut ? i-o tăie scurt Ana, şi adăugă : La ce' etaj locuieşte doamna Papadat ?

— Cine ? holbă ochii portarul.

— Doamna Papadat ! repetă Ana calmă.

Portarul o privi pe Ana mirat. Faptul că cineva se interesa de această femeie părea a fi Un eveniment.

— La ultimul etaj, o informă portarul, neîncetînd s-o privească aproape uluit.

— Mulţumesc ! spuse Ana şi începu să urce, pentru că liftul nu funcţiona.

Era, poate, o măsură... organizatorică, care să dezvolte condiţia... fizică a tinerilor studenţi !

— Sînteţi rudă ? nu rezistă portarul tentaţiei.

Ana răspunse cu o mişcare a capului, nedefinită, care putea fi luată drept un răspuns afirmativ, precum, de altfel, putea foarte bine să fie şi o negaţie.

— Doamna Papadat e bolnavă de cîteva zile, îi strigă portarul de la capătul scărilor. Numai doctorul

vine la ea.

• Informaţia aceasta complica sarcina Anei. Să vii la o femeie bătrînă cu nişte întrebări indiscrete, şi să fie şi bolnavă...

La ultimul etaj găsi o femeie de serviciu care făcea ordine în odăi.

— Care este camera doamnei Papadat ? o întrebă Ana.

Femeia de serviciu avusese aceeaşi reacţie ca şi portarul. în sfîrşit, după ce o privi bine, îi arătă o uşă.

— E bolnavă.

— Ştiu... răspunse Ana.

— Sînteţi, doctor ?

— Aşa ceva...

— Săraca bătrînă... mormăi femeia pentru sine.

Ana bătu în uşă. Nu răspunse nimeni. Mai bătu o dată.

— Intraţi ! o sfătui femeia de serviciu. Nu prea aude. Numai să nu vă speriaţi... este o mizerie înăuntru !...

— Nu vine nimeni să-i ajute ?

— Parcă primeşte pe cineva ? dădu din umeri femeia. De cîte ori n-am rugat-o să mă lase să-i fac curăţenie... Aşa, fără bani... Nu vrea... Numai pe doctor îl lasă să intre... Mai vine din cînd în cînd o rudă de a ei... O bătrînă, continuă femeia cu informaţiile şi termină : Ce să-i faci... .asta-i viaţa...

Ana deschise uşa şi intră.

La început i se păru că nu este nimeni în odaie. Avusese deodată impresia că se afla într-un depozit de consignaţie părăsit de mult, murdar, în care se af Iau claie peste grămadă diverse vechituri. O întîmpină un miros neplăcut, de aer închis. Auzi o respiraţie grea, sacadată. întoarse capul. Pe un pat vechi, de metal, cu spătar înalt, împodobit cu doi îngeraşi de bronz înnegrit, parcă se mişca ceva.

Ana făcu doi paşi în odaie, în vîrful picioarelor.

— Un cap mic, de culoare gălbuie, înconjurat de un par alb, nepieptănat, cu ochii chiar vioi, ieşea do. sub o plapumă imensă.

Un miros puternic de camfor, de spirt, de aer închis. Dezordine.

Un birou „Louis XV'[4].

O gravură ,.Jiquide‘.

Un mic covor persan de un albastru ireal.

Un fotoliu de piele de birou, uzat.

Un dulap masiv „Bidcrmeyer“.

într-un colţ o grămadă de diferite lucruri, acoperite cu un pled militar, de campanie, ars pe alocuri.

Portretul unui om viguros, cu o mustaţă enormă.

O cupă de argint murdară, pe care nu se mai vedea inscripţia care imortaliza data şi motivul înmînării ei. Dumnezeu ştie de unde apărută, trona la cel mai înalt nivel al odăii, pe dulap.

O noptieră ordinară, decolorată.

Perdele de dantelă, rupte. Murdărie.

Şi mirosul. Mirosul de spirt şi de camfor şi de aer închis.

O uşă, cu lacul de lingă clanţă înnegrit. Un negru care se decolora treptat.

Şi capul. Capul acela pămîntiu, ieşit de sub plapuma imensă, înaltă, ca din pămînt.

După o uşă. probabil o mică bucătărioară şi baie.

— Bună ziua...

i Nici un răspuns.

Ana stătea în faţa uşii, înregistrînd fugitiv impresiile.

— Am aflat că sînteţi bolnavă.

Nici un răspuns. Numai ochii bătrînei au privit-o cu un oarecare interes. O lumină s-a aprins şi s-a stins repede.

— N-aş vrea să vă deranjez...

Bătrîna tăcea.

Ana mai stătu nehotărâtă în faţa uşii închise, cu pardesiul ci bleu, care aducea de afară o undă de aer proaspăt. Mai făcu un pas în interiorul odăii. Nici o reacţie, nici un cuvînt.

— Am venit de la... de la... Policlinica de cartier.

Nici un interes.

Ana privi în jur.

— Vă simţiţi mai bine ?

Ana simţi un nod în gît. O senxaţie nedefinită de singurătate în urma unei catastrofe. în picioare, în mijlocul acestei încăperi triste, simţea că pluteşte, undeva în gol, fura rost, fără ţintă.

Se stăpîni.

— Trebuie să fac ceva... îşi spuse. Privi în jur. Această privire nu mai avea caracterul unc-i înregistrări senzoriale. Era o privire critică.

Şi deodată se hotărî.

îşi scoase pardesiul iute, reproşîndu-şi, parcă, cum de putuse să stea pînă acum, şi-l aruncă pe fotoliul de piele, îşi frecă mîinile, cercetînd cu privirea în jur, apoi se îndreptă repede spre fereastră. Trase storurile şi le deschise.

Aerul năvăli în odaie aducînd un miros de ploaie.

Ana se mai uită în jur. Aştepta o reacţie din partea bătrînei. Din nou nimic. Se apropie de ea. îşi puse mîna pe fruntea ci. Bătrîna avea temperatură. Ce mai putea să ¿u*dă în acest corp fără vlagă ?

Doamna Papadat o privea în continuare cu ochii ei cîndva frumoşi. Şi din nou nimic. Ana prinse curaj. Deschise uşa din bucătărie. începu să facă ordine metodic, ca şi cum ar fi cunoscut casa aceasta de mult. Mătură, şterse praful, spălă noptiera, aruncă cîtcva borcane de compot dietetic găsite sub pat.

într-o jumătate de oră, odaia bătrînei arăta altfel. în orice caz, oarecare ordine fusese pusă în îngrămădeala de lucruri rămase de pe vremuri, cînd „grecul‘‘ făcea cadouri brăţări de aur cu diamante, care puteau să coste chiar şi viaţa cuiva.

Vroia să mai facă ceva. Să fiarbă bătrînei un ceai..: într-un dulăpior tixit de cutii goale, singurul lucru pe care

îl găsi, era o cutie de ceai de mentă. înţelese că ceaiul de mentă este poate preferinţa bătrînei. Puse ibricul pe un reşou care se afla pe un taburet şi pînă să fiarbă apa spălă ceşti Ic.

Ii iiduse ceaiul do montă bătrînei. Puse ceaşca aburindă pe noptieră pe care o şi spălase cu puţin mai înainte şi o mîngîie pe bălrînă pe frunte, zâmbind.

A zîmbit şi ea ? Ar fi fost o minune ! Ceva sclipi în ochii ei. Nu se poate spune în „privirea ei".

Se aşează pe patul bătrînei, luă ceaşca şi îi dădu cu linguriţa ceai. Bătrîna deschise gura. Ana zîmbî. Cînd bău tot ceaiul, uşa odăii se deschise şi intră un bătrîn aproape de aceeaşi virstă cu doamna Papadat, slab, negricios, purii nd un costum negru, uzat, lucios.

Se miră văzînd în odaie o persoană străină. O privi pe Anii fără să vorbească. Se duse direct la căpătîiul bă- trînci, şi scoase de sub plapumă mîna femeii. îi luă pulsul consultîndu-şi un ceas enorm de buzunar. Bătrîna îl privea mereu tăcută. Doctorul îşî vîrî ceasul în buzunar, tuşi şi o întrebă pe Ana :

— A vorbit ?

— Nu ! făcu Ana cu capul.

—.Do două zile este aşa... apoi către bătrîna : Ei. cum merge, Aspasia ? Mă aştepţi şi pe mine sau pleci singură ?

Gluma macabră o înfiora pe Ana.

Doctorul rîse. Un rîs hîrîit care se transformă într-o tuse tabagică.

— Eşti rudă, ceva... ? o întrebă ol.

— Nu 1 răspunse Ana din nou cu capul. Tresări. Se obişnuise cu acest joc mut. Nu ! spuse tăro. Şi apoi mai încet : E foarte bolnavă.

— Arc aproape 75 de ani, fu răspunsul doctorului.

— Şi stă aşa... singură...

— Cu cine să mai stea ? A ajuns clipa cînd omul nu mai vrea nimic... Nimic şi pe nimeni... Doctorul îşi frecă mîinile : Asa...

Rămase cîteva clipe absolut nemişcat, de parcă încerca să distingă ceva, un zgomot abia perceptibil, care venea din depărtare. Parcă uitase că mai trăieşte, că există, că a venit într-o vizită medicală în această odaie cu aspect de consignaţie.

Apoi tresări. Privi în jur şi, în sfîrşit, se uită la Ana.'

— Aşa... făcu din nou, iar apoi, vioi, întrebă : Eu vin aici de două ori pe zi... Din cînd în cînd vine şi nevasta mea şi-i ţine de urît... Dumneata de unde eşti ?

— Sînt de la Circumscripţia sanitară.

— Foarte bine... foarte bine... mormăi bătrînul. Cum te-a primit ?

— Nici n-a vorbit.

— Ştie ea să primească şi pe tăcute ! exclamă bătrînul, iar apoi către femeie : Nu-i aşa, Aspasia ? Dacă nu vroiai, o dădeai afară cu o privire ! Nu-i aşa ?

Bătrîna a zîmbit din nou ?

— Azi, mîine, vine fiica ei din Grecia... o informă bătrînul pe Ana. Dacă pleca şi bătrîna o dată cu ea, n-ar fi rămas singură ca o creangă fără copac. Dar n-a vrut... cică să fie aici unde este îngropat Papadat... Hm... Asta-i... Deci, de la circumscripţie ?

— Da, făcu Ana cu capul.

— înseamnă că i-ai plăcut Aspasiei, fu de părere bătrînul doctor, şi o privi cercetător, vrînd parcă să descopere şi el motivul pentru care doamna Aspasia a acceptat această intrusă. N-ar fi rău să trimiteţi o infirmieră... fu de părere doctorul.

— Da... am să vorbesc la Circumscripţie... şopti Ana.'

Doctorul privi din nou în jur.

— Dumneata ai făcut ordine ?

Ana dădu afirmativ din cap.

— Bine... mai miroase a casă de om.-. Sper că nu te-uf atins de cupă ! spuse apoi bătrînul doctor, arătînd cupa de argint care trona pe dulap.

— Nu... n-am atins o ' răspunse xXna mirată.

— Daca puneai mina pe cupă tc-ar fi dat afara ! Cu

siguranţă ! inse bătrinul cu rîsul lui. Şi către bătrîna : Nu-i aşa, Aspasia ?

Bătrîna îl privi cu ochii larg deschişi.

— Fără .discufic că te dădea afară ! repetă bătiînul cu acelaşi rîs... O cîştigase grecul la o cursă... Avea un cal ele curse pur sînge : Bela... Şi din nou către bătrîna : îţi aduci aminte, Aspasia .?

Numele calului care-i adusese lui Papadat cupa de argint îi aminti Anei că vizita ei la bătrîna avei» un scop. Desigur, nici nu mai putea fi vorba de continuarea anchetei.

— Să plec... spuse ca pentru sine. Se apropie de bătrîna, ii mîngîie fruntea : Bună ziua... şi sănătate.

— Să mai vii... o invită bătrînul. Dacă tc-a acceptat, să mai vii...

Ana plecă. De la florăria din colţ dădu un telefon lui Emil care aştepta în birou veşti.

— Ei. cum a fost ? întrebă el.

— Nu mă întreba... Te rog, nici să nu mă întrebi. Bine ? îl rugă Ana.

Emil înţelese.

— Şi te mai rog să aranjezi să vină la ea un doctor şi o infirmieră... Dă un telefon undeva... unde ştii...

— E bolnavă ? se interesă Emil.

— Are aproape 75 de ani ! se trezi Ana dînd acelaşi răspuns pe care ii primise ea cu puţin mai înainte de la bătrînul doctor.

— Eu aş pleca la Ploieşti... La Paul Mihăilcanu... Vrei să vii cu mine ? întrebă timid Emil, simţind că fata fusese impresionată de această vizită.

— Nu... Nu te supăra. Azi îmi iau concediu ! încercă ea să glumească. Vorbim mîine... Bine ?

— Bine.

Ana ieşi din florărie. Se răzgîndi însă şi se reîntoarse. Cumpără un trandafir roşu din serele Leordeni. Şi-l prinse la butoniera pardesiului ei.

Afară era în continuare explozie de raze.

în ureche îi răsuna încă vocea doctorului, poate mai bătrîn şi mai bolnav decît clienta lui...

„Ei, cum merge, Aspasia ? Mă aşteptţi şi pe mine, sad pleci singură ?“ —

DE VORBĂ CU PRIMUL ANCHETATOR

„Mercedes“-ul negru îl ducea pe Emil spre Brazi cu o sută douăzeci pe oră. Şoferul încercă de cîteva ori să deschidă o discuţie cu Emil, dar în zadar. Spuse şi un banc, ult imul despre olteni, dar nimic. Nici reiat arca unei noutăţi „de meserie“ nu făcuse vreo impresie pasagerului său. Şi. în sftr.şit, tăcu.

Emil nu ora în apele lui. pentru că fusese nevoit să plece fără Ana.

Înţelegea că se întîmplase ceva caro o impresionase în casa doamnei Papadat. O femeie în vîrstă. desigur bolnavă, desigur pe moarte, desigur... Dar adevărul, adică întreaga atmosferă a acelei odăi din fostul hotel „Florida“ n-ar fi putut să o ghicească. Iar Ana n-ar fi adus niciodată vorba despre asta.

Pe nesimţite distanţa fusese înghiţită de motorul puternic.

— Cobori ţi aici ? îl trezi vocea şoferului.

Emil observă că ajunseseră deja în faţa distileriei.

— Da, aici.

— Vă aştept ?

— Nu ! fu din nou răspunsul... Găsesc cu o maşină do ocazie.

Şoferul dădu din umeri şi porni din nou motorul.

Emil arătă portarului legitimaţia şi pătrunse în interiorul distileriei.

Vroia să se plimbe mai'întîi prin labirintul de ţevi

strălucitoare, ca să cîştige timp pentru a-şi pune în- ordine gîndurile.

în raportul său, cu care încheia dosarul, fostul anchetator notase :

„...Faptele care atestă crima şi, deci, existenţa unui uciqaş sînt următoarele :

1. Cele două ceşti de cafea care dovedesc că Bela Cony avusese o vizită la ora aceea înaintată. Vizitatorul necunoscut nu a lăsat urme, avînd grijă să şteargă amprentele atît de pe ceaşca cu cafea şi paharul de apă, cit şi de pe celelalte obiecte de care eventual s-a atins. Desigur, necunoscutul îndepărtînd amprentele n-a intenţionat să mascheze asasinatul cu aparenţele unei sinucideri. Dovadă este existenţa ceştii şi paharului din care s-a servit în timpul discuţiei cu Bela. Pe el nu l-a interesat decît dispariţia indiciilor care ar fi putut să-l trădeze.

2. Urmele din curtea casei, urmele lăsate pe pervazul ferestrei adeveresc declaraţia martorului care susţine că văzuse pe cineva ieşind din acea casă după ora unu noaptea. Aceste urme nu au putut fi identificate.

3. Contuziile uşoare de pe antebraţul drept, cel care ţinuse revolverul, observate la autopsie, deşi foarte slabe, pot fi interpretate ca fiind produse în urma unei lupte foarte scurte; puţin violente, dar nu se poate afirma cu convingere acest lucru.

4. Legat de punctul trei, se pot interpreta şi amprentele foarte apăsate ale victimei, lăsate pe revolver. Se poate ¡JJ esupune uâ agresorul îi strînsese mîna victimei, mîna care ţinea revolverul. Se poate presupune că necunoscutul ţinea strîns mîna victimei, îndreptînd revolverul spre pieptul ci. De altfel, expertiza medico-legală remarcă existenţa unui unghi aproape de nouăzeci de grade între ţeava’-revolverului şi pieptul victimei. Este adevărat că această „poziţie de tragere“ este foarte *incomodă* pentru un sinucigaş, aproape imposibilă de realizat, fapt care confirmă că cineva

forţase mina victimei în clipa cînd s-a tras. De obicei, unghiul, în cazuri de sinucidere, nu este drept, ci un unghi deschis, formînd o traiectorie oblică.

5. Poziţia cadavrului este şi ea discutabila. Se pnalp presupune că această poziţie fusese determinată de ultimele spasme, însă este mai mult ca sigur faptul că, moartea fiind instantanee, victima căzuse drept în braţele agresorului, iar dînsul o depusese jos.

— Toate acestea ne creează convingerea că nu este vorba de o sinucidere, ci de o crimă. Cu toate că indiciile din punctul patru pot fi contestate prin argumentul că, în acest caz, urmele de luptă ar fi trebuit să fie mai evidente, în urma unei rezistenţe mai violente din partea victimei.

— Este, într-adevăr, un caz neobişnuit, unic în analele criminalisticii.

— Mobilul nefiind prădarea victimei, s-a dovedit că din casă nu lipseşte nimic, ne-am îndreptat cercetările . printre cunoscuţii artistei. A ieşit în evidenţă faptul că artista Bela Cony avusese relaţii în ultima vreme cu cinci bărbaţi, care ar fi avut un mobil de ordin sentimental,, cum au recunoscut ei înşişi la interogatoriu. Nu este mai puţin adevărat că fiecare posedă cîte un alibi foarte slab. Indiciile existente fac imposibilă identificarea asasinului.

încă o data. Emil observă că raportul interpreta indiciile în mod just nu numai din punct de vedere strict profesional, ci dovedea o intuiţie remarcabilă. Pe de altă parte, fu nevoit să constate aceeaşi tendinţă a anchetatorului de a încurca într-un fel datele, descurcindu-le ! Vorbea de faptul. că agresorul „a ţinut mina victimei[0], îndreptînd ţeava. revolverului spre pieptul ei, observind în acelaşi timp că, într-un asemenea caz, victima ar fi trebuit să opună o rezistenţă, fapt care ar fi lăsat evident urme de luptă.

„Una caldă, una rece gîndi Emil, plimbîndu-se prin

curtea rafinăriei.

Şi aceeaşi întrebare !

„Ce l-a făcut pe anchetator să părăsească ancheta ?“

Textul demisiei lui era scurt:

„Domnule ministru !

Subsemnatul Mihăilcanu Paul, comisar în Prefectura Poliţiei Capitalei, vă rog să-mi primiţi demisia din această funcţie...“

Nici un motiv invocat! Nici măcar cel obişnuit de „sănătate“.

Mihăilcanu nu voise să mintă, pretextînd un oarecare motiv.

Emil nu întrebase nimic pe nimeni ‘despre Paul Mi- hăileanu. Vroia să aibă o părere proprie despre acest anchetator, foarte apreciat pe atunci, dar care nu phtuse să ducă la bun sfîrşit această anchetă importantă cine ştie ■ din ce motive. De fapt, ce vroia să mai afle Emil de la Mihăileanu ? Amănunte ? Şi le-ar fi amintit după atîţia ani ? Mai mult ca sigur. O afacere pentru care şi-a riscat întreaga carieră nu poate fi ştearsă din minte.

Şi ce mai vroia ? Motivul pentru care abandonase 7,afacerea Bela Cony“ ! Trecuseră deja mulţi ani, acum putea să spună orice voia...

Şi încă ceva trebuia să-Î întrebe. Dar acest ceva scăpa întotdeauna. Ca un cuvînt pe care îl cauţi, eşti gata să-I găseşti, ţi se pare că acum, iată, ai să-l pronunţi, şi-l pierzi din nou...

— Unde este biroul jurisconsultului ? întrebă Emil la intrarea în clădirea direcţiei.

— Sus... la etaj... îi răspunse o femeie.

Emil urcă scara. Străbătu un culoar lung, luminos', căutînd cu privirea tăbliţa. „Consilier juridic”. A găsit-o. îşi scoase ochelari^ îi aburi, le şterse bine lentilele şi bătu în uşă. ? .

—. Intră !

Un bărbat înalt, bine făcut, aproape de cincizeci de ani, cu păr albit şi inegal pe alocuri, o faţă plăcută, fără

riduri, arsă de soare. Alura unui bărbat căruia îi place sportul. Şi ochii...

Da ! Ochii lui Mihăileanu îi făcură o impresie deosebită. Ochii de un albastru deschis şi foarte vii. Brusc avu impresia că îl mai văzuse undeva pe acest om. Da, desigur. Aceşti ochi nu poţi să-i uiţi.

„O, da, işi spuse în gînd, fotografiile din ziar.“

îşi adusese aminte că îl impresionase din prima clipă portretul lui Mihăileanu publicat în diverse ziare. Fotografia parcă era fără ochi, atît de şterşi păreau ochii anchetatorului în fotografia alb-negru, din cauza culorii lor prea deschise. Dar asta era-? De acolo îl cunoaşte ? Nu... î] mai văzuse undeva. Unde ?

— Pe cine cântaţi ?

„Da... şi vocea lui e foarte plăcută...“, gîndi Emil.

— Domnul Mihăileanu ? întrebă el.

— Da... eu... îl privi Paul Mihăileanu, cu curiozitate. Bărbatul din faţa lui purta un costum bleu, foarte bine croit, cămaşă albă, imaculată, cravată neagră, care lui Emil îi păru stranie.

Mihăileanu se ridică.

— Luaţi loc.

Biroul lui Mihăileanu era mobilat simplu. Un birou modern, două fotolii, un fişier de fier. Biroul era plin de dosare, dar puse în ordine. în colţ, un scăunel pe care se afla un reşou, două cutii de ceai, într-una din ele se afla probabil cafeaua, iar în cealaltă, zahărul, dacă s-ar judeca după trei ceşti de cafea, groase, de un alb lăptos.

— Căpitan Emil Bunea, dădu el mîna cu Mihăileanu. Mihăileanu a tresărit ? Cel puţin aşa i se păruse lui Emil, pentru o fracţiune de secundă. Ca faţă de- ceva aşteptat. Pentru că imediat, Mihăileanu se regăsi :

— îmi pare bine.

Parcă îl aştepta.

’”Mă aştepta?... se întrebă Emil. Cineva îl anunţase pe Mihăileanu ciî miliţia se interesa de cazul Bela Cony ? Cine ? Filip Cosma ? Ornară ?“

Fostul căpitan îi mai telefonase lui Emil ca să-i spună ceva, clin’ se răzgîndisc. lonescu ? Actorul ? Cineva îl informase, în orice caz.

— O cafea ? întrebă Mihăileanu şi fără să aştepte răspunsul se ridică, băgă reşoul în priză şi puse ibricul pe el.

Emil se hotărî să vorbească, deschis, cu fostul comisar.

— Aţi aşteptat vizita mea ? întrebă el brusc.

Mihăileanu. care era preocupat sil dozeze cantitatea de cafea şi zahăr, întoarse brusc capul. Apoi îşi văzu de treabă, ca şi cum nu ar fi intervenit nimic.

Emil nu mai insistă. îl lăsa pe fostul anchetator să se obişnuiască cu prezenţa lui în birou. Se ridicii şi privi pe fereastră forfota din curtea distileriei.

Mihăileanu aduse cafelele şi le puse pe birou.

— Nici nu v-am întrebat cum o beţi... surise el.

— Oricum...

—• Pentru mine preparatul cafelei constituie un ritual, recunoscu M ihă ileanu.

Se aşează. Emil mai stătea în faţa ferestrei.

Da... vă aşteptam... răspunse abia acum Mihăileanu. – Filip Cosma ? întrebi! Emil fără să se întoarcă. – Nu ! răspunse Mihăileanu. Şi vă rog să nu mă întrebaţi. N-am să vă răspund.

— înţeleg... recunoscu Emil şi veni să se aşeze. Un om care şi-a sacrificat cariera ca să acopere pe cineva, să se apuce să facă confidenţe la douăsprezece fără un minut !

— Pentru ce vă ocupaţi de moartea Dinei Coman ? se interesă Paul Mihăileanu.

— Se apropie împlinirea a douăzeci de ani... spuse Emil, luînd ceaşca de cafea.

— E nevoie de arestarea asasinului, după atîţia ani ? Tocmai acum cînd... începu Mihăileanu o frază, dar o lăsă

neterminată.

Emil nu răspunse. Se mulţumi să dea din umeri.) Sorbi din cafeaua pregătită de Mihăileanu.

— Foarte bună ! spuse.

— Sînt specialist, zîmbi fostul anchetator.

Emil nu-l privea.

— Aş vrea să discutăm cele cinci puncte din raportul dumneavoastră, reluă el.

— Da... se poate... asta se poate..?

— Sper că vă aduceţi aminte...

— Un om care şi-a riscat cariera, ca să folosesc vorbele dumneavoastră, nu poate decît să-şi aducă aminte de toate detaliile... răspunse Mihăileanu serios.

— înainte de asta o întrebare : dumneavoastră aţi ştiut din prima clipă că este vorba de o crimă ?

— Da ! recunoscu Mihăileanu.

— Pentru ce aţi început interogatoriile abia a doua zi ?

— Unele cercetări le începusem mai înainte, ocoli răspunsul fostul anchetator.

— După ce ziarele începuseră să facă scandal...

— Un singur reporter pusese un semn de întrebare.

— Şi acum, în legătură cu cele cinci puncte.'Mă interesează în special observaţia dumneavoastră în legătură cu traiectoria glonţului. Aţi scris că cineva i-a ţinut mîna...

— Da... unghiul de tragere era evident... Nu puteam, n-aveam dreptul să mă înşel în această privinţă. • ’

— Şi mai departe aţi încercat să retractaţi...

Mihăileanu făcu.o mică pauză şi-l privi atent.

— Da... am încercat să. retractez... Am zis, se poate şi aşa, dar realitatea poate fi cu totul alta... O ipoteză...

— Şi totuşi, era o ipoteză logică... insistă Emil.

— Da, dar la fel de logică putea fi şi cealaltă ipoteză... Dina Coman putea să se apere...

Emil îl privi gînditor. Acest dialog cu Mihăileanu 51 ajuta să pătrundă mai bine în complicaţiile cazului.

— Recitind dosarul, am avut impresia că aţi încurcat cu bună ştiinţă datele, ca să-l acoperiţi pe adevăratul vinovai, spuse Emil.

— Da... impresia dumneavoastră este justă...'

Emil nu observă nici o undă de ironie. Mihăileanu a răspuns pur şi simplu direct, sincer.

Într-adevăr, Paul Mihăileanu răspundea sincer la toate întrebările lui. Adică, mai binc-zis, nu făcea decît să confirme observaţiile lui Emil. El era sigur că dacă l-ar fi întrebat direct: „Filip Cosma era asasinul?“ fostul anchetator ar fi răspuns sincer. Dar numai dacă îl întreba direct. Mihăileanu, de la sine putere, n-ar fi spus-o niciodată. Trebuia ca el să indice soluţia pentru ca Mihăileanu să fio silit s-accepte. Cine însă dintre cei cinci ? Sau un al saselca ?

Din documentele vremii nu putea frage nici o concluzie în legătură cu existenţa acestui al şaselea. Ar trebui probabil să citească! ziarele apărute cu multă vreme înainte de crimă şi, îndeosebi, „rubrica mondenă“. Ar fi descoperit alături de numele dansatoarei, multe alte nume care i-ar fi sugerat ceva.

Elena Farcaş spusese că Bela Conj* avusese unele re-laţii ţinute foarte secret. Persoane sus-puse care nu vroiau să se compromită cu o artistă de cabaret, dar care nu ezitau să se intîlnească cu ea pe ascuns.

Ce să-l mai întrebe pe Mihăileanu ? Nimic. 11 privi din nou.

Şi totuşi, omul acesta, cu toată alura lui de bărbat „bine“' îmbrăcat'impecabil, răspîndea parcă un aer trist în jurul lui. Ochii ? Pudul acela adînc care pornea de la rădăcina nasului, ureînd pînă la jumătatea frunţii ? Da... Şi părul... Şi buzele... Şi mîinile. Degete lungi, cu unghiile îngrijite.

— Cred că n-am ce căuta aici, zîmbi stingherit Emil.

— îmi pare foarte rău..', spuse Mihăileanu. Dar trebuie să mă înţelegeţi. Nu pot să vă. fiu de folos cu nimic... Vă rog să mă iertaţi... Mă înţelegeţi ? implora parcă Mihăileanu.

— Vă înţeleg...

Emil se ridică. Nu avea nici un rost să insiste.

Se ridică şi Mihăileanu. Părea într-adevăr jenat. La un moment dat parcă a vrut să mai adauge ceva. Renunţă. Deschise braţele a neputinţă...

— îmi pare rău ! repetă.

— Vă salut, spuse Emil.

— Sincer vă rog să mă iertaţi, insistă Mihăileanu.

Emil ieşise din biroul fostului anchetator cu senzaţia că se grăbise să plece. Poate de jenă ? Dacă mai stătea cîteva minute ? Mai mult ca sigur, la cîteva zile după prescripţia legală a cazului, Mihăileanu o să-l caute singur să-i explice atitudinea lui, şi poate că o să-i dezvăluie fapte senzaţionale.

Cobora scara cînd auzi paşi grăbiţi în urma lui. în-, toarse capul. Era Mihăileanu.

- – Mă scuzaţi o clipă. Am uitat să vă întreb. Aţi venit cu maşina ?

— Da... dar i-am dat drumul şoferului. Credeam că am să stau mai mult.

— Tocmai... Cînd aţi plecat m-am gîndit să vă întreb dacă aveţi cu ce vă întoarce la Bucureşti.

— Hotărîsem să plec cu autostopul.

— Vă duc eu, se oferi Mihăileanu. E trei jumătate...' E timpul să plec şi eu... Dacă mă aşteptaţi trei minute...

— Da... vă mulţumesc.

— Vin imediat, adăugă Mihăileanu şi începu să urce scările.

Emil îl aşteptă la ieşire. O să-i spună ceva Mihăileanu ? O să-i dezvăluie acum, în sfîrşit, numele asasinului ?

Speranţele lui se dovediseră zadarnice.

Mihăileanu avea un *Fiat* 850. Tot drumul spre Bucureşti n-au discutat decît despre lucruri fără însemnătate. Emil se decise să nu-l mai întrebe nimic şi se ţinu de această hotărîre.

— Sînteţi căsătorit ? fu singura întrebare a lui Emil, care observase că fostul anchetator locuia singur.

— Nu... nu sînt... răspunse Mihăileanu.

Lui Emil i se păru că răspunsul întârziase.

O NOUĂ ÎNTÎLNIRE CU IRINA NEAGU ŞI SOŢUL EI

Aria intră aproape pe nesimţite în birou, spuse „bună ziua“, îşi scoase pardesiul, apoi se aşează într-un fotoliu foarte preocupată de un articol pe care începuse să-l citească în autobuz. Emil aplecat peste un maldăr de hîrtii încerca să le pună în ordine. Au stat mult timp, evitînd fiecare privirea celuilalt, fără să scoată o vorba, o bună bucată de vreme. Fiecare se gîndea la mtîlnirca pe care o avusese în ajun.

Cineva, totuşi, trebuia să ia iniţiativa, să înceapă discuţia.

Şi Ana fu aceea :

— Ce-ai făcut ?

— Te rog nu mă întreba, răspunse Emil tot pe gînduri.

Aria îl privi bănuitoare.

— îmi plăteşti cu aceeaşi monedă..? constată ea.’

Emil se grăbi s-o asigure :

— Ah, nu ! Să nu crezi că asta e o replică la răspunsul tău de ieri. Nu, nu este o răzbunare ! îţi spun sincer că nu sînt de loc mulţumit de întîlnirea de ieri.

— Cum arată Mihăileanu ?

— Bine.

Prea puţin spus, dar Emil n-avusese alt cuvînt la îndemînă.

— Bine... repetă el. Dar n-am putut ¿â scot nimic de la el. De altfel, nici n-am insistat...

Cum a decurs conversaţia ? se interesă Ana, niai

mult din dorinţa de a-l scoate pe Emil din gînduri.

— A recunoscut totul... a recunoscut imediat că a încurcat lucrurile... îl cunoaşte pe asasin şi că l-a acoperit... altceva, nimic, că ştia din prima zi că era vorba de o crimă... Că n-a urmărit pînă la capăt firele. A recunoscut totul...

— Şi asta e bine... mormăi ea.

— Asta ştiam şi singur... exclamă Emil. Nu era nevoie să mă duc la Brazi cu un şofer guraliv care nu m-a lăsat nici o clipă să gîndesc.

— Şi ce mai vrei ? Ai fi vrut să-ţi dezvăluie neapărat numele asasinului ? I-ai cerut, poate, prea mult, fu de părere Ana.

— Nu, n-am vrut asta... Sînt nemulţumit pentru că n-am putut să-i spun : „Asasinul este domnul cutare...“ Atunci, Mihăileanu ar fi recunoscut. Mi-a răspuns afirmativ sau negativ, sincer, insă la întrebările mele concrete, dar nu mi-a dat nici un răspuns acolo unde întrebările mele mergeau pe bîjbîite.

— Unde locuieşte ?

— Nu mi-a spus exact. Locuieşte într-o garsonieră la Bucureşti. Face naveta în fiecare zi cu maşina lui la Brazi.

— E căsătorit, are familie ? continuă Ana întrebările.

Emil şi-adusese aminte de o oarecare ezitare pe care a simţit-o cînd îi pusese aceeaşi întrebare fostului anchetator.

— Nu... nu este»

— De ce ai ezitat ? întrebă Ana.

— Poate din... simpatie. Şi Mihăileanu a ezitat cînd l-am întrebat. Şi mai e ceva.

— Spune ! îl îndemnă ea.

— Ştia că ne interesăm de „cazul Bela Cony“ şi aştepta vizita mea. L-am întrebat şi a recunoscut că ftlsese înştiinţat. Nu mi-a mărturisit do cine.

— Pentru că astfel ţi l-ar fi dezvăluit probabil pe asasin,

spuse Ana.

— Exact asta este şi impresia mea.

— Deci, imul dintre cci pe care i-am vizitat, fu concluzia Anei, care continuă : n-ar fi o noutate să-ţi răspund ..unul dintre cci cinci...“

— Sau dintre cei opt, corectă Emil. I-am vizitat pc cci patru, pe soţia lui Papadat...

— Nu este posibil să-l fi anunţat dumneaei. Nu numai pentru că nici nu i-am spus scopul vizitei mele, ci pentru că nici nu este în stare... îl întrerupse Ana.

Emil continuă enumerarea :

— Irina Ncagu şi bărbatul ei, apoi Elena Farcaş. Şi. chiar dacă asta nu ţi-ar face plăcere, Florica Aioanei !

De data asta nu veni nici o reacţie... violentă din partea Anei.

— Cum îsi explică Mihăilcanu punctele din raportul său ?

— A recunoscut că a prezentat două ..variante“, cu bună ştiinţă. „Se poate aşa, dar se poate şi altminteri...“

— Concret ! ceru Ana cu un ton sever.

— Concret ! se execută Emil. Asasinul i-a ţinut rnîna, îndreptind ţeava revolverului spre pieptul ei. Bun. Dar Beta s-ar fi lăsat împuşcată fără o rezistenţă oarecare ? Nu. Deci, ar fi trebuit să se observe urme de luptă mai vizibile, mai violente. Bda Cony s-ar fi apărat !

— Dar poate că ea n-a vrut să se apere ! spuse Ana pentru sine.

Emil o privi cu curiozitate, fără o vorbă. Aştepta mai departe desfăşurarea raţionamentului Anei.

— Poate că artista a vrut într-adevăr *să se sinucidă...* Iar acel ..cineva“ care se afla în dormitorul ei a vrut s-o împiedice... Nu a reuşit... revolverul s-a descărcat... moartea este instantanee, ca cade în braţele acelui „cineva“... el o duce în pat... Deci, în acest caz, nu vom avea semne de luptă...

Emil se gîndise la asta. în discuţia cu Mihăileanu avu-

sese intuiţia unei asemenea scene. Acum descoperi că şi motivul nemulţumirii sale în legătură cu această întîlnire era tocmai acest fapt : întrerupsese discuţia începută pe această temă. îl supărase răspunsul lui Mihăileanu : „Am zis că se poate aşa, dar realitatea poate fi cu totul alta...“

Emil nu-şi spuse părerea asupra acestei „variante“, prezentată de Ana.

Se priviră amîndoi tăcuţi. Cu acelaşi gînd : cum să treacă mai repede orele care le mai rămîn pînă la prescripţia oficială a ..cazului Bela Cony“.

Iată însă că, tocmai în acest moment, interveni ceva care reînnoi dorinţa lor *de a şti.*

Sună telefonul. Era ofiţerul de serviciu de Ja intrare :

— Vă caută o femeie ! se auzi vocea ofiţerului, iar apoi mai încet, în afară de receptor : Cum vă cheamă ? Şi din nou spre receptor : Irina Neagu.

— E jos fosta cameristă ! spuse Emil Anei, acoperind receptorul cu palma. Şi apoi spre receptor : Daţi-mi-o la telefon.

— Alo ? se auzi vocea Irinei Neagu... Aş vrea... Ştiţi...' Mi-aţi spus că dacă...

— Da... da... se grăbi Emil, veniţi sus...

— Dai' nu sînt singură... Sînt cu bărbatul meu.

— Bine, veniţi amîndoi, spuse Emil, iar apoi dădu dispoziţie ofiţerului de serviciu să o’ lase să urce pînă la el.

— Ce-o fi vrînd ? se întrebă Emil cu voce tare.

Ana dădu din umeri. Se mira şi ea de această vizită neaşteptată. Ce putea să le mai spună fosta cameristă ?

Irina Neagu, însoţită de bărbatul ei, au intrat în birou. Lung, deşirat, bărbatul Irinei îi privi pe cei doi puţin neliniştit, cu pleoapele pe jumătate închise. Uşor arţăgos, mai degrabă ca să-şi ascundă neliniştea, maeslrul electrician Neagu întrebă :

— Se poate ?

— Luaţi loc î spuse Emil.

Irina îi privi cu un aer vinovat.

— Trebuia să-i spun bărbatului meu... se justifică ea, înţelegeţi ? şi ridică din umeri.

— Foarte bine, murmură Emil. Dar luaţi loc.

Arătă şi spre scaunul lui, aşa că el rămase în picioare pe jumătate aşezat pe birou. Ana ocupase celălalt scaun. Irina se aşeză la marginea scaunului, în timp ce bărbatul ei se înfunda în el, comod, lungindu-şi picioarele.

Emil îşi scoase ochelarii. Hotărîse să nu întrebe nimic, să-i lase singuri să vorbească. îşi curăţă bine ochelarii, şi-i puse la ochi, îşi încrucişa mîinile privindu-i.

Irina schimbă o privire cu bărbatu-său.

Privirea ei vroia să însemne : „Ei, ce taci ?“

Neagu şi-aprinse o ţigară.

— Mi-a spus soţia mea... începu el.

Se opri. Aşteptă ca Emil să spună ceva, dar Emil tăcea. Aruncă o privire fugitivă spre Ana, întrebîndu-se, probabil, ce caută această fată în biroul Direcţiei Generale.

— E o poveste veche, nu ? îl privi el întrebător.

Aşteptă din nou un răspuns. Nu-l primi şi se derută. Privi în jur, căutînd o scrumieră să-şi pună scrumul ţigării. Se pregăti să se ridice, însă Emil îi făcu semn să rămînă locului şi-i aduse el o scrumieră. Neagu şi-o aşează pe genunchi.

— Mulţumesc... spuse el.

Irîna îl privi din nou cu reproş.

— Ce te uiţi aşa ? se răsti el la nevastă-sa, simţind poate că atitudinea ei va fi sau chiar fusese observată de cei din birou.

— Uitaţi ce-i, tovarăşe căpitan... Nevasta mea mi-a spus că n-aţi venit acasă pentru nu ştiu Ce schimb de locuinţă, ci ca să întrebaţi de afacerea aceea de acum

douăzeci de ani... înţeleg să fim întrebaţi despre trecutul nostru... Adică, în legătură cu biografia noastră. bar ca să fim anchetaţi, după douăzeci de ani, tot în legătură cu cocota aceea, care din banii amanţilor..., nu pot să pricep !

Stinse ţigam enervat, răstumînd scrumiera.

— Scuzaţi ! spuse el descumpănit de acest incident.

Curăţă fotoliul, suflînd scrumul. Vroia să cîştigc timp. Şi-aprinse o nouă ţigara. Emil tăcea. Vroia să-l repeadă pentru tonul său oarecum impertinent, dar se abţinu.

Emil îşi adusese aminte din nou de brăţara furată, dar n-o să-l întrebe nici pe acest Neagu şi nici pe fosta cameristă despre aceasta. O să-i lase să fiarbă pînă a doua zi. Simţi privirea lui Neagu aţintită asupra lui, nelinişţită, şi nu se uită la el.

— Asta am vrut să vă spun... conchise el.

Emil tăcea.

O nouă privire.

Şi un schimb de priviri între Ana şi Emil. Prima voia să spună. „Nu-i întrebi nimic ?‘‘ Emil răspundea : „Lasă-i**...

Neagu se întreba daca trebuia să se ridice síi plece sau nu. Părea sleit... obosit. Irina era gata să izbucnească în plîns.

— Dumneavoastră faceţi acum ancheta pentru acest caz ? se interesă Neagu.

— Dumneavoastră sînteţi cei care aţi venit să ne spu- . neţi ceva şi nu să ne puneţi întrebări, îi răspunse sec Emil.

— Păi... asta am vrut să vă spun... Dezgropăm* acum o poveste... din cauza acelei femei uşoare, repetă el epitetul folosit şi mai înainte. Eu îmi pierdusem pîinea atunci, în afacerea asta erau amestecaţi stăpînii... Acum nu mai avem stăpîni !

Emil vru din nou să-l întrerupă, dar îl lăsă.

Neaga, se ridica. Aştepta o întrebai'e, însă nu venea şi acest lucru îl derula. Se ridică .şi fosta cameristă. Ncagu

dădu din umeri.

— Putem pleca ? întrebă Neagu.

— Da ! răspunse Emil.

— Noi doi nc-am cunoscut în timpul anchetei făcută cu ocazia morţii... Ştiţi... spuse Neagu.

..Deci, asta era ! Neagu a venit să întărească depoziţia anterioară a Irinci. că s-au cunoscut în timpul anchetei". Lui Emil îi veniră în minte spusele Elenei Farcaş. „Ala a furat brăţara, ibovnicul cameristei."

— Bine, repetă Emil.

— Să trăi ţi !... spuse Neagu făcînd o plecăciune.

Emit răspunse sec la salut.

Neagu mái stătu în fata uşii întîrziind dinadins plecarea. doar, doar o .să-l oprească Emil, să-l întrebe ceva.

Emil surprinse o privire a Anei, care îi reproşa faptul că nu întreabă nimic.

Mai mult ca să-i facă plăcere Anei. Emil întrebă :

— Asta-i tot ce aţi vrut să ne comunicaţi, domnule Neagu ?

— Păi. asta-i tot... făcu el.

— Eu credeam că aţi venit să ne spuneţi lucruri mai interesante, şi nu să ne declaraţi că v-aţi cunoscut cu ocazia anchetei.

Irina îşi privi bărbatul cu teamă.

— Păi... repetă Neagu.

— Credeam că aţi venit, dimpotrivă, să ne spuneţi că vă cunoaşteţi cu mult înainte... Că doar doamna Irina venea la teatru cînd Bela Cony susţinea un număr nou... Şi că v-aţi dus acasă la ca pentru unele reparaţii... de comutatoare, să zicem...

Cei doi stăteau în uşă, tăcînd. Neagu stătea cu mîna pe clanţă.

— Şi mai credeam că o să ne spuneţi, continuă Emil atacul, pentru ce nu aţi mărturisit atunci că aţi fost în casă... în seara crimei... la doamna Irina...

Cei doi continuau să stea în uşă, tăcuţi, cu capetele plecate.

— Sau să ne explicaţi motivul pentru care nu aţi spus anchetei că l-aţi întîlnit pe căpitanul de cavalerie Sergiu Ornaru.

— Nu ne-a întrebat nimeni, se repezi Neagu.

— Nu, nu vreau să-mi răspundeţi ! i-o tăie scurt Emil. Vreau numai să spun că aveaţi ce declara venind aici !

Cei doi soţi mai statură o bună bucată de vreme indecişi. Apoi Neagu deschise uşa, cu mişcări lente, obosite. Plecară fără să mai salute.

Emil stătu cîteva clipe nemişcat în faţa uşii. Se auzeau paşii celor doi, paşi care se îndepărtau pe coridorul lung.

— De ce m-am răstit la ei ? îşi reproşase Emil cu voce tare. N-avea nici un rost.

Aceeaşi întrebare şi-o pusese şi Ana. Acum însă, cînd Emil se frămînta, ea încercă să-l liniştească.

— Sînt amîndoi vinovaţi.

— Vinovaţi de ce ? întrebă Emil ca să-şi verifice propriile bănuieli.

— în orice caz, de furtul brăţării, spuse ea.

— Unu la mînă, făcu Emil,. îndoindu-şi degetul mic de la mîna stingă.

— De asasinat nu ştiu... recunoscu Ana. Sînt într-un fel amestecaţi amîndoi, că doar nu pentru furtul brăţării au venit aici...

— Cred că au venit numai pentru furtul brăţării..; să se dezvinovăţească...

— Ştii ceva ? întrebă Ana, ridieîndu-se.

— Ce ? se interesă Emil, presupunînd că Ana are vreo idee în legătură cu cazul pe care îl anchetează.

—• Astăzi facem pauză ! Şedinţa se ridică !

Emil o privi întrebă lor.

— Am o propunere. M-rnn întîlnit astăzi cu nişte foşti colegi de facultate. Unul dintre ci dă un ceai... Ceai ! Adică se bea, se dansează, se glumeşte... Ceea ce lipseşte osie tocmai ceaiul. M-au invitat, dar am refuzat. Acum ir.-am răzgîndit ! Mergem amîndoi 1

-— La bal ! se sperie Emil.

— Da, da. La bal ! Vom realiza o deconectare, cum se spune acum, aşa că miine vom fi mai lucizi ! continuă Ana. Deci, întrucît programul cultural, într-o casă care se respectă, este făcut de către femei, propunerea mea devine ordin !

'Era clar că Ana, sub aceste fraze care ar fi vrut s:î fie de haz, urmărea să ascundă faptul că ea se gîndise mult pînă să se hotărască să facă această propunere. Se întrebase de cîteva ori dacă poate să-şi permită să-l invite pe Emil, acest om atît de puţin familiarizat cu asemenea distracţii pe care le evita, nu pentru că nu i-ar fi plăcut, ci pentru că îi era frică **de ele.**

— Şi-aşa, hodoronc-tronc, un ceai în mijlocul săptămânii ? întrebă Emil ca să rupă tăcerea.

— Dar este ziua de naştere a unui coleg.

— Bun. Mergem ! decise Emil, şi repetă fraza Anei : Şedinţa se ridică.

CUM POATE SĂ TE AJUTE UN ..CEAI*
EA DEZLEGAREA UNEI ENIGME

în după-a miaza aceea avea multe de făcut căpitanul Emil Bunca. În primul rînd, să se tundă. în al doilea rînd, să se racăl. în al treilea, să-şi cumpere o cravată, în al patrulea rînd, s-o pună pe coana Ioana să-i calce costumul cel bun. Doar va merge la un ceai cu Ana şi nu trebuie s-o facă do rîs.

Zis şi făcut. După o oră de odihnă. întins pe canapea.' cu ochii închişi, Emil porni pentru executarea acestei operaţii complicate.

Prima care se miră de această dorinţă subită a lui Emil pentru eleganţă fu coana Ioana.

— Dar costumul ăsta nu l-ai mai pus de pe la revelion...'

Emil nu răspunse. îşi pregătea banii, pentru cravată.

— Doamne fereşte ! se cruci coana Ioana, punînd fierul în priză. S-a stricat lumea ’.

— Mă duc la o nuntă ! strigă Emil, ieşind.

— Era să nu te recunosc ! exclamă Ana cînd îl întilni, în loc de bună seara.

— Ei... făcu Emil modest.

Dar şi Ana avusese aceleaşi „probleme“ în după- amiaza aceea. îşi luă în sfîrşit taiorul de la „Arta Modei“, se dusese la coafor, îşi făcuse unghiile. Doar se ducea şi ca la primul ei... ceai cu Emil. Părea emoţionată. Poate pentru că ea fusese aceea care avusese iniţiativa să-l invite.

Emil o admiră tăcut.

— Deci, mergem ? spuse* Ana.

— *Să* cumpărăm ceva. Nu putem să ne ducem într-o casă aşa... cu mina goală...

— De acord, dar plătim juma-juma !

— Luăm prăjituri ?

— Prăjituri ? rîse Ana. Vino vizavi la „Unic“. Nu mergem la o serbare de copii ! Luăm un gin. E şi bun şi ieftin, în comparaţie cu celelalte băuturi tari.

Ana trebuia să înţeleagă că acum nu se poate plăti juma-juma, pentru că nu se duc să mănînce, ci se duc la o petrecere, şi de cînd lumea, în toată lumea, cheltuielile petrecerii sînt suportate de către bărbaţi.

Emil expusese o întreagă teorie, ca s-o convingă pe Ana, care, de altfel, nici nu protestă. încă din prima clipă acceptase ideca că propunerea ei de juma-juma putea să-l jignească. Emil nu se lăsa. Expunea înainte, găsind exemple din istoria veche, precum şi din cea contemporană.

Vîrsta colegilor Anei începea de la douăzeci şi cinci de ani pînă la vreo patruzeci. Mai toţi de la facultatea de drept. Foşti studenţi, doi asistenţi. Colegii îşi aveau fiecare serviciul în domeniul pentru care se pregătiseră. Unul era procuror la Alexandria, al doilea avocat]a Bucureşti. o colegă judecătoare la Snagov. Emil se simţea bine, ca printre ai lui.

Toţi ştiau să danseze dansuri moderne, ştiau să bea un ceai, să spună bancuri, să einte.

„Pe timpul studenţiei mele...“ gîndea Emil. Şi acest „timp“ nu fusese dccît cu vreo opt ani în urmă ; pe „timpul lui“ era „o mai mare severitate“ şi în ţinută şi în dans.

Dansă şi Emil. Cu Ana, fireşte-! Nu dădu nici o atenţie unei fetişcane care-l privea cu prea multă insistenţă, după părerea lui. „Probabil a impresionat-o aerul meu intelectual !“ rîse Emil în sinea lui.

Gazda, un flăcău vesel, înalt de vreun metru nouăzeci, ca un voleibalist, era amabil cu toţi, se ocupa ca toată lu-

mea să se simtă bine, ajutat de o tînără do vico douăzeci şi cinci de ani. cu „acre“ do gazdă şi ea.

Colegii, în bătaie de joc, îl strigau tare : Piivele ! .

— Pavele, pune gin !

— Pavele, ai făcut cafele ?

— Pavele, eşti cam trist astăzi !

Şi toată lumea rîdea fără ca Emil să înţeleagă motivul.

La un tango, acesta deveni pretextul unei conversaţii cu Ana.

— De ce rîdeţi, cînd îi spuneţi : „Pavele“ ?

— Aşa îl striga profesorul nostru de medicină legală : Pavele !

— De fapt, care este numele lui ? se interesă Emil

— Păi, pe buletin Pavel, dar, fireşte, toată lumea îi spune Paul, îl lămuri Ana.

Emil continuii dansul, dar numai la dans nu-i mai era gîndul. Aşa. dintr-o dată, găsise „amănuntul“ pe care îl căuta de atîlea zile, „amănuntul“ acela în stare să lege toate datele anchetei sirînse pînă acum, să justifice lanţul de intuiţii, să declanşeze, aşa, ca din „intîmplare“, răspunsul căutat.

Acum, deodată, toiul îi păru foartc clar, atît de clar, îneît se mira cum de nu şi-a dat seama pînă acum de un lucru atît de evident, de limpede cu lumina zilei.

Ana observă schimbarea partenerului ei la acc>t tango argentinian, de „modă veche“.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Ana.

— Nimic ! se forţă el să se arate degajat.

„în primul rînd nu trebuie să stric seara, pleeînd. Trebuie să stau pînă la capăt. Nici nu e nevoie să-i spun ceva Anei.“

I Cu toate că mai tot timpul s-a gîndit la descoperirea lui. Emil a fost la înălţime. A băut, a cîntat, a dansat. Pentru prima dată Ana era mai aproape de el.

Au plecat abia la ora patru dimineaţa.

MAIORUL NICOLAU ESTE SUPĂRAT !

Emil Bunca se trezi tîrziu, cu un cap „greu“, din cauza ncodihnci din noaptea precedentă. Vroia să mai stea culcat, drept care, pentru prima oară în viaţa lui, ceru o cafea în pat.

Coana Ioana, mirată peste măsură, îi pregăti cafeaua, bombănind astfel ca s-o audă şi Emil :

— Uite... costumul călcat de mine, frizerie, şi, acum, bolnav ’ În loc să găsească şi dumnealui o fată, ca tot omul, să-şi facă un rost...

în sfîrşit, Emil se hotărî să se scoale. Avea mult do lucru. Făcu un duş, se rase bine, de parcă se gătea pentru propria sa nuntă, şi convocă echipa specială, adică pc Ana.

înainte de asta însă mai avea o mică „conversaţie“ cu maiorul Nicolau.

11 găsi ca-ntotdeauna înconjurat de dosare, proaspăt scoase din arhivă, căutînd să rezolve cererile colegilor. ,Emil intră, spuse bună ziua, ca un elev conştiincios, şi aşteptă ca Nicolau să-i adreseze o vorbă. Maiorul îşi continua treaba ca şi cum n-ar fi observat că cineva intrase în’ cetatea lui. Emil se aşează liniştit, fără să-l deranjeze.

În sfîrşit, într-un tîrziu, maiorul Nicolau ridică capul, îl privi atent pe Emil, după care spuse :

— O, bună ziua ! Ce facem ? Cînd îl identificăm pe asasinul artistei Bela Cony ?

— Cred că peste cîteva zile...’

Vii să zică. ai înaintat ? iar în vocea lui distinse un oarecare interes, cu toate că dumnealui. n-ar fi vrut să-l anile.

— Hm... tăcu Emil. Asta depinde... Şi în primul rînd, v-aş rugii sil-mi spuneţi dacă aveţi aici ceva în legătură cu flic Aioanci.

— Cine-o mai fi şi ăsta ? se prefăcu Nicolau că habar n-are de acest personaj.

Soţul Fioricăi Aioanci, care a înfiat-o pe fiica Dinei Coman.

— Stai, stai ! Dina Coman, fiica ei, Florica Aioanci, Ilie Aioanci ! Dar dumneata, băiete, crezi că eu am cartea de imobil ? De unde să-i cunosc eu pe toţi ăştia ? la-mă mai încet... Florica Aioanei... Hm... Am mai auzit de acest nume... O... da... desigur... O bătrînică cumsecade... Mi se pare că ţi-am dat acum cîteva zile ceva date despre ea... Acum vrei şi pentru bărbatul ei... Crezi că el ar fi asa-) sinul ? Se prea poate... Cred însă că n-a avut timp... Murise pe front... Undeva în Cehoslovacia... Da... da... Cred cil vei găsi date despre dumnealui la Asociaţia antifasciştilor. în rest nu ştiu nimic... Zău că nu ştiu... Ce te uiţi aşa la mine ? Dacă spun că nu ştiu, nu ştiu !

— Pot să vă mai întreb ceva ? făcu Emil cu o voce moale, bună, ca un elev care vrea să cîştige bunăvoinţa profesorului.

— Poţi.

— Vedeţi dumneavoastră o legătură între dosarul cu .furtul brăţării şi moartea artistei ?

— Văd. Mi-am umplut haina de praf în egală măsură cercel înd amîndouă dosarele pe care le-ai pomenit! Daca asta este o legătură, o văd.

Maiorul se opri şi îl privi din nou atent pe Emil. Parca se întreba cc-l apucase pe acest om „să dezgroape mori ii”, să caute soluţia unei enigme care nu mai inte- icseazâ pe nimeni. în sfîrşit, se hotărî să continue :

— Bun... Eu sînt aici ca să-mi fac datoria... Bun... Mi-o iac... Dar atîta tot, să ştii !

Era un ton de reproş în glasul lui ? Emil preferă să nu-i dea nici o atenţie.

— Dacă vrei să ştii, îţi spun : Văd o legătură. Dar poate mă înşel, de aceea nu spun nimic... De altfel, eu sînt aici nu ca să rezolv problemele dumneavoastră, ci ca să vă uşurez treaba în legătură cu cercetările pe care le faceţi...

Emil observă că maiorul vorbea la plural. Vorbeşte aşa, în general, pentru toţi, sau pluralul i se adresa lui personal ? Dacă era aşa, înseamnă că este supărat pe Emil, pentru că maiorul nu folosea pluralul cu cei apropiaţi lui decît numai cînd era supărat. Pentru ce însă se supărase pe el ? se întreba Emil.

— Alte întrebări ? spuse sec Nicolau.

— Nu, nimic... mulţumesc, făcuse Emil docil şi adăugă : îmi daţi voie să mă retrag ?

— Sînteţi liber ! spuse maiorul fără să-l privească.

Emil ieşi din cetatea lui Nicolau rîzînd în sinea lui. Va să zică, Nicolau se supărase pe el ! „Sînteţi liber !“ „Bine 1 spuse Emil. Am şi eu o surpriză pentru dumneavoastră.“

Urcă treptele cîte două spre biroul lui cuprins de o veselie bruscă. Efortul fusese prea mare, aşa că înainte de a* deschide uşa se opri ca să-şi tragă răsuflarea.

în birou îl aştepta Ana.

— Avem mult de lucru, spuse Emil, cu un ton autoritar. Notează : 1. Mi-aduci datele pentru numitul Ilie Aioanei. Le vei găsi la Asociaţia Antifasciştilor. Ţi-am pregătit o adresă ca să fii ajutată să termini repede. 2. Să găseşti un pretext ca să-i mai faci o vizită Floricăi Aioanei, să vezi dacă...

Emil se opri brusc.

— Nu... acolo mă duc eu... Vreau să mă conving cu ochii mei... Deci, 3 :... Hm... N-am o a treia sarcină...

— Pot să vă întreb ceva, şefule ? spuse Ana cu aceeaşi mutră serioasă pe care o lua de fiecare dată cînd Emil se purta cu ea ca faţă de un subaltern.

— Poţi ! făcu scurt Emil, amintind u-şi acelaşi răspuns scurt al lui Nicolau.

— Ce nevoie avem de date în legătură cu Ilic Aioanci ? Presupun că dumnealui ştie totul în legătură cu

moartea artistei !

— Asta n-are nici o importanţă ! exclamă Emil, doct. Doar se cunosc cazuri cînd vinovatul a murit înaintea victimei ! explică cu un aer misterios Emil.

Ana plecă pentru executarea ordinului căpitanului Emil Bunea.

Emil făcu o scurtă vizită la Florica Aioanei. Deşi era decis să pară cît mai degajat, ceva parcă îl deranja încă înainte de a suna. Apoi îi fu şi mai greu, pentru că în Jocul bătrînci o găsi numai pe Doina.

Ea îl recunoscu.

— îmi daţi voie ? spuse Emil.

Doina ii făcu loc să intre, apoi închise uşa

— Poftiţi.

— Aş vrea... aş vrea... Adică, în legătură cu schimbul.., bîlbii el, apoi îşi regăsi fraza. Mama dumitale mi-a spus că o să se intereseze dacă în blocul dumneavoastră există vreun apartament...

— Mă scuzaţi... dar nu ştiu nimic... Iar mama este plecată... S-a dus să-şi ia pensia... spuse Doina.

— Hm.., bine... mă iertaţi... vă mulţumesc... mă iertaţi... am să mai trec... desigur... dacă nu vă deranjez...

— Nu, poftiţi... dacă aţi vorbit cu mama... răspunse Doina, privindu-l mirată.

Emil coborî scările în fugă. Ceea ce căuta nu mai exista în holul casei. Venise să vadă încă o dată acea fotografic de pe peretele holului, fotografia cu soţul bătiînei într-o piaţă din Praga, împreună cu un grup de colegi de arme. Dar fotografia nu mai era la locul ei.

Acest fapt, în loc să-l nemulţumească pe Emil, dimpotrivă, îl înveseli. „Va să zică, am avut dreptate ! îşi spuse el. Dacă a scos fotografia de acolo, înseamnă că dumnealui era !“

După două-trei zile de cercetări în care se interesase în mod special de bărbatul Floricăi Aioanei şi de alte cîteva lucruri de o importanţă covîrşitoare, cum declarase el Anei, veni şi ziua cea marc.

Toată lumea, adică toţi cei -care într-un fel sau altul fuseseră amestecaţi în „cazul Bela Cony“ erau chemaţi în această după-amiază la Inspectoratul General al Miliţiei. Cu invitaţii în regulă şi cu telefon din partea lui .Emil. Numai lui Sergiu Ornaru, care-l chemase la telefon să-l întrebe Ce înseamnă acea invitaţie, Emil îi spusese că poate să nu vină, dacă nu se simte bine sau dacă n-arc chef.

O CONVOCA11E LA CĂPITANUL EMIL BUNEA

Se dovedi că biroul lui Emil era neîncăpâlor pentru toată iumea. Acest lucru s-a observat în timp ce Ana şi Emil aduceau scaunele în birou.

— Nu încăpem aici ! O să ne sufocăm ! spuse Ana. Să mergem în altă parte.

La opt fix era toată lumea acolo.

Emil fusese nevoit să ceară voie, special, de la superiorul iui pentru această oră.

— Dar ce naiba ? spuse şeful. Eşti ocupat pînă la opt ? Ai petrecere ?

— Nu... se fîstîci Emil... Dar...

— Şi, în definitiv, l-ai găsit pe asasin ? se interesă şeful.

— Aproximativ, fu răspunsul lui Emil.

— Aproximativ ! Ce vorbă este asta ?

Tn sfîrşit, obţinu permisia să convoace adunarea pentru ora opt. Toată lumea era curioasă să afle dezlegarea acestei enigme „îmbătrînite“. Singurul inconvenient ar fi fost Sîrbu dacă ar fi avut spectacol. Dar nu avea.

— N-am, dragă 1 spusese el Anei care îi dăduse telefon.'

— Deci, veniţi ?

— Dar ce facem acolo, dragă ? întrebase actorul.

— O să vă re vedeţi nişte... cunoscuţi 1 zisese Ana?

— A, nu pot, dragă ! Trebuie să comit o crimă astăzi !

. , ;

— Deci, veniţi ? * : :

— Vin. Cu miliţia e bine să ai relaţii amicali*. Mai ales;

— Enigma clin arhivii

că în curînd va trebui să dau examen de şofer.

— Vă urez succes ! a rîs Ana.- însă să ştiţi că amicii şi oamenii de valoarea dumneavoastră sînt puşi să dea examen de două şi de trei ori tocmai ca să fie feriţi de accidente !

— Deci, m-ai făcut monument al naturii, dragă ! Dar, ia spune, dragă, nu cumva aţi descoperit că asasinul din povestea asta sînt chiar eu ? !

— Dumneavoastră ştiţi mai bine, a răspuns Ana.

Primul veni Sergiu Ornaru, curios peste măsură. Venise cu „căruţa lui", un „jep" cu peste două sute de mii de kilometri la bord, cumpărat mai ieftin decît un scuter.

— Mie mi-aj unge ! spuse Ornaru. Merg cu el la lacurile din împrejurimi.

Sosi apoi perechea Neagu. Amîndoi vădit neliniştiţi. Căutau să întîlnească privirea lui Emil, care se ferea dinadins. Venise şi fostul deputat, făcînd scandal că-i deranjat. Emil îi aminti că, dacă vrea, poate să plece şi că de fapt îl anunţase că prezenţa este facultativă.

— Cum să plec ? protestă fostul deputat. De douăzeci de ani aştept această clipă !

„De douăzeci de ani. Pentru ce ?"

Actorul intră recitind versuri : ţ

-— „Iar timpul, da, atotbiruitorul,
Nu reuşi să şteargă urma adîncă
Ce-n suflet ii rămase ca o rană..."

— Bonjour, dragă !

Filip Cosma schimbă numai o privire cu Mihăileanu care venise la ora opt fix. Lui Emil îi făcuse impresia că era nervos. Nu putea să şi-l închipuie astfel pe Mihăileanu.

Lipsea numai Papadat.

Pe Elena Farcaş o chemaseră în ultima clipă, fără să-i fi-trimis invitaţie. Acum şuşotea cu Ana. Desigur, despre peruci.

Fiecare care intra privea calendarul mare din perete : 14 iunie. Unii erau neliniştiţi, alţii derutaţi...

în orice caz, fiecare avusese o reacţie. Era şi de aşteptat. 14 iunie era doar o dată importantă din viaţa fiecăruia. Paul Mihăilcanu parcă privi calendarul mai insistent. Ba s-a mai întors de vreo două ori să se uite. Şi asta era firesc. Data de 14 iunie marca sfîrşitul carierei lui ca anchetator, căruia i se prezisese un viitor strălucit !

— Tovarăşi ! începu Emil. Se împlinesc douăzeci de ani de cînd aţi fost cu toţii amestecaţi într-o poveste destul de neplăcută, care...

Ana îşi plimba privirea de la unul la altul.

Ştia ce urmează. La început Emil nu voise să-i dezvăluie ideea care îi venise cu ocazia ceaiului în casa lui „Pa vel“.

— Deci mie nu-mi spui despre ce este vorba ? se prefăcuse ea supărată.

— lartă-mă, dar vreau să-ţi fac o surpriză, se scuzase Emil. De altfel, să ştii că ideea mi-a dat-o reflecţia dumitale, aceea despre „cei cu bani” şi „coi cu suflet“, precum şi reacţia lor în faţa unui şantaj din partea artistei.

— Atunci, ideea îmi aparţine şi nu-ţi dau voie să o foloseşti !

De fapt, Emil se „juca“. Nu putuse s-o lase pe Ana fără să-i explice ideea lui şi rezultatul ultimelor cercetări.

Şi Ana observa acum atentă reacţia fiecăruia la cele spuse de Emil.

în primul rînd va clarifica furtul brăţării. De aceea, o chemase şi pe Elena Farcaş, ca să-i dea satisfacţia achitării.

Din discuţia între Emil şi Ana reieşise foarte clar vinovăţia lui Neagu. Două fraze aruncate de cei întrebaţi dădeau concluzia acestei poveşti :

— Ibovnicul ăla al cameristei ! spusese Elena Farcaş.

— Ieşise din casă electricianul de la „Alh ambra“ ! declarase fostul căpitan Sergiu Ornaru.

Iar cei doi insistaseră să-l convingă pe Emil că se cunoscuseră ..în timpul anchetei pentru moartea doamnei“.

Ana o privea pe Irina Dobrescu-Neagu. Fosta cameristă plîngea încet.

Irina îşi amintea şi acum discuţia pe care o avusese cu Ncagu în ziua cînd o găsise pe stăpîna sa moartă. Erau, într-adevăr, amîndoi în camerei do serviciu, în mansardă şi nu în camera fetitei, cum susţinuse ea la anchetă. Dc aceea nici n-auziseră împuşcătura. De altfel, nici nu era sigură dacă focul de armă fusese tras în timp ce Ncagu se mai afla în odaia ei.

O auzise pe Bela Cony sosind, pentru că pînă în clipa aceea avusese deschisă fereastra care dădea spre curte. O lăsase special deschisă ca să ştie cînd vine stăpînă-sa şi să fie mai atentă să n-o surprindă cu Neagu în odaie. Firește, lumina era stinsă.

Cînd auzise maşina care se oprise în faţa casei. Irina ieşise la fereastra odăii şi privise cu precauţie spre curte. O văzuse pe Bela Cony luîndu-şi rămas bun de la căpitan şi pătrunzînd în curte. Cînd să urce cele cîteva trepte care dădeau spre intrarea principală, o siluetă se desprinsese din grădină şi se apropiase de artistă. Irina îl recunoscuse.

„Unul a adus-o, altul o aşteaptă !“ îi spusese încet lui Ncagu care era întins pe patul ci.

Cînd dimineaţa a găsit-o moartă pe stăpîna ei, imediat după ce telefonase pe rînd la Ornaru, la medic şi apoi la poliţie, îl căutase pe Neagu la telefon, la gazda unde ol avea o cameră închiriată.

Era pe la ora şapte, şi gazda lui Ncagu se supărase, dar Irina a spus că este o rudă din provincie, şi că arc o veste foarte urgentă pentru el. în sfîrşit, venise Neagu la aparat.

Irina îi suflă în aparat :

— Doamna s-a sinucis...

Neagu, trezit brusc din somn, tăcuse cîtcva secunde, pînă să răspundă.

— Nu şl ii nimic, n-ai auzii nimic ! o sfătuise el. Nu-mi mai da nici un telefon. O sâ ne întilnim după-amiază...

Irina nu reuşise să scape în după-amiaza aceea, avusese multe treburi, multe alergături. Prietenii artistei care se îngrijeau de înmormîntarea ei o trimiteau tot timpul pentru diverse comisioane, intre timp. în ziarul de seară un reporter presupuneri că poate este vorba de o crimă. A doua zi de dimineaţă, aproape toate ziarele dădeau amănunte în legătură cu existenta unui ..necunoscut“, care se afla în casă la ora aceea. Ziarele scriau şi despre cele două ceşti de cafea.

Abia spre seara zilei următoare s-a întilnit Irina cu electricianul Neagu.

— Ce facem ? îi spusese ca speriată.

— Nimic ! îi răspunsese Neagu. Nu trebuie să ne amestecăm în această poveste. Nu e bine să avem de-a face cu politia, nici ca martori...

— Dar de ce ? Noi... noi n-avem nimic de ascuns...’ Că sîntem împreună ? Ei. şi ?

— Nu se ştie niciodată... se va afla că eram şi cu în casă şi iese cu încurcătură... Te pomeneşti că ..dumnealui” scapă, iar eu intru la apă... Tot săracul plăteşte...

Irina nu fusese atunci de acord. Ea era holărîtă să spună, să-l dea de gol pe „necunoscutul” care o vizitase pe stăpînă-sa în seara aceea. Doar îi văzuse silueta în curte.

— În primul rînd nu poţi să dovedeşti nimic... în al doilea rînd, poate te-ai înşelat, că doar era întuneric !

— Nu mă înşel cu... îl cunosc foarte bine !

— Nu se ştie... poate te-ai înşelat. Apoi cu, cînd am plecat, l-am întîlnit pe chefliul ăla de Or»iaru în uşă... De undo ştii că nu era el ?

— Eu am să mă duc să spun la poliţie cine a fost în casă !

— Eşti nebună ! Te legi unde nu te doare.

Irina a insistat şi atunci Neagu, ca s-o silească să tacă, i-a mărturisit că el furase într-adevăr brăţara într-un „moment de nebunie“. Şi dacă acum se va dovedi că se afla şi el în casă la artistă, o dată cu începerea anchetei pentru lămurirea morţii ei, va ieşi la iveală că se cunosc de multă vreme, aşa că vor „intra amîndoi în bucluc“. Irina plînsese atunci, plînsese mult. Apoi îl iertă pe Neagu „pentru momentul de nebunie“, mai ales că el a mărturisit că de frică şi din cauza mustrărilor de conştiinţă aruncase brăţara în canal.

Aşa se întâmplaseră lucrurile. însă Irina tăcea. N-avea nici un rost să-l corecteze pe Emil. De fapt există o vină, o vină a ci şi o vină a soţului ei.

Nu încerca să se dezvinovăţească.

Neagu, acum. în biroul lui Emil, stătea cu capul plecat, în timp, ce pcruchiera, fostă cabinieră a artistei, privea în jur cu un aer satisfăcut.

Tocmai atunci uşa biroului se deschise şi intră un bărbat înalt, între două vîrste, însoţit de maiorul Nicolau, amîndoi în civil. Emil tăcu brusc, însă bărbatul înalt îi făcu semn cu capul să continue. Era şeful lui, colonelul. Rămaseră amîndoi în picioare în* faţa uşii închise, privind cu curiozitate această adunare stranie.

Emil continuă :

— De altfel, Neagu, în seara crimei, se afla în casa artistei Bela Cony. Cel care ieşise din casă în seara aceea, acel „necunoscut“ despre care au scris toate ziarele de atunci în urma declaraţiei unui chefliu care se întorcea acasă, era electricianul Neagu.

Privirile tuturora se întorseseră spre fostul electrician al teatrului „Alhambra“, cu reproş, cu teamă, învino- văţindu-l astfel de moartea artistei.

— Nu, nu, interveni Emil, care înţelese reacţia celor de faţă. Nu ! Neagu şi Irina Dobrescu n-au nici o vină. Vina lor constă în faptul că ei l-au văzut pe cel de-al doilea „necunoscut“. Şi au tăcut...

Colonelul şi Nicolau ascultau cu atenţie. Maiorul Nico-* Iau schimbă o privire complice cu Ana.

— De ce n-a spus atunci ? exclamă uluit Gelu lo- nescu, fostul deputat.

— Nu, acum n-are nici o importanţă, se grăbi să intervină Emil, caro dorea ca nimeni să nu afle numele „necunoscutului“. De altfel, continuă Emil, v-am chemat astăzi aici, ca să vă comunicăm că toţi cei cinci care au fost bănuiţi de această crimă sînt nevinovaţi. Este adevărat că mobilul exista, este adevărat că nimeni dintre dumneavoastră nu putea să prezinte un alibi plauzibil, însă este adevărat că nici unul dintre dumneavoastră nu aţi comis această crimă. Ancheta întreprinsă pentru clasarea dosarului vă declară în afară de orice bănuială.

Ana ştia ce se va întîmpla mai departe. în primul rînd Emil nu va lăsa pe nimeni să vorbească şi mai ales pe Neagu.

De altfel, nici nu era nevoie. Nimeni nu mai av» a chef să scormonească în trecut. Se auzi numai vocea actorului :

— Auzi, dragă ! Şi timp de douăzeci de ani eram convins că am omorî t-o ou !

N-a rîs nimeni. Fiecare dintre ci ştia bine că putea să fie asasinul artistei Bela Cony.

Şi Ana mai ştia ce-o să mai urmeze. Acum toată lumea o să plece, iar Emil o să-l reţină numai pe Paul Mihăileanu pentru o ultimă discuţie.

Auzi şoapta lui Ornaru :

— Vă aştept duminică ! Facem o saramură !

A plecat toată lumea. Rămăsese numai Mihăileanu. colonelul şi maiorul, tot în picioare, numai că acum schimbaseră locurile şi se postaseră în colţul biroului, lîngă fereastră.

—. Doriţi o cafea ? întrebă Emil, dar Mihăileanu făcu cu capul un semn negativ.

Tăcură cîteva clipe cu toţii, privind u-l pe Mihăileanu. îi privea şi el. Schiţă un zîmbet, un .zîmbet foarte trist.

în sfîrşit, Emil rupse tăcerea :

— Cînd l-aţi cunoscut pe Ilie Aioanei, soţul Floricăi

Aioanei ?

Ana ştia. Ea se ocupase de strîngerea datelor.

Ideea care-i venise lui Emil în seara aceea,]a ceai, cînd auzise că numele gazdei era Paul, îşi avea originea în fraza pe care o pronunţase fiica Dinei Coman cu ocazia vizitei la Florica Aioanei :

— Am luat un cadou pentru unchiul, de zimi lui !

Şi graba cu care bătrîna o întrerupsese. Ori sărbătoarea cea mai apropiată fu ziua de naştere a lui Pavel – Paul !

Oare ..unchi ui'* să fie Paul Mihăileanu ?

Se poate...

— Să cercetăm ! propuse Emil.

Chiar cu mult înainte de a recurge la căutarea legăturilor dintre Paul Mihăileanu şi soţul femeii care o înfiase pe .Doina Comari, într-o discuţie între Ană şi Emil se stabiliseră următoarele :

Mihăileanu îşi lungise ancheta pentru descoperirea hoţului brăţării. Motivul : se îndrăgostise de Bela Cony. Dacă nu era aşa, inai mult ca sigur că ar fi pus imediat mîna pe Neagu. Dar anchetatorul îşi pierduse capul. îndrăgostit peste măsură de Bela Cony, lungea ancheta ; îi chema la interogatorii peste interogatorii, de fapt fără să-i pese de ancheta propriu-zisă. Intenţia lui era să fie cît mai mult şi cît mai aproape posibil de Bela Cony. La brăţară şi hoţul acesteia nici nu se mai gîndea ! Cazul cu furtul brăţării se sfîrşise prin începutul relaţiilor între Bela Cony şi anchetatorul Paul Mihăileanu.

Că nimeni n-o omorîse pe Bela Cony devenise o certitudine pentru Emil în urma ceaiului de la colegul Anei.

Doina Coman-Aioanci pregătea un cadou pentru , ¡unchiul“. Ar fi putut să fio oricine acest unchi. Dar măi erau uncie date neclare pînă atunci şi care, coroborate, se legau, odată pornit pe această pistă.

1. Fraza din declaraţia Irinei Dobrescu în legătură cu necunoscutul care se afla în casa artistei. „Dumneavoastră ştiţi mai bine !“ îi spusese ca lui Mihăileanu.

Ce vroia să însemne asta ?

..Dumneavoastră ştiţi mai bine, pentru că dum »cr.-voastră eraţi de faţă !‘‘

2. Cele două ceşti de cafea. Artista Boia Cony nu /n.ea niciodată în bucătărie. Paul Mihăileanu. mare amator de cafea, lucru pe care de altfel Emil avusese prilejul să-l constate singur, la Brazi, pregătise în seara morţii femeii cc-o adora cafelele pentru el şi pentru ea.

Irina mi nţ isc atunci cînd vorbise de Papadat. Ezitarea ei la acest răspuns dovedea că pe fosta cameristă „o luase gura pe dinainte“, iar apoi aruncase la intîmplare numele lui Papadat.

N-avea interes să fie pomenit în nici un fel numele lui Mihăileanu. S-ar fi ni uns astfel la iubitul ei, electricianul Neagu.

3. Impresia că Emil a mai văzui undeva ochii unui personaj anume ţinea de vizita făcută în casa Floricăi Aioanei ; era produsă do fotografia aceea de pe front, caro se afla atîrnată pe perele ; în mijlocul soldaţilor fotografiaţi într-o piaţă din Praga se afla soţul bătrînei împreună cu Paul Mihăileanu. Şi de aici, impresia lui Emil cînd se întîlni prima dată cu anchetatorul : „L-am mai văzut undeva“'. Crezuse atunci că această senzaţie este urmarea studierii fotografiilor publicate în ziare. Dar mai era şi această fotografic. Cu aceeaşi faţă, în care ochii aproape că nu se vedeau.

Cercetările în această privinţă au dovedit că Paul Mi- hăilcanu luptase cot la cot cu IIie Aioanei, care murise chiar în braţele lui, ucis de un glonte. întors de pe front, aflase că şi fiul lui Uie Aioanei murise tot pe front, şi o luase în grijă, adueînd-o la el acasă, pe soţia fostului său coleg şi

prieten de arme. Era ca o soră a lui sau ca o mamă care-i îngrijea casa. Tot ei îi încredinţase şi pe fiica artistei pentru moartea căreia se simţea într-un fel vinovat.

Le ajuta el cu bani, o sfătuise pe bătrînă s-o înfieze, sa nu mai aibă fata acelaşi nume cu mama ei, în jurul căruia se făcuse pe vremuri atîta vîlvă. în cele din urmă, după trecerea anilor, cînd se părea că nu mai exista nici un pericol, se apropiase şi Paul Mihăileanu de această familie, spunîndu-i-se unchiul. Se zbătea să nu-i lipsească nimic acestei fete pe care probabil o iubea ca şi cum ar fi fost propria sa fiică.

4. „Colt-ul“.

,,Colt“-urile fuseseră introduse în ţară odată cu reorganizarea poliţiei, după modelul poliţiei engleze, aşa cum spusese şi Ornaru.

Anchetatorul Paul Mihăileanu fusese dotat cu o astfel de armă.

5. La întilnirea lui Emil cu fostul anchetator, Paul Mihăileanu a fost singurul care nu folosise obişnuitul termen : „Cazul Bela Cony“, deşi era, poate, unicul care putea să-l folosească avînd în vedere calitatea în care se ocupase de acest caz.

Paul Mihăileanu spuse : „Moartea Dinei Coman“. Z Folosise numele ei. Nu pseudonimul artistic.

Era. desigur, o dovadă oarecum minoră şi nici măcar nu putea fi vorba de o dovadă, dar acest fapt, legat de toate celelalte, oferea convingerea că Paul Mihăileanu nu era „rece“ faţă de acest caz, ci un om apropiat artistei, care nu putea s-o numească decît cu numele ei adevărat.*

Acum, Ana îl asculta pe Mihăileanu relatînd cu voce egală, înceată, întreaga poveste.

încă de la prima întrebare pusă de Emil : „Cînd v-aţi cunoscut cu Ilie Aioanei ?“ îl făcu să înţeleagă că este inutil să mai ascundă adevărul, că Emil Bunea ştia.

— O iubeam pe Dina Coman. Nu eram obişnuit cu felul de viaţă al artiştilor... Vroiam o familie... îi propuse

sem Dinei să ţină sarcina şi să ne căsătorim. Nici nu vroia să audă. îmi ceruse s-o ajut să găsească un doctor...

— Vă-şantaja ? întrebă Emil.

Paul Mihăileanu îl privi tăcut. în sfîrşit, răspunse :

— Nu !

Dar era clar că Dina Coman îl şantajase. Necontînd pe o reacţie sinceră, Paul Mihăileanu nu vroiii să ponegrească numele moartei. x

Şi continuă :

—- ...în după-amiaza zilei aceleia ii telefonasem Dinei spunîndu-i că am să trec seara pe la ea. Hotărîsein să nu cedez, s-o determin pe Dina să se lase de viaţa pe care o ducea pînă atunci. Ea îmi luase revolverul din haină fără să-mi dau seama şi mă ameninţa că. dacă n-am s-o ajut să scape de „povara[44] care îi va strica' cariera, se va sinucide...

Ana parcă vedea această scenă. Dina, cu revolverul în mină. Mihăileanu ştie că revolverul este încărcat. Vrea s-o împiedice să nu facă vreo prostie. El nu cunoaşte această lume. Nu bănuieşte probabil că Dina Coman nu este Dina Coman în clipa aceea, ci Beki Cony, care joacă teatru.

A vrut să-i ia revolverul. O mică luptă.

„O echimoză uşoara la braţul drept*[4], va nota mai tîrziu medicul legist.

Şi revolverul s-a descărcat.

„Colt 32**.

Au tăcut cu toţii.

Emil Bune<i uitase că maiorul Nicolau şi colonelul se aflau acolo, de faţă, în acelaşi colţ, în picioare.

îi văzu şi le zîmbi cu un aer vinovat. De ce vinovat ? Mihăileanu îl privea pe Emil întrebător. „Şi acum trebuie să spunem lumii că Dina s-a împuşcat singură... din laşitate ?**

Ana aruncă o privire spre calendar. O imitară :

Şi colonelul...

Şi Nicolau...

Şi Mihăileanu...

Şi Emil...

14 iunie.

Singurul care mai stătea în fotoliu era Paul Mihăileanu. Privirea lui se plimba de la Emil la Ana. de la Ana la bărbatul acela înalt şi apoi la maiorul Nicolau.

— Propun să mergem ! spuse Emil, primind aprobarea din priviri a superiorului.

Emil n-avca pentru ce să fie nemulţumit de sine, să aibă ..mustrări'*. Mihăileanu îşi răscumpărase vina că n-a denunţat-o-pe Dina Coman că s-a sinucis, jucînd tealru şi în afara scenei. Dar cum se putea justifica faţă de cei aşa-zişi implicaţi, care douăzeci de ani au trăit coşmarul.: „Vinovatul se află printre noi ! Cine-i ?~ Aparent, fiecare îşi căuta de treabă, totuşi Emil şi Ana au constatat de la primele convorbiri cît de torturat sufleteşte era fiecare dintre ei.

Mihăileanu rămăsese necăsătorit şi avusese tot timpul grijă să nu-i lipscascii ceva Doinei, fiica femeii pe care el a iubit-o. în afară de asta, încurcase destul de bine lucrurile, ca nimeni altul, niciodată, să nu poată fi acuzat de această crimă, pentru că atunci ar fi fost nevoit să spună adevărul.

începură să coboare treptele. Nicolau îl apucă pe Emil de braţ.

— Şi eu care credeam că umbli după o glorie tîrzie ! Ca să vezi...

Se opri în mijlocul frazei, oarecum stingherit.

‘„Aşa ! gîndi Emil. Ne-am întors la... singular. Deci, asta a fost!“

— Să-ţi spun drept, nu mă gîndisem la Mihăileanu... continuă maiorul Nicolau pe alt ton.

— Atunci pentru ce mi-aţi notat numele Floricăi Aioanei... cu majuscule ?

— Hm, credeam la început că nu poate fi o coincidenţă... poate că „cineva“ pusese pe această femeie să înfieze pe Doimi Coman, iar acel „cineva“ nu putea fi decît ori asasinul, ori unul la curent cu cele petrecute.

— Şi pentru ce mi-aţi trimis dosarul pentru furtul bră-

ţării ? întrebă din nou Emil.

— Asta da. Pentru două motive, şi văd că le-ai prins pe amîndouă. Primul : ca să constaţi faptul că Mihăileanu a tărăgănat prea mult această anchetă. Al doilea : ca să ai grijă de Neagu...

— Deci, dacă mi-aţi fi comunicat mai devreme bănuielile dumneavoastră, aş fi fost şi eu în stare să găsesc mai repede soluţia şi să ne căutăm de treabă, spuse Emil cu un ton de reproş, pe care l-ar fi invidiat pînă şi Georgfe Sîrbu.

între timp. Ana şi Mihăileanu coborîseră şi îi aşteptau pe Emil şi pe Nicolau.

Ana vroia să vorbească cu fostul anchetator, dar nu ştia cum să înceapă. O ajută acesta, intervenind la vreme.

— Am impresia că Doina cunoaşte că...

— Ştie ! o întrerupse Paul Mihăileanu. I-am spus eu totul...

— Pentru ce ?

— O iubesc Cei pe propriul meu copil... Ca pe un copil care... în fine... Ştiu că şi ea mă iubeşte şi am vrut să mă conving dacă dragostea ei faţă de.mi ne rezistă.

— Şi a rezistat ! confirmă Ana, zîmbind.

Mihăileanu o privi întrebător : „De unde ştiţi ?“

— Doar am fost acolo cînd adusese din oraş un cadou pentru „unchiul“ chiar după ce studiase în Biblioteca Academiei ziarele vremii...

— Da... Eu am trimis-o...'

— De altfel, tot Doina v-a... trădat...

Mihăileanu o privi din nou întrebător.

Ana îşi aminti acum de Florica Aioanei.

— Dar... sper că bătrinica nu ştie că...

— Nu, nu ! zîmbi Mihăileanu. Am hotărît împreună cu Doina ca mama Floriea să nu afle... Doina se va purta mai departe ca şi cum ar fi propria ei mamă... De altfel, o iubeşte mult... foarte mult...

în sfîrşit, coborîră Nicolau şi Emil.

— V-am făcut să ne aşteptaţi ! se scuză Emil.

— Eu sînt de vină că... l-am reţinut... interveni maiorul Nicolau.

Pe stradă îl aştepta o surpriză. Chiar în faţa intrării staţiona „căruţa“ lui Sergiu Ornaru.

— Haide, frate 1 Ce aţi făcut atîta timp ? strigă el cînd îl văzu ieşind.

— Pentru ce ne-aţi aşteptat ? întrebă Emil apropiindu-se de „jeep“-ul antediluvian al fostului căpitan de cavalerie.

— Cum pentru ce ? în primul rînd. n-am unde dormi. Iar în al doilea rînd, Filip Cosma ti vîrît un crap uriaş în cuptor şi ne aşteaptă, zice, la orice oră ! La unu, la două, la trei noaptea...

Au intrat cu toţii în maşină. De altfel, restaurantul era aproape, pe aceeaşi şosea.

— Ei, l-aţi găsit pe asasin ? întrebă Ornaru, întorcînd capul spre bancheta din spate, unde se aşezase Emil.

— S-a stabilit că este vorba de o sinucidere, răspunse acesta.

— Totuşi... noi ne-am chinuit... douăzeci de ani...

— Atenţie ! strigă Emil ca să schimbe vorba. Pe aici trece tramvaiul 5 ! E o intersecţie periculoasă !

— îmi pare rău 1 făcu Ornaru jignit. Poate nu ştii cu cine vorbeşti... Căpitan de cavalerie, de trei ori decorat.

CUPRINS

Trebuie descoperit un asasin 222222222 5
O tînără se interesează de „cazul BelaCony“ **2 2 2 2 15**
Un „implicat“ care simpatizează literaţii .. **2** 2 2 2 27
Apar mai mulţi suspecţi . 2 . 2 **2 2** 2 2 2 33
Un schimb de locuinţă .’222 2 2 2 2 2 . 43
Declaraţia bănuitului care murise între timp „2222 55
Telefonul misterios..... 2 2 2 . 02
în atelierul unei peruchiere 2 2 2 2 2 2 2 2 2 73
Fata de la bibliotecă 2 . 2 2 2 2 2 2 . 2 2 «3
Acasă la Ana . 2 2 2 2 .. 2 2 2 2 2 92
„Crimă ar fi fost să-i fi luat frumuseţea...“ *2* 2 2 2 . 100
O nedumerire!.....2 2 2 2 2 112
Un pescar amator pasionat . 2 2 2 2 2 2 2 2 1 15
Un nou candidat la „spînzurătoare“ 2 2 2 2 2 2 2 128
O zeiţă care nu vede..... 2 2 2 2 2 2 2 133
Din nou despre brăţara furată .* 2 2 2 2 2 2 2 142
De vorbă cuactorul George Sîrbu 2 2 2 2 î 2 *i* 146
Prieteni cu bani şi prieteni cu suflet . 2 2 2 2 2 2 150
O bătrînă din „altă lume“ ... 2 2 2 2 2 2 2 157
De vorbă cu primul anchetator 2 2 2 2 2 2 2 2 166
O nouă întîlnire cu Irina Neagu şi soţul ei ... 2 2 176
Cum poate să te ajute un „ceai“ la dezlegarea unei enigme 185
Maiorul Nicolau este supărat! 188
O convocare la căpitanul Emil Bunea **2 2 2 2«„** 193

G.iBRXEL BADARAU J

Lector : loKDANA URECHE
• Tehnoredactor : CORNEL CR1STESCU

Bun dc tipar 19.1V.1978. Apărut 1978
Comanda nr. 1543 Tiraj : JOO 009 broşate.
Coli de tipar :.G,3

*

Comanda nr. SO 150
Combinatul FoIiCi^aCJc ..Casa ScîntcH
Pia-a Scin'.cil nr. J. Bucureşti,
Republica Socialiştii Romfinîa

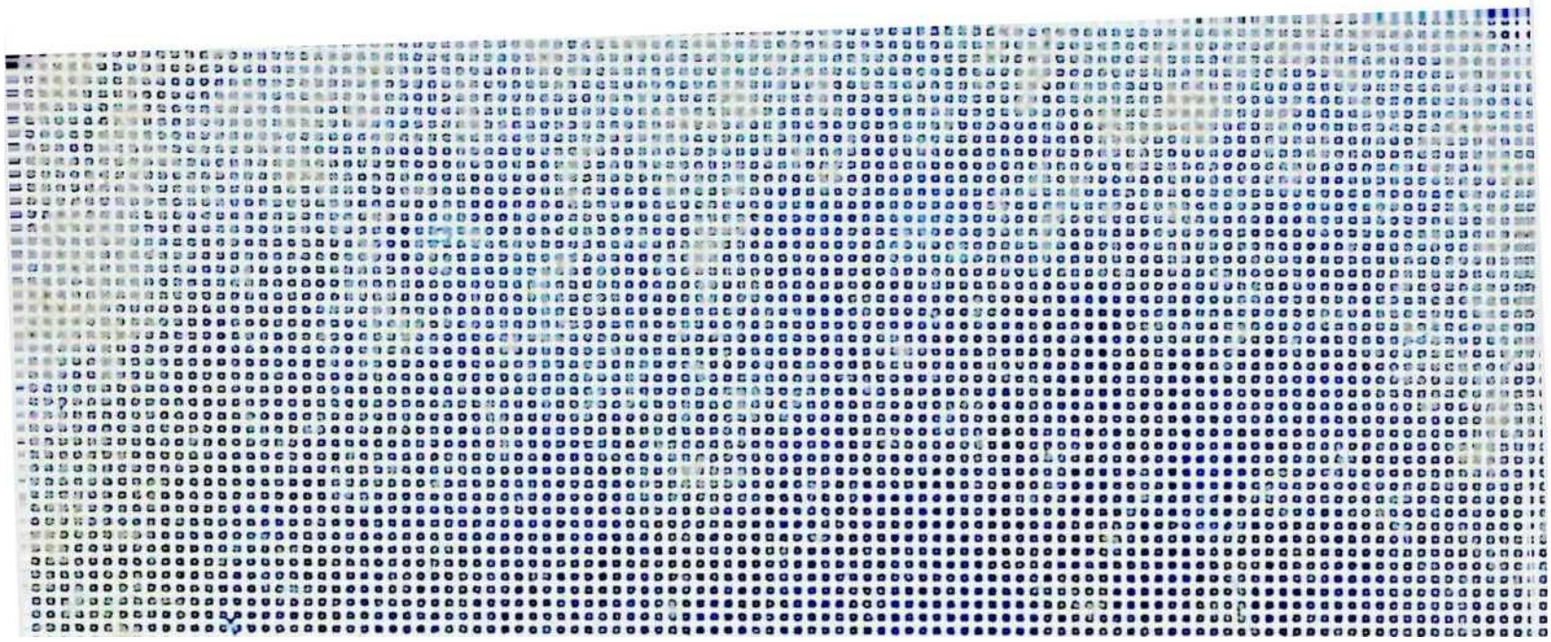

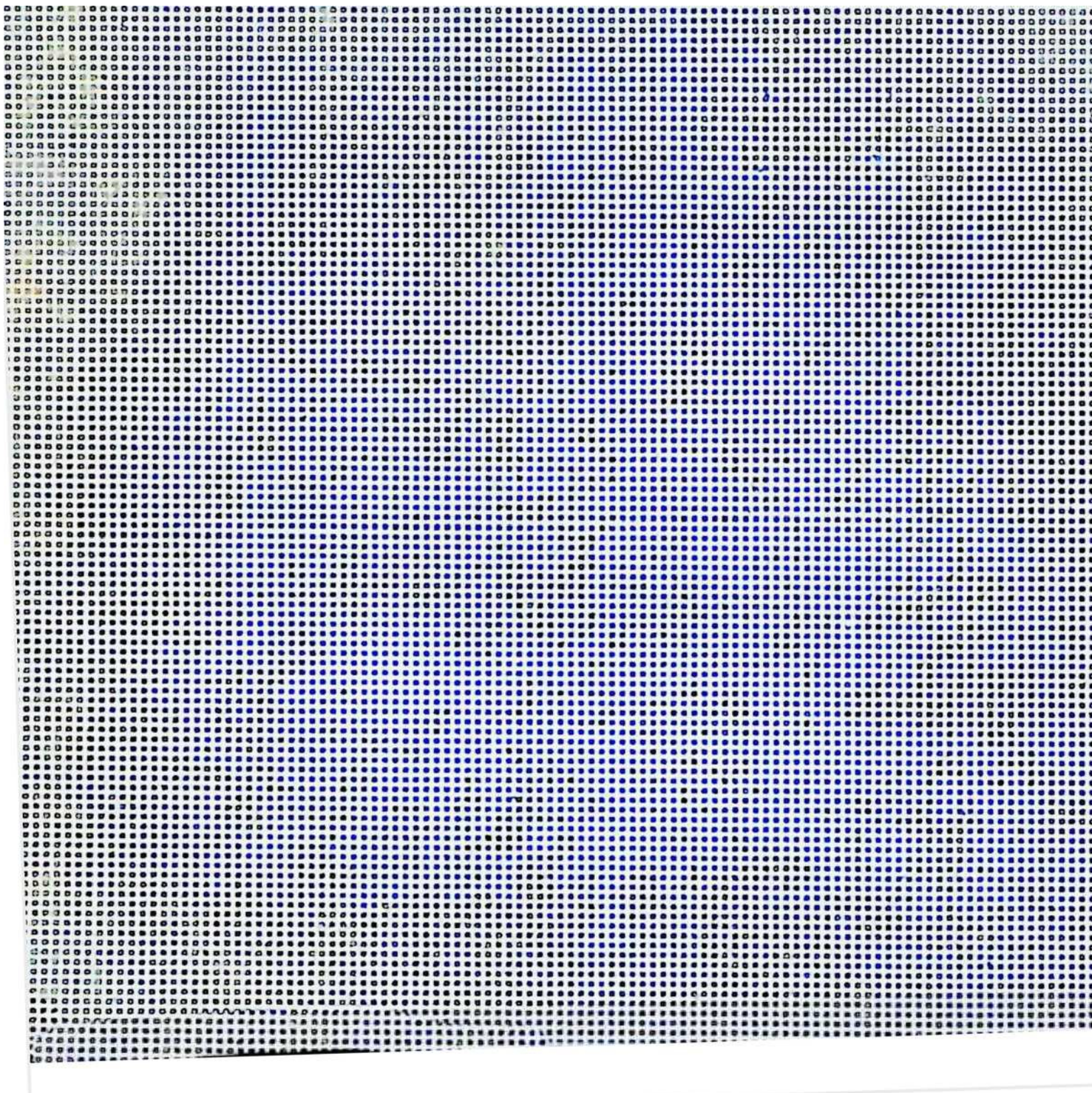

Colonelul Nicolae Ştefănescu, bonomul, stenicul, adolescentul *Nea Nae* al tuturor celor ce l-au întîlnit măcar o dată, a trăit sub semnul celei mai neverosimile disponibilităţi. Coleg, camarad, prieten fără prihană, salvator aflat necontenit pe unda celui mai timid S.O.S., Nicolae Ştefănescu n-a putut fi şi pentru sine gospodarul cel mai necruţător al propriilor daruri.

Fulgerat de cutremurul din 4 martie, într-una din cele mai cumplite tragedii de familie, scriitorul a dispărut de lingă uneltele sale, de atîtea ori amînate chiar din pricina şi de dragul nostru.

Retipărind pentru tinerii cititori această carte, editura «Albatros» omagiază nu numai pe colaboratorul absent, ci şi opera faţă de care datoria de a o face mereu prezentă ne este cu atît mai puternică.

MIRCEA S1NTIMBREANU

L.l 7,50